

dolenjka, d.d.

NOVO MESTO

OLJE "AGRAGOLD"

100 % čisto jedilno olje iz oljne repice brez holesterola

CENA ZA LITER = 249,90 sit

V soboto, 8. avgusta 1998 od 7. do 19. ure dežurna trgovina
SAMOPOSTREŽBA ŠMIHEL Novo mesto

ISSN 0416-2242

9770416 224000

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

PRODAJNI CENTER ŽELEZNINA

tel./fax: 068/323-836

LEON ŠTUKELJ
ČASTNI ČLAN DRUŠTVA
NOVO MESTO

NOVO MESTO - Leon Štukelj, najstarejši olimpijonik na svetu, je na svoje rojstno Novo mesto vseskozi močno navezan. Pred nedavnim se je odzval na pobudo Društva Novo mesto in tako postal častni član tega društva, ki si prizadeva za lepo, polno, zdravo, kulturno in prijetno življenje mesta in njegovih prebivalcev.

OB 7 TISOČ MARK

BREŽICE - V četrtek, 30. julija, popoldne je prišel nekdo do počitniške hišice na Vinjem Vrhu v treški občini. Ko je bila lastnica S. M. v spodnji etaži, je nepridiprav okoril priložnost in odsel v prvo nadstropje skozi odprta vhodna vrata. Tam je iz ženske torbice vzel možko usnjeno denarnico, iz druge denarnice pa še 7 tisoč nemških mark. Policisti neznanca še iščejo.

PRENOVLJENI TREBANJSKI BLAGOVNICI - Prav prijetno se je prehoditi po prenovljeni trgovini, ki je sedaj bolj založena in za kupce veliko pregleđeno urejena. Tega so veseli tudi vodilni Dolenjkini delavci (na sliki). (Foto: L. M.)

Dolgovi preteklosti

Končno se je zgodilo: Slovensko elektrogospodarstvo je po ukazu ministrstva za gospodarstvo začelo odklapljati daljnoveze, po katerih dobiva elektriko iz Slovenije Hrvaška, ki za energijo plačuje z veliko zamudo. Hrvaška se je odzvala burno, češ kaj se gredo Slovenci. Vendar je ob tem tudi dala vedeti, da je bil odklop tudi ranjajo, tako kot za Slovenijo, samo še vprašanje časa. Ko to poročamo, sta pred dnevi odklopljena daljnoveda spet v zagonu, sicer postopnem, ker je Hrvaška plačala del računa za že prejeto slovensko elektriko.

Odklapljanje in ponovno priklapljanje elektroenergetskega omrežja za Hrvaško spominja na dejanja pogunneža. Najbrž tudi ni tako enostavno dejanje, če Slovenija omrežje dobavo električne države, s katero ima tako zapletene in sporne odnose. Vendar je nedavni odklop daljnovedov zgorj "gasilska" akcija, ki jo je potreben ponoviti vsakič, ko so zanjo razlogi. Razlogov za odklop bo verjetno še: notranje zadolžena Hrvaška, v kateri se načrtovalci tudi ne morejo sporazumeti o hrvaški elektroenergetske politiki, bo še večkrat nakopičila dolg za slovensko elektriko; do danes ga je že spet precej. Kako torej naprej? Vsekakor rešitev ne bo prišla čez noč. Hrvaški dolg za elektriko je namreč treba razumeti kot nekakšen v številkah izrazen skupen spomin na čase SFRJ, ko računica ni delovala takoj natančno kot danes niti v Hrvaški niti v Sloveniji. Tega nekdanjega bratstva, ki naj bi ga v nekaj zadnjih in še nekaj naslednjih letih uspešno zamenjala tržna logika, se dobro zaveda tudi Hrvaška in nanj tudi opozarja. Za zdaj uspešnejše kot Slovenija.

M. LUZAR

DOLENJSKI LIST

Št. 31 (2554), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 6. avgusta 1998 • Cena: 210 tolarjev

Prvi novomeški visokošolski zavod

Izjemno zanimanje za študij na Visoki šoli za upravljanje in poslovanje v Novem mestu
- Usoda šole odvisna od županove (ne)naklonjenosti? - Izvrstna zasedba

NOVO MESTO - Po več letih zavzetega dela za ustanovitev Visoke šole za upravljanje in poslovanje v Novem mestu, prvega samostojnega visokošolskega zavoda v dolenski metropoli, in potem, ko je v začetku letosnjega leta Svet za visoko šolstvo RS na osnovi ugodnih ekspertnih mnenj in strokovnih recenzij dal soglasje k študijskemu programu te šole, ki je bila februarja registrirana, je za prvo študijsko leto, ki se bo začelo oktobra, prijavljenih več kot 530 kandidatov za študij. Danes, komaj dva meseca pred začetkom predavanj, pa še ni jasno, kje bo šola imela svoje prostore.

Pravzaprav bi moral biti jasno - v Kulturnem centru Janeza Trdine, o čemer je že ves čas govor. Ne nazadnje je skoraj pred dvema letoma novomeški župan Koncilia podpisal izjavo, v kateri piše: "Mestna občina Novo mesto izjavila, da bo za potrebe Visoke šole za upravljanje in poslovanje zagotovila ustrezne prostore za izvajanje pedagoškega procesa na lokaciji Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu." A te županove pripravljenosti je nenadoma konec. Še več, na zadnji seji občinskega sveta, kjer je tekla beseda o tem, so si on in njegovi močno prizadevali, da šola ne bi dobila teh prostorov, češ da pripravijo Društvu novomeških študentov, za kar si župan in njegovi zadnje čase na vse kriplje prizadevalo; če bi bilo po njihovo, bi Društvo novomeških študentov te prostore dobilo celo v last. No, občinski svetniki pa so drugačno mnenja in na zadnji seji so z veliko večino sklenili, da občina ostaja soustanovitelj Visoke šole za upravljanje in poslovanje (bil je predlog, da izstopi iz soustanoviteljstva) in da šola lahko začne urejati njej namenjene prostore.

A čustvena vez med županom in šolo je očitno pretrgana. Pred

časom se je župan prikazoval kot eden od pobudnikov za ustanovitev te šole, ji dajal vso podporo, po zadnji seji občinskega sveta pa je vložil na Upravno enoto Novo mesto, ki naj bi izdal dovoljenje za ureditev prostorov za šolo, pritožbo proti temu. In to klub jasnemu sklepu občinskega sveta. Očitno z namenom škoditi komaj porajajoči se novomeški visokošolski ustanovi, če je ne že kar v kali zatreli. In to po mnenju poznavcev tega zakulisja tudi zato, ker so imeli župan in njegovi pripravljeni svojo kadrovske zasedbo za vodstvo šole, in to za dekania in za direktorja šole, a se ni izložilo po njihovo.

Od začetka projekt te visoke šole vodita univerzitetna učitelja in vodilna slovenska strokovnjaka na svojem področju, Novomeščana doc. dr. Marjan Blažič, doktor pedagoških znanosti, in prof. dr. Janez Usenik, dvojni doktor: informacijsko-upravljalnih in tehničnih znanosti. "Osnovni cilj tega programa je izobraževanje in usposabljanje srednje ravni vodstvenega kadra v vseh strukturah gospodarstva, negospodarstva ter državne uprave," pravita strokovnjaka. Program je, kot rečeno, dobil zelo pohvalna ekspertna mnenja. Gre za visoko strokovno šolo (VII. stopnja), v kateri študij

traja 3 leta (6 semestrov) in se zaključi z diplomo. Program je sestavljen tako, da je v 1. in 2. letniku po 8 predmetov, v 3. letniku pa 5 teoretičnih predmetov in 375 ur delovne prakse. Pogoji za vpis v 1. letnik je opravljenia matura ali zaključni izpit po štiriletnem srednješolskem programu, pogoj za vpis v 3. letnik pa diploma višješolskega študija. Študij je lahko reden ali izreden.

Do sedaj je prijavljenih že več kot 530 kandidatov za ta študij, od tega za 1. letnik 175 rednih in 152 izrednih študentov, za 3. letnik pa 205 izrednih študentov. Poleg tega bo imela šola dislocirani oddelki v Ljubljani, kjer je prijavljenih še okoli 150 kandidatov. V 1. letnik bodo sprejeli okoli 110 študentov, izbirni postopek pa teče prav danes. Predavanja se bodo začela 5. oktobra. Šola se bo financirala s šolnjinami; te bodo v prvem šolskem letu znašale za 1. letnik 45.000 tolarjev na semester za redne in 120.000 tolarjev za izredne študente, za 3. letnik pa 150.000 tolarjev na semester. Novomeška občina bo iz proračuna prispevala 36,9 milijona tolarjev,

TRIJE DOKTORJI - Največje delo za ustanovitev in začetek dela Visoke šole za upravljanje in poslovanje sta opravila Novomeščana, sicer univerzitetna profesorja in znanstvenika, doc. dr. Marjan Blažič (levi) in prof. dr. Janez Usenik, ki je kar dvakratni doktor. (Foto: A. B.)

nekaj pa je obljubilo tudi ministerstvo za šolstvo. Do sedaj je novomeška občina za ustanovitev in začetek dela šole prispevala 10 milijonov tolarjev.

Predavatelji prihajajo iz Novega mesta, Ljubljane, Zagreba in Maribora. Zasedba je po strokovnih nazivih ena najboljših v Sloveniji: vsi predavatelji so doktorji znanosti, 6 je rednih in 5 izrednih univerzitetnih profesorjev, po en dozent, višji predavatelj in lektor. "Ta šola naj bi bila tudi začetek visokošolskega središča v Novem mestu," pravita Usenik in Blažič.

A. BARTELJ

UMRL V BOLNIŠNICI

NOVO MESTO - V novomeški bolnišnici je za poslednimi prometne nesreče umrl 31-letni Metod M. s Sel pri Ajdovcu, ki se je 15. julija ponesečil v Borštu pri Dvoru. Takrat se je peljal na neregistriran traktorju s prikolico, ki ga vozil 23-letni Slavko N., in med vožnjo izgubil ravnotežje ter padel na cesto.

Za 20. rojstni dan doživelja prenovo

Otvoritev prenovljene Dolenjkine blagovnice Trebnje - V mesecu dni - Celotna investicija preko 85 milijonov tolarjev - Program razvoja do leta 2000 - Dobro poslovanje

TREBNJE - Letos junija je Trgovska družba Dolenjka v Trebnjem prisotna dvajset let. Najlepše darilo za rojstni dan je gotovo njena potrebna prenova, tako v gradbeno-obrtnih delih kot v opremi in tehnologiji vodenja prodaje. Celotna investicija je presegla 85 milijonov tolarjev, prenovili pa so tisoč kvadratnih metrov poslovnih površin. Prenovitvena dela so uspela v rekordnem mesecu dni in v petek, 31. julija, so pripravili otvoritveno slovesnost.

"Blagovica Trebnje je ena od 38 poslovnih enot družbe Dolenjka, ki s svojim prometom predstavlja 5,38 odstotkov celotnega prometa, realiziranega v letu 1997, in je med večjimi poslovnimi enotami družbe. Prenovili in povečali smo prodajni prostor samostoprežbe in tekstilnega oddelka, celotno prvo etažo pa namenili prodaji tehnik in opreme," je povedal generalni direktor 355 članskega kolektiva Trgovine na debelo in drobno Dolenjka, d.d., Maksimiljan Jakopin ter poudaril, da bo trebanjska poslovalnica upravičevala svoje zaupanje tudi naprej pod vodstvom Braneta Veseliča.

Sicer pa v Dolenki uspešno uresničujejo program razvoja do leta 2000. Lani so za prenove, povečanje prodajnih prostorov, nakup sodobne tehnologije ipd. porabili več kot 200 milijonov tolarjev. Za njimi je že povečanje in prenova Marketa na Čardaku v Črnomlju, časovno se malce zatika novogradnja v Novem mestu, jeseni pa gredo na nove lokacije izven občin Črnomelj, Semič, Novo mesto, Trebnje, Šentjernej in Škocjan, kjer imajo posloval-

nalniško opremo. Prihodnje leto nameravajo uvesti tudi kartico zaupanja.

"V Dolenki ne čakamo, kaj nam bo prinesla prihodnost, ampak sami ustvarjamо pogoj za delo in življenje za čas po letu 2000," je povelj direktor Jakopin in z veseljem povedal, da tudi poslovanje v letošnjem polletju potrjuje pravilnost njihovih odločitev.

L. MURN

TEKAČI NA GORJANCIH - V teh pasjih dneh, ko vročina in sopara zdelejuta ljudi, je športni trening še posebej naporen in obremenjujoč. Skupina tekačev na dolge proge novomeškega Atletskega kluba Krka, ki jo vodi trener Robert Dragan, tudi sam odličen tekač, si je v enem takih popoldnevov za kraj treninga izbrala gorjanci gozdno cesto od Vahte proti Gospodčini. Na tej višini je bolj sveže, drevesa na obeh straneh ceste pa dajejo prijetno senco. Tu bodo jeseni priredili 10-kilometrski gorjanski tek, ki se ga bodo udeležili tudi najboljši slovenski dolgoprščaši. (Foto: A. B.)

Berite danes

stran 3:

• Državno posilstvo na karteljevskem klancu?

stran 4:

• V pričakovanju zdrave pitne vode

stran 6:

• Z Bučke domov skoraj z buškami

stran 7:

• Edino čarovnica v nizkem letu

stran 9:

• Neobdelovanje se lahko tudi kaznuje!

stran 11:

• Država pravi: "Sejte, potem pa sama žanje

stran 19:

• Dolenjski list v očeh javnosti

TRAKTORISTI POGOSTO MIMO PREDPISOV

NOVO MESTO - Na območju UNZ Novo mesto še vedno poteka akcija Varno s traktorjem, v kateri policisti poostreno nadzirajo voznike in njihovo spoštovanje predpisov, ki urejajo udeležbo traktorjev v cestnem prometu. Rezultati kažejo, da se stanje na tem področju kljub nenehnih opozorilom ne izboljšuje. Še vedno se veliko traktoristov vozi z neregistriranimi, tehnično nepopolnimi traktorji in priklopnikami, vozi pod vplivom alkohola ter nepravilno prevažajo sопotnike. Na območju UNZ Novo mesto so policisti letos obravnavali že dve smrtni nesreči zaradi nepravilnega prevoza oseb na traktorju in traktorskih priklučkih, zato bodo še naprej poostreno in represivno ukrepali zoper vsakega kršitelja.

POŽAR ZARADI DIMNIKA

DOBROČIČ - V sredo, 29. julija, je v Preski pri Dobroči zagorelo v stanovanjski hiši, ki je last M. K. Oškodovanec je okoli enih populacij slisal, da na podstrešju nekaj poka in da gori. Na kraj požara so takoj prišli gasilci, ki so požar po gasili, tako je zgorelo le ostrešje, zaradi česar je za 300 tisočakov škode. Do požara je prišlo zaradi slabu izdelanega dimnika, saj je imel le ta ob straneh luknje, skozi katere so uhajale saje, ki so zanetile požar.

Upoštevati prometni zakon

Je zakon o varnosti cestnega prometa, ki velja od začetka maja, vnesel več reda na naše ceste in zmanjšal število kršitev prometnih predpisov? Njegovo sprejetje je povzročilo nemalo strahu med vozniki in številnim so se zdela njegova določila prestroga. Kakšna je usoda zakona po treh mesecih veljavnosti? Ali kot voznik upoštevate zakon, se ravnate po vseh njegovih določbah, le po nekaterih ali po nobenih od njih? V tej smeri je med ljudmi tipala tokratna anketa. Vprašani spoštujejo zakon, kot so povedali. Nekateri ga včasih tudi ne upoštevajo, najpogosteje prekoracijo hitrosti. Občani po gostilnah, med njimi gotovo tudi šoferji, se še vedno nacejajo z alkoholom. Ceste so zato včasih videti (že spet) prava norišnica. To vse kaže, da je najhujši strah pred zakonom že popustil - tak vtiš imajo nekateri od anketirancev. Prometna statistika takoj po uveljavljenosti zakona je zabeležila manj nesreč in manj mrtvih na drugače precej krvavih slovenskih cestah. A število prometnih nesreč v zadnjem obdobju spet narašča. Je to še en dokaz, da je izginil strah pred prometnim zakonom in prometno policijo? Ne glede na vtise in vozniska načela anketirancev in ne glede na število nesreč se bodo morali pristojni zamisliti naposled tudi nad cestami, na katere naj bi prometni zakon vnesel red. Premašo so namreč urejene.

NEVA PEVEC, direktorica Radia Max iz Trebnjega: "Sama vozim previdne, odkar imam prvo hčer, tako da nov zakon ni spremeni mojega obnašanja na cesti. Zdi se mi, da so ljudje na začetku res vozili počasneje, zdaj pa ni več tako. Očitno delnarne kazni ne morejo spremeniti mišljena ljudi in je treba začeti s pravo vzgojo že od malega, tako v družini kot šoli."

KARMEN BEBAR, vodja komerciale v SGP Posavje Sevnica: "Kotlikor se le da, upoštevam prometne predpise in prilagjam vožnjo razmeram na cesti. Zaradi službenih obveznosti sem na cesti zelo veliko. Na poti opažam, da prometni znaki niso postavljeni tako, kot določa zakon. Zakona vozniki ne spoštujejo več toliko, kot so ga takrat, ko je začel veljati."

DRAGICA ZAKŠEK, natakarica iz Leskovca pri Krškem: "Omejitev hitrosti in podobno sem upoštevala že prej, preden so spremeli novi prometni zakon. Moti me, da moraš imeti pričlane luči, saj se mi je zaradi tega enkrat že izpraznil akumulator. Visoke kazni naj bodo, kjer vozniki ogrožajo ljudi, za nekatere prekrške pa so previske."

TONE ROŽAC, hišnik v osnovni šoli Artiče, doma v Dolenjih vasih pri Artičah: "Prometni zakon je dober, samo kazni so previsoke. Upoštevam ga. Vozim šolski kombi z otroki, tako sploh ne pomislim, da ne bi spoštoval zakona. Zakon je strog, vendar so ceste urejene pomanjkljivo. Če bi hoteli upoštevati zakon, bi morali imeti urejene ceste."

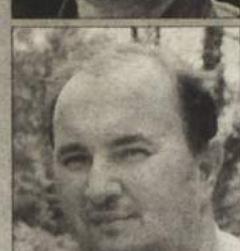
BRANKO FINK, elektrotehnik s Tanče Gore pri Črnomlju: "Tako, ko je začel veljati, so ljudje bolj spoštovali zakon o varnosti v cestnem prometu. Sedaj pa ga, kljub temu, da so na cesti policisti, vse manj upoštevajo. Preveč je norenja, res pa je, da so marsikje table postavljene precej nesmiselno. Ne pijem, ko vozim, res pa včasih ne upoštevam omejitev hitrosti, a kljub temu vozim varno."

JASMINA JURKAŠ, natakarica v metliški pivnici: "Prve dni, ko je začel veljati prometni zakon, je bilo na cesti mirno. Tudi v lokalih se je poznamo, da ljudje manj pijejo. A je strah pred izgubo voznih dovoljenj in drugimi visokimi kaznimi hitro popustil. Očitno se ljudje ne bojijo policistov. Sama upoštevam prometne predpise, le pri hitrosti včasih nisem povsem dosledna."

ALOJZ MERVAR, skladisnik v Hotelu Otočec, z Rateža: "Po uveljavitvi novega zakona o varnosti v cestnem prometu ljudje vozijo bolj previdno in počasi, bolj upoštevajo predpise in omejitev. Še vedno pa se najdejo objestneži, ki vozijo noro, nesramno in napadljivo; predvsem take naj bi policija lovila, saj so taki največja nevarnost zase in za druge udeležence v prometu."

JOŽE ŠTEFANČIĆ, podjetnik iz Fare: "Novi zakon je umiril razmere na cestah, vendar pa najbolj kritičnih skupin voznikov ni omejil. Na cestah jih še zmeraj srečujemo veliko, ki jim je za zakonska določila prav malo mar. Sam zakon je namreč čisto v redu, vendar pa se policisti njegovega izvajanja niso lotili s pravimi prijemi. Vsi namreč že vnaprej vemo, kje kakajo na nas!"

LEJLA KRATINA, gimnazijalska maturantka iz Ribnice: "Pričakovala sem, da bo novi zakon pripomogel k ureditvi razmer na cestah, vendar pa ne more biti učinkovit, če na cesti ni kontrole. Prvih 14 dni so bili policisti aktivni, potem pa nič več. Brez osvesnosti voznikov zakon ne more narediti čuda. Spremljati bi ga morala tudi vzgoja voznikov, ki se mora začeti že v vrtcih."

Pobratimi so že Evropa v malem

V italijanskih Ronkah slovesno počastili 30. obletnico pobratenja z metliško občino - Ronkom tudi za sodelovanje s pobratimi iz Metlike in Wagne častna tablica Sveta Evrope

RONKE - Pred tremi desetletji sta župan italijanske občine Ronke in predsednik metliške občinske skupščine Peter Vujčič v Ronkah podpisala listino o pobratenju. Leto pozneje sta tovrstno listino podpisali občini Ronke in avstrijska Wagna, pred osemindvajsetimi leti pa še Metlika in Wagna. Kot je na slovesnosti ob okrogli obletnici pobratenja med Italijani in Metličani dejal metliški župan Branko Matković, pa so v teh letih presegli pričakovanja tistih, ki so listine podpisali.

Trdnevno praznovanje, ki so ga konča pretekla ledna pripravili v Ronkah, je bilo namenjeno predvsem 30. obletnici pobratenja italijanske občine z metliško. Hkrati so Ronke potem, ko so pred štirimi leti prejele zastavo Sveta Evrope, tokrat doble že drugo priznanje, in sicer častno tablico Sveta Evrope. Matković je ob tej priložnosti poudaril, da je dolgoletno sodelovanje, prijateljstvo in spoznavanje dežel, kultur, običajev in jezikov med tremi narodi dokaz iskrenosti in trdnosti dobroh odnosov. Tega niso preprečile ne zamenjave generacij ne občinskih oblasti in v Sloveniji celo družbenega sistema. Hkrati je sodelovanje tudi pomemben korak k Evropi brez meja. "V teh letih se je zvrstilo nič koliko srečanj občinskih delegacij, gasilcev, kulturnikov, športnikov, ribičev, vinogradnikov, otrok in ostalih. Posebno letovanja otrok so dokaz, da med mladimi ni ne administrativnih ne drugačnih meja in preprek, še celo jezik ni večja ovira za druženje. To pa je ena od vozovnic za združeno Evropo, čeprav se

otroci tega ne zavedajo," je dejal Matković.

O pomenu dobrega sodelovanja je govoril tudi župan Ronk Enzo Novelli, ki je prepričan, da so tri občine že ustvarile Evropo v malem in sicer tako, da razume-

• **Poleg slovesnosti ob 30. obletnici pobratenja med občinama Metlika in Ronke ter podelitevi častne tablice Sveta Evrope občini Ronke, so pobratimi znova utrdili dobro sodelovanje na več področjih. Na jezeru Dobbia so se pomerili ribiči, Metličani pa so zmagali ekipno ter tudi posamično zasedli prva tri mesta. Tudi mlađi metliški nogometniški so na turnirju zasedli prvo mesto, medtem ko so bili gasilci iz Metlike tretji. Zanimivo je, da je gasilska ekipa iz vseh treh občin dosegla najboljši čas. Med nagrajenimi avtorji najboljših spisov sta bili tudi Metličanki Polona Cimerman in Maja Jelerčič. V kulturnem programu pa je nastopila folklorna skupina "Ivan Navratil" iz Met-**

PRVE ODLOČITVE V TRETEM JAVNEM RAZPISU

RIBNICA - Upravni odbor Sklada za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja je obravnaval prvi del prispevih vlog na tretji javni razpis ugodnih posojil, ki je bil objavljen 22. aprila letos. Od 553 obravnavanih vlog je bilo pozitivno rešenih 295, tako da bodo lahko prosile že avgusta začeli koristiti 1 milijard 165 milijonov tolarjev posojil. O vlogah za posebne namene v kmetijstvu iz t.i. programa E, ki zahtevajo podrobnejšo presojo, bo upravni odbor skladu odločal v zadnjem tednu avgusta.

MLADI GASILCI NA GORJANCIH - Na Gorjancih pri Miklavžu so pretekli teden bivali mlađi gasilci iz šentjernejske občine. Tabor je omogočil tamkajšnje občinsko gasilsko poveljstvo. Preko 90 mlađih gasilcev, starih od 7 do 15 let, je na taboru spoznalo življenje v naravi, srečali so se s pripadniki slovenske vojske in policisti, obiskala pa jih je tudi dr. Tatjana Gazdova (na sliki), ki je dala mlađim veliko koristnih napotkov za zdravo življenje. Tabor si je ogledal tudi šentjernejski župan Franc Hudoklin. Glavni namen tabora je bil druženje mlađih, mnogim otrokom pa je bila to edina oblika aktivnih počitnic. Vodstvo tabora je z zadovoljstvom ugotovilo, da s tako obliko dela z mlađimi gasilstvo pridobiva tudi na kakovosti podmladka. (Foto: M. Hočevar)

ŽIVAHNO NA LOKI - Sončen konec tedna je na Loko v Žužemberku privabil številne obiskovalce, ki so se želeli sprostiti in osvežiti v hladni Krki. Najpogumnojši so se kopali, drugi pa vozili s kajaki ali kanuji. Prijetna popestritev je lahko tudi urejen prostor z igriščema za odbojko in nogomet. Obiskovalci so prišli iz okoliških krajev, veliko je bilo tudi ljubljanskih registracij avtomobilov. Ko pa se je zvečer ob mehkih prostor spraznil, je za dnevnimi turisti ostalo veliko smeri, ki jih poberejo ekološko osveženi domačini. (Foto: Andreja Jernejevič)

PISMO IZ VINICE DR. DRNOVŠKU

VINICA - Predsednik tukajšnje krajevne skupnosti Jože Stegne je nedavno poslal pismo predsedniku slovenske vlade in Liberalne demokracije Slovenije dr. Janezu Drnovšku. Vendar tokrat ne kot predsednik KS, ampak kot predsednik občinskega odbora LDS Črnomelj. V njem je dr. Drnovšku seznanil s težavami nekdanjega Novoteksovega obrata, ki je bila edina tovarna v Vinici. Ko je še leta 1995 v stečaj, so ustanovili Vinteks, ki pa je še čez dobro leto prav tako v stečaj. Tovarno je od stečajnega upravitelja kupilo novomeško podjetje Real, ki želi sedaj zanjo iztržiti 2,2 milijona mark, kar je po Stegnetovem mnjenju previsoka cena za kupec oz. investitorje v Beli krajini ali izven nje. "V Vinici pa ljudje potrebujejo zaposlitve takoj, sicer bo črnomaljska občina ostala brez občanov, država pa brez poseljene južne meje," je v pismu predsedniku vlade zapisal Stegne ter ga hkrati poprosil, da s svojim vplivom in močjo pomaga rešiti n Viničane tako pomembno zadово, kot je oživitev proizvodnje v nekdajnem Novoteksovem obratu.

M. BEZEK-JAKŠE

ZGOVORNA SIMBOLIKA - Eden od razlogov, da je italijanska občina Ronki prejela častno tablico Sveta Evrope, je bila tudi pomoč metliški občini ob prihodu številnih beguncov leta 1991, ko se je pričela vojna na Hrvaškem. Seveda sta župan Ronk Enzo Novelli (v sredini) najprej čestital županu pobratenemu metliški občini Branko Matkovič (levo) in avstrijski občini Wagna Josef Baumann. Vsi skupaj pa so ob častni tablici s trdnim stiskom rok še enkrat simbolično utrdili nekaj desetletij dolgo prijateljsko sodelovanje. (Foto: M. B.-J.)

Ljubljansko pismo

Brez dogovorov s sindikati?

Pokojninska reforma

LJUBLJANA - Ena glavnih letosnih nalog, ki si jih je naložila naša vlada, je "start" pokojninske reforme. V parlament je nameravala že ob koncu julija poslati pokojninski zakon, vendar se to ni zgodilo: vsi sindikati so se tej nameri odločno uprl. Predlagajo, naj bi o pokojninski reformi stekla razprava v državnem zboru septembra.

In za katere novosti v pokojninskem sistemu se zavzema vlada?

Iz gradiva je razvidno, da bodo pridobljene pravice sedanjih upokojencev zavarovane tudi v prihodnje. To pomeni, da zavarovancem ostajajo vse pravice, ki jim gredo na podlagi sedanjih predpisov, seveda le sorazmerno z že izpolnjeno zavarovalno dobo in doseženo starostjo. Zavarovancem, ki se bodo upokojevali po uveljavitvi novega zakona, bodo sorazmerni del pokojnine izračunali na podlagi zavarovalne dobe in starosti po še veljavnem sistemu, drugi del pa po novem zakonu. Nova ureditev bo uveljavljena postopno, povsem še leta 2019.

Minimalni pogoj za pridobitev starostne pokojnine bo 40-letna pokojninska doba (za ženske 38 let) in starost 58 let. Za pridobitev polne starostne pokojnine bodo morali biti moški starci najmanj 65, ženske pa 63 let. Zavarovanci, ki bodo dosegli 58 let in imeli vsaj minimalno pokojninsko dobo, se bodo lahko upokojili brez odbitkov (malusov): če bodo delo

izgubili zaradi stečaja ali nezmožnosti delodajalca, da jim da drugo delo; če bodo določeni za presežne delavce, če bodo popolnoma izgubili delovno zmožnost; če bodo dalj časa brezposelnici.

Pokojninsko osnovo bodo odmerili od mesečnega povprečja plač v katerih koli zaporednih 25 letih zavarovanja po letu 1970, ki so za zavarovanca najugodnejša. Na ugotavljanje pokojninske dobe bodo vplivala tudi dodatna obdobja, ki pa bodo upoštevana le za izpolnitve pogojev za upokojitev (študij, vojaščina). Pri invalidskem zavarovanju bodo invalidni prišteli tudi del dobe od nastanka invalidnosti do izpolnive minimalnih pogojev za upokojitev.

Najnizja pokojninska osnova bo 64 odstotkov povprečja plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjega leta. Osnova najvišja pokojnina pa bo strikrat večja od osnove najnižje pokojnine. Namesto beneficirane delovne dobe bo uveden sistem dodatnega zavarovanja. Delavci na delovnih mestih, ki ne morejo dočakati polne starosti za upokojitev, bodo lahko prejemali poklicno pokojnino in rento, seveda le, če bodo delodajalcem zanje plačevali ustrezno večji prispevek.

Invalidsko zavarovanje bo ločeno od starostnega. Za nevarnost poškodb pri delu in poklicnih obolenjih bodo delodajalci plačevali posebne prispevke. Če bo invalidnost posledica poškodbe pri delu ali poklicnega obolenja, delodajalci invalida ne bodo smeli odpustiti. Če zanje ne bodo imeli dela, jim bodo morali plačevati nadomestilo. Škodljiva absolutna zaščita invalidov, tudi tistih, ki jim delodajalci ne izplačujejo plač, bo torej opuščena. Drugi invalidi pa bodo veliko manj zaščiteni.

Minimalni pogoj za pridobitev starostne pokojnine bo 40-letna pokojninska doba (za ženske 38 let) in starost 58 let. Za pridobitev polne starostne pokojnine bodo morali biti moški starci najmanj 65, ženske pa 63 let. Zavarovanci, ki bodo dosegli 58 let in imeli vsaj minimalno pokojninsko dobo, se bodo lahko upokojili brez odbitkov (malusov): če bodo delo

VINKO BLATNIK

Državno posilstvo na karteljevskem klancu?

Država se zavzema za eno (cenejšo) varianto poteka avtoceste po karteljevskem klancu, občinski svet in novomeška javnost pa za drugo, prijaznejšo ljudem in okolju

NOVO MESTO - Tako na predstavitev variant poteka bodoče avtoceste pri Karteljevem prejšnji torek v hotelu Krka, kot v razpravi o tej zadevi na seji občinskega sveta prejšnji četrtek sta bili dve strani: na eni so bili predstavniki države, izdatno podprtki z načrtovalci, na drugi pa vsi drugi, se pravi občinske strukture, domači poznavalci, svetniki in občani. In tako je ostalo do konca. (Do konca teh dveh razprav, kajti tega, kakšen bo dejanski konec tega problema, si še kakšen ugleden vedeževalec ne bi upal napovedati.)

DOPUST - Državni sekretar za turizem Tomaž Zajec je na nedavnom pogovoru v Dolenjskih Toplicah postregel z zaskrbljujočim podatkom, da si kar 40 odst. prebivalcev Slovenije zaradi pomanjkanja denarja ne more privoščiti letovanja, in to v domačih krajih, kaj šele v tujini, in so prisiljeni preživljati dopust doma. Pa se človek sprašuje, kakšen standard morajo imeti številni delavci Pionir Standarda, ki ne samo cel dopust, ampak tudi večino vikendov in praznikov preživljajo v tujini - v Bosni.

KOLO - V Novem mestu in okolici takoj rekoč ni kolesarskih stez, kolesarjev pa je še posebej v poletnih mesecih vse več. Tako se kolesarji, zlasti otroci, vozijo po pločnikih, kamor jih s cest prežene avtomobilska gneča, še bolj pa neuvidevnost in netoleranca voznikov avtomobilov. Tako je za kolesarje nevarno voziti po cestah, za pešce pa vse bolj nevarno hoditi po pločnikih, saj mladi kolesarji na pločnikih tudi niso prav nič obzirni. Vse več je tudi rokarkov, tako da je v našem mestu pešec najbolj ogrožena "prometna" vrsta.

Ena gospa je rekla, da je novomeška Visoka šola za upravljanje in poslovanje že na začetku dobila toliko polen pod noge, da bi prvo zimo lahko prebili samo s to kurjavo.

KONČNO ASFALT

SOTESKA - Soteska gora ali Hruševje, kakor se je nekoč imenoval zaselek, je končno dobila sodobno asfaltirano voško cesto. Ta je velikega pomena, saj je bil prehod tod skozi ob deževju skoraj nemogoč. Gradbeni odbor se je s tem ukvarjal skoraj dve leti, pa tudi lastniki parcel so moralni precej globoko poseči v žep. Veliko je prizadelenih ljudi, ki so se na vse načine trudili, da je vinski gorica dobila lepo cesto, rezultat pa kažejo, da njihov trud ni bil zamarn.

T. VIRANT

Suhokranjski drobiž

LE KRKA VE - Na predstaviti nove kasete v Žužemberku se sodeloval in zapel kot gost Dušan Sadar, nekdanji ustanovitelj skupine Poljub. Dušan, ki trenutno še vojak slovenske vojske, je pred odhodom iz skupine igral bas kitaro in pel, med drugimi tudi popularno pesem Le krka ve. Tudi zato je bila ta pesem prisrčno in toplo sprejeta, ko je zapel Dušan. Mogoče pa "le krka ve", zakaj so se razšle njihove poti?

SE OGENJ POVRHU - Dvorale gasilce s tira ne spravi noben večja zadrega, pa tudi požar. Malo je bilo sicer problemov, ko je na Dvoru nastopil Alfi Nipič, ki je zaradi številne glasbene in svetlobne, scenske opreme za nekaj deset minut "vrglo" varovalce v električni omari. Za dodatno paniko pa je poskrbel spet Alfi, ko se je na odru pojaval dim. Gasilski aparati hitrih gasilcev niso bili potrejni, ker je bil bel dim le dodatek njegovi predstavi.

OZNAKE - KO ZB Žužemberk in TD Suha krajina sta se sledljivo na skupnem sestanku s predsednikom Turistične zveze novo mesto Alojzom Serinijem pogovorila za postavitev table pri pomenuku na Cviblju.

KOLIKO BO VSEH OBČIN? - Odbor združenje krajevnih skupnosti za ustanovitev občin opozarja na številne nedoslednosti in nepravilnosti pri dosedanjem ustanavljanju novih občin in grozi, da se bodo v skrajnem primeru pritožili na evropsko sodišče v Strasbourg. (Foto: A. B.)

PRETEPAL HČER

BUČKA - V četrtek, 30. julija, so bili sevniški policisti obveščeni, da 37-letni Ž. F. z Bučke ponovno pretepa svojo 15-letno hčer. Policisti so ugotovili, da je bil kršitelj močno opit, nad hčerkjo pa se je tudi verbalno izlivjal. To ni bilo prvič, s takšnim obnašanjem pa je skušal nadaljevati tudi vprsto policistov. Ti so se moralni kar precej potruditi, da so ga obvladali.

ZA POČITNICE DENAR ZASLUŽIJO SAMI

NOVO MESTO - Večina dijakov in študentov si delo za poletni čas išče že pred pravim dopustom, nekateri pa si ga začno iskati šele v juliju. Na novomeških študentskih servisih v poletnem počitniškem času ponujajo predvsem kratkotrajna dela, ki vključujejo programerstvo, tehnično risanje, številna pomočna dela itd. Kljub velikemu povpraševanju po delu pa ostaja vedno nezačlenjeno akviziterstvo. Manj zanimivo je tudi gostinstvo, čeprav ostaja v poletnem času manj del iz strežbe kot običajno. Pomembno za vse, ki delajo prek študentskega servisa, pa je, da napotnico dvignejo, preden začnejo z delom.

PREDSTAVITEV KASETE V GRADU

ŽUŽEMBERK - V gradu Žužemberk se v poletnih mesecih dogaja marsikaj zanimivega. Pred kratkim je v gradu gostovalo Pavlihovo gledališče iz Ljubljane in lutkovno igrico za otroke. Predstava je bila zelo lepo obiskana. Na zanimiv način so predstavili člani narodnozabavnega ansambla Poljub novo kaseto "Le Krka ve". Predstavitev je bila v petek, 31. julija, zvezčer v prelepem ambientu žužemberškega gradu, povezoval jo je Lojze Bojanc, kot gosti pa so nastopili tudi Mladi Dolenjci. Ansambel Poljub je predstavil tudi nove pesmi in viže, ki jih člani ansambla pripravljajo za naslednji glasbeni projekt, zahvalili pa so se tudi vsem pokroviteljem, ki so podprli izdajo njihove prve kasete.

VLAMILJAL V AVTOMOBILE

NOVO MESTO - V noči na 1. avgust je nekdo v skupnih garažah na Seidlovici ulici v Novem mestu vložil v 4 osebine avtomobile. Iz treh je ukradel gorivo, enega pa je poškodoval. Škode je za 40 tisočakov.

LASTNIK NA VESELICI, MOPED PA...

DVOR - V noči na 2. avgust je nekdo na Dvoru ukradel kolo z motorjem, ki ga je lastnik J. O. iz Sardinje vasi pustil odklenjenega na dvorišču stanovanjske hiše, sam pa je odšel na veselico. Neznanec je lastnika oškodoval za 128 tisočakov.

Krka razdelila lanski dobiček

Lani 5,175 milijarde tolarjev dobička - Za dividende del dobička iz preteklih let - 337,5 tolarjev neto na delnico - Še dobrih 68.000 delničarjev

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo je bila v Šport hotelu na Otočcu 3. skupinska Krke, vodilnega slovenskega farmacevtskega podjetja, na kateri so delničarji sprejeli poročilo za lansko leto, imenovali revizorja za letošnje poslovno leto in del dobička iz preteklih let namenili za dividende, ki znašajo 450 tolarjev brutto na delnico.

V lanskem letu je Krka, ki jo poleg maticnega podjetja sestavlja še družba Krka Zdravilišča in Krkina podjetja v tujini, s prodajo izdelkov in storitev ustvarila 53,8 milijarde tolarjev, od tega 48,4 milijarde tolarjev maticno podjetje.

Delničarji so sprejeli tudi sklep o delitvi lanskega dobička, ki je znašal 5,175 milijarde tolarjev, kar je dve tretjini več kot leta 1996. 1,725 milijarde tolarjev dobička so razporedili v proste rezerve, 3,450 milijarde tolarjev pa pustili nerazporejenih.

Skupščina je za udeležbo na dobičku razporedila del dobička iz preteklih let. Nagrada za upravo znaša 76,7 milijona tolarjev bruto oz. 26,7 milijona neto, nagrada za nadzorni svet 8 milijonov tolarjev bruto oz. 4,9 milijona tolarjev neto, dividenda pa znaša 450 tolarjev na delnico bruto oz. 337,50 tolarjev neto. Dividende bodo delničarjem začeli

majno Dolenjci. Građna po varianti KA 3 bi stala 12 milijard tolarjev, po varianti R700 pa 8,3 milijarde tolarjev. Vendar je po oceni prostorskih kriterijev in kriterijev varovanja okolja "novomeška" varianta veliko ugodnejša. Kaže pa, da je država denar pri gradnji slovenskega avtocestnega križa na veliko porabljala drugje, ko pa naj bi nazadnje prišla na vrsto še Dolenjska, ga hudo zmanjkuje in je treba na vseh koncih stiskati in varčevati.

Zaradi tega tudi naglica, s katero je hotela država od novomeških svetnikov žegen za svojo (cenejšo) varianto, da bi lahko takoj začeli z izdelavo idejnega projekta in osnutka lokacijskega načrta.

Kot da je to možno začeti delati le za varianto R700, ne pa tudi za KA3! "Kar se tiče občinske strokovne službe, to vprašanje sploh ne bi prišlo na dnevni red zadnje seje sveta, saj je občinski svet svoje povedal že pred dvema letoma," pravi občinski sekretar za okolje in prostor Miloš Dular. "Glavni in edini razlog, zakaj se država za-

vzema za varianto R700, je ta, da je cenejša; kar se tiče varovanja okolja in vpliva na prebivalce, pa je varianta KA3 še enkrat ugodnejša kot R700, čeprav Urad RS za prostorsko planiranje na zloženki za širšo uporabo zavajajoče prikazuje, da bi imela njihova varianta manjši negativni vpliv na okolje, ob tem pa so izpustili vpliv na življenje, na vode, tla, zrak, bivalno okolje, naravno in kulturno dediščino, kjer ima varianta KA3 neprimerno manj negativnih točk."

Sedaj je bolj ali manj odvisno od Ljubljane, kako bo stvar naprej potekala. Občina lahko le še argumentira odločitev, ki jih je sprejel občinski svet. Če bo vladu vztrajala pri svojem predlogu, se pravi pri varianti R700, občina pa ne sprejme temu prilagojene spremembe občinskega plana, lahko občinski plan klub nasprotovanju občine spremeni Državni zbor na predlog vladne. To bi bila seveda skrajna možnost, ki bi jo v Novem mestu upravljeno razumeli kot državno posilstvo. A. BARTELJ

KJE BO TEKLA AVTOCESTA? - S predstavitev variant poteka bodoče avtoceste na odsek Hrastje-Kronovo, s posebno pozornostjo na karteljevski klanc. (Foto: A. B.)

ALFI NIPIČ NA DVORU

DVOR - Prizadeleni člani Prostovoljnega gasilskega društva Dvor v svojem kraju pripravljajo vsakoletni Pikkni na valovih Krke, ki ima več kot četrto stotletje dolgo tradicijo. V soboto, 1. avgusta, je na Dvoru gostovali tudi prizadeleni Alfi Nipič s svojimi muzikanti in navdušil številne obiskovalce. Dvorski gasilci bodo morebitni člani dobiček od prireditve namenili tudi za nakup nove opreme in zamenjavo avtomobila.

Edini zakon naj bo volja ljudi

Združenje krajevnih skupnosti za ustanovitev občin dela naprej - 46 članic doseglo svoj cilj, 33 se jih še prizadeva, prihajajo nove - Po pravico v Strasbourg?

NOVO MESTO - V pondeljek se je sestal razširjen odbor združenja krajevnih skupnosti za ustanovitev občin, katerega sedež je v Mirni Peči, vsi sestanki pa so v gostišču Paylin v Mačkovcu pri Novem mestu. Na zadnjem sestanku so pregledali, kaj je združenje naredilo doslej in v katerih svojih zahtevah so uspeli, predvsem pa, kaj bodo še storili, da bi uresničili svoje cilje.

Od 76 krajevnih skupnosti, članic združenja, ki so že zelele postati samostojne občine (ne gre za ravno toliko občin, ker naj bi nekatere tvorilo tudi več KS), je državni zbor potrdil 43 novih občin, 33 KS pa si za to še prizadeva; med temi je 13 takih, ki se niso dobole odgovorila na svojo pritožbo od ustavnega sodišča, med njimi sta tudi Senovo in Dobova. Združenje opozarja na številne nedoslednosti in očitno neupoštevanje merit pri ustanavljanju novih občin; tako sta vladu in državni zbor dolgočaka nove občine tudi tam, kjer so bili ljudje na referendumu proti, ne pa tam, kjer so si občino želeli. Tako naj bi KS Senovo zadostila več zahtevam za svojo občino kot marsikatera druga, pa jih jo vendar kratično: pritožbo na ustavno sodišče je ta KS poslala že 19. aprila, a do danes niso dobili odgovora.

Posebej v združenju opozarjajo na problem tistih KS oz. referendumskih območij, katerih prebivalci so že leta 1994 večini glasovali za samostojno občino, kot sta na primer Rakitna in Podnanos, a so jih v zadnjem valu ustanavljanja novih občin tisto občino, čeprav bi jih po mnenju združenja morali avtomatsko potrditi.

V združenju podpirajo celo predlog Izlak, naj bi vse sedanje krajevne skupnosti postale občine, osnova financiranja pa naj bi bila tako imenovana glavarina; potem ali pa že v procesu nastanjanja pa se naj po interesih združujejo v večje občine.

Združenje zelo zameri predsedniku državnega zebra, da ni hotel sprejeti predstavnikov združenja na pogovor o teh vprašanjih; konec concev so ti ljudje zastopali interese kakega pol milijona ljudi.

di. "Če bi do pogovora prišlo in če bi veljalo, da je edini zakon volja ljudi, nam danes ne bi bilo treba tukaj sedeti," je prepričan Štefan Prša iz Velike Polane, dejavni član odbora. Čeprav je na zadnjem referendumu precej članic združenja izglasovalo svoje občine, ki jih je državni zbor tudi potrdil, bodo ostale v združenju; prvič zaradi podpore drugim, ki jim to še ni uspelo, pogovarjajo pa se tudi o tem, da bi to združenje preraslo v združenje manjših občin, saj bodo te po njihovem prepričanju morale v odnosu do države nastopati skupaj in enotno, če bodo hotele uresničevati svoje interese.

Na sestanku so se dogovorili, da bodo ponovno zahtevali pogovor • KS Šmarjeta se je že pritožila na ustavno sodišče. To je pred časom, ko je ugodilo njeni pritožbi, določilo kot referendumsko območje samo KS Šmarjeta, državni zbor pa je določil, da se o novi občini odločajo volilci v KS Šmarjeta in sosednji KS Bela Cerkev. Do občine pa Šmarječani niso prišli prav zato, ker so bili v Beli Cerkvi proti, zato sedaj zahtevajo, da se referendum opravi samo v KS Šmarjeta.

s predsednikom državnega zebra, in to do 25. avgusta; 13 KS, ki niso še dobole odgovorila, se bodo ponovno pritožile na ustavno sodišče; tista referendumsko območja, ki so leta 1994 izglasovala svoje občine, naj se potrdijo. Če zahteve združenja ne bodo upoštevane, se bodo pritožili na evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourg.

A. B.

PRIZNANJE NAJSTAREJŠI - Na jubilejnih 10. igrah pod dledovo lipo, ki jih prireja Turistično društvo Šmarješke Toplice, so prejšnjo soboto najstarejšim članom podelili priznanja. Dobila ga je tudi Lojzka Ilavar (leva), najstarejša in zelo prizadeleni članica društva, ki je doslej sodelovala prav na vseh desetih igrah. Priznanje ji je izročil predsednik društva Sandi Durič. (Foto: A. B.)

V kmetijstvu nikoli dovolj idej

Jože Jakofčič s Krasinca je prepričan, da kmetje premalo izkorisčajo belokranjske naravne danosti, seveda pa bi morali vedeti, komu bodo lahko prodali pridelke

KRASINEC - Jože Jakofčič je s 34 leti najmlajši na Krasincu, ki se je odločil za kmetovanje. Od okrog desetih kmetov v vasi so samo trije čisti. Tudi pri Jakofčičevih so bili čisti kmetje, dokler se ne Jože poročil. Spominja se, da so ga v osnovni šoli prepričevali, naj se raje odloči za katero drugo šolo, ne za kmetijsko. Zagotovo bi ga celo pregorili, če ne bi bili na Krasincu taku dobrimi pogojima za kmetovanje, zlasti pa ravne in komasirane njive v bližini doma.

Jože pove, da je kmetija sicer še vedno napisana na očeta, a mu je že pred 14 leti dal proste roke in prepustil vse odločitve pri gospodarjenju. "Takrat so bili veliko boljši pogoji za kmetovanje pa tudi za gradnjo gospodarskih poslopij in prodajo pridelkov. Precej kupcev smo imeli na Hrvaskem, a smo jih leta 1991 čez noč izgubili. To nas je prisililo v iskanje tako novih trgov kot možnosti v kmetijski proizvodnji," razpresa Jakofčič. Njihova kmetija je danes živinorejsko-poljedelska. Medtem ko zadnja leta pitajo govedo - v hlevu je sedaj 40 pitancev - pa so nekaj na leto prodali po 25 tisoč litrov mleka. Na 15 hektarjih polj, od tega imajo 7 hektarov v najemu, pa zasadijo največ krompirja. Koruz in ječmen imajo za živilo, pšenico pa sejejo zaradi kolobarjenja.

REJCSEM KOBIL!

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj obvešča rejce kobil, da bo sprejem kobil v A in B roduvnik v četrtek, 13. avgusta, ob 15. uri v Črnomelu pri rejcju Francu Pezdircu, Na brezu 34.

KMEČKI PRAZNIK

METLIKA - Društvo podeželske mladine Metlika in Kmetijska svetovalna služba Metlika vabita na tretji tradicionalni kmečki praznik. V soboto, 8. avgusta, bo v tukajšnjem Vinski kleti predavanje dr. Julija Nemančiča o kulturi pitja in degustaciji. V nedeljo, 9. avgusta, pa se bodo ob 14.30 pričele kmečke igre. Organizatorji so pripravili bogat program, saj bosta na ogled razstava konj in domače obrti, predstavitev strojnega krožka, Kmetijske zadruge Metlika, turizma na vasi in občini, kmetov, Društva podeželske mladine, Kmetijske svetovalne službe, Društva kmečkih žena ter kasete Velikega in malega barona. Obiskovalci se bodo lahko popeljali tudi s konjsko vprego. Ob 17. uri bo tekmovanje v striženju ovc, tekmovalci pa se lahko prijavijo na Kmetijski svetovalni službi ali uro pred začetkom striženja v Mestnem logu. Prireditelji obljubljajo tudi bogat srečelov.

"IZDAJALEC GASILCEV"

VINICA - Ko se je začela nedavna slovesnost ob stoletnici viniškega gasilskega društva, ki se je udeležil celo minister za obrambo Alojz Krapež, so nekateri nekoliko nestrpno pogledovali naokrog, saj so opazili, da tako rekoč ni predstavnikov medijev. Celo nikogar z Dolenskega lista in Vašega kanala, ki sta nepogrešljiva pri veliko manjših "procesijah", ni bilo zraven. Vinčani so kmalu ugotovili, da je zatajilo obveščanje medijev, ki ga je objavil sam predsednik krajevne skupnosti Jože Stegne. A ga gasilec zaradi te njegove napake še za uše niso mogli potegniti, ker ga ni bilo na proslavi. Stegne je imel preveč dela z odstranjevanjem grafita. Nekdo je namreč v zavetju noči na spomenik na osrednjem viniškem trgu napisal "Stgne, izdajalec gasilcev".

JAZZ VEČER

METLIKA - V okviru mednarodnih poletnih prireditve bo v soboto, 8. avgusta, ob 21. uri na dvorišču metliškega gradu koncert kvinteta Ljubljana Jazz Selection. V sredo, 12. avgusta, pa bo ob 10. uri v kulturnem domu brezplačni ogled angleško-ameriške komedije Mr. Bean.

Jože Jakofčič

jo. Ta zamisel se nam dobro obrešte, saj smo na primer letos krompir, posajen v začetku mar-

M. BEZEK-JAKŠE

ca, prodajali že okrog 25. maja. Cena zgodnjega krompirja je znatno višja od jesenskega, seveda pa si moramo vedno vnaprej zagotoviti kupce. Bela krajina je slovenska Kalifornija in prav bi bilo, da bi kmetje to bolje izkoristili," pravi Jože. Jakofčičevi so se pač odločili za sajenje zgodnjega krompirja, drugi za zelenjavo, a po Jožetovem prepričanju je to še vedno premalo. Toda ljudje se po njegovem bojijo narediti korak naprej, ker kupci niso vedno zagotovljeni. Tudi pri Jakofčičevih tako ostajajo v glavnem pri krompirju: zgodnjega pridelajo 10 do 15 ton, jesenskega pa okrog 50 ton. A če bodo kdaj prišle na vrsto za namakanje tudi njihove njive, bodo gotovo začeli razmišljati še o drugih kulturah.

Jože je glavna delovna sila na kmetiji, pomagajo pa mu še žena Mojca in starši, medtem ko so trije sinovi še premajhni za večja dela. Tako sedem družinskih članov v treh generacijah živi le od kmetije in Mojčine plače, saj sta pokojnini Jožetovih staršev zgolj simbolični. "Za zdaj se še da preživeti, a je vsako leto težje. Zato ne prestano razmišljamo, kaj bi še zasadili, da bi bilo kmetovanje čim bolj ekonomično," pravi Jakofčič.

A Švajger med lovci ni cenjen in priljubljen zgolj zaradi nesebičnega dela, ljubezni do neo-

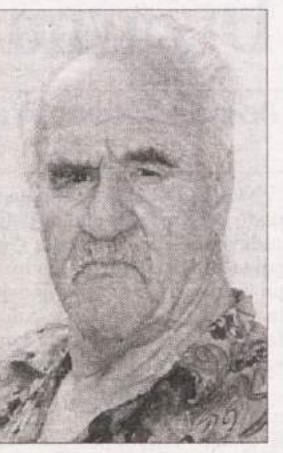
Tudi lovci bežijo

Francu Švajgerju ostal najbolj v spominu beg pred medvedi

ČRNOMELJ - Franca Švajgerja iz Črnomelja dobro poznajo ne le črnomaljski, tudi ampak številni belokranjski loveci. Kako tudi ne, saj hkrati z 71. rojstnim dnem, ki ga bo proslavljal prihodnji teden, praznuje tudi 46 let sodelovanja v črnomaljski lovski družini Loka.

Spominja se, da je bil oče sicer lovec, vendar pa je njega za lovstvo navdušil črnomaljski urar Vinko Fabjan. A bolj kot zaradi lova se je pridružil zeleni bratovščini iz ljubezni do narave in predvsem živali. To ljubezen je znal na prijeten način vcepiti mladim. Ne čudi torej, da je bil dolga leta tudi gospodar ali pomočnik gospodarja lovsko družine Loka. Koliko brezplačnih delovnih ur je opravil, ko je skrbel za urejenost in vzdrževanje lovskih objektov, krmlnih njiv, lovskih stez, kaluz in solnic, ni štel nikoli. Zagotovo pa jih je bilo zelo veliko. Velikokrat pa je potem, ko je pripravil mrhovišče, celo noč opazoval živali. Njegovi lovski tovariši ne bodo pozabili tudi njegovih zaslug pri gradnji prvega lovskega doma LD Loka na Toplem vrhu, ki so ga pozneje prodali, ter drugoge na Bistrici. Pri tem so mu še kako prav prišle poklicne izkušnje, saj je izučen slikopleskar.

A Švajger med lovci ni cenjen in priljubljen zgolj zaradi nesebičnega dela, ljubezni do neo-

Franc Švajger-Paci

krnjene narave in divjadi, temveč tudi zaradi vedrine, šegavosti. Nič kolikor je spravljal v dobro voljo lovsko druščino, čeprav prizna, da mu vedno le ni bilo do smeha. Zlasti takrat ne, ko je v Miklarih bezplati pred medvedi. In to se mu ni zgodilo samo enkrat. Danes mu bolna noga ne dovoljuje več, da bi tekel. Celo hodi težko, zato se že nekaj časa ni podal na lov, kar pa ne pomeni, da ne zaide rad v lovsko druščino. Ne nazadnje je še vedno tudi praporščak LD Loka. "Po operaciji, ki me čaka v Valdoltri, pa bom ščil znowa na lov," pravi Paci, kot ga s šegavim imenom kličejo loveci ter - s kateri bi za trenutja pretelet skoraj pol stoletja svojega lovstva - ozra na priznanja, ki visijo na steni. Dobil je nameč za lovsko zasluge ter red za zasluge 3. in 2. stopnje.

M. B.-J.

Hišni številki na črnih gradnjah

Na črnomaljski občini upravi se že več let trudijo, da bi uredili romski naselji Lokve in Kanižarica - Ogorčeni, ker je Upravna enota dodelila hišni številki za nelegalni gradnji

ČRNOMELJ - V črnomaljskih občinah so štiri romska naselja: Lokve, Kanižarica, Drenovec in Čudno selo. S slednjima nimajo težav, v Lokvah in Kanižarici pa pripravljajo parcele, ki jih bodo prodali Romom. Občina je namreč po zakonu dolžna zagotoviti Romom najnajnovejše življenske pogoje, kot je urejanje komunalne infrastrukture in zagotavljanje zadostnega števila zazidljivih parcel.

Ko bodo uredili parcele v prej omenjenih naseljih, bo občina skupaj s Centrom za socialno delo lahko zagotovila Romom najnajnovejše življenske pogoje na vnaprej določenih lokacijah in pod nadzorom. A ko so v Črnomelu že videli konec težav pri urejanju romskih naselij, so ugotovili, da sta se v njihovi občini prijavili dve romski družini, ki sta prišli iz semiške občine.

Na naslov Mihelja vas 30 se je prijavila tričlanska družina Cvetke Hudorovac. Najprej si je na svoji zemlji postavila leseno barako, pozneje pa zidano hišo. Na naslovu Ručetna vas 86 pa je prijavljena 15-članska družina Matije Hudorovca. Tudi oni so najprej živelni v leseni báraki, pozneje pa so si sezidali hišo. Vendar zemlja, na kateri živijo, ni njihova last. Obe hiši sta postavljeni na črno, sta brez vode, elektrike in sanitarij. Za prijavo stalnega bivališča sta po zakonu potrebna hišna številka in dokaz o lastništvu oz. izjava lastnika, da se lahko prijavi na navedeno hišno številko. Venčar nelegalno sezidani hiši ni moč dodeliti hišne številke. A v oben primerih se je zgodilo prav to. Na črnomaljskih Upavni enoti so namreč obema hišama dodelili

hišni številki. S tem so družinskim članom Cvetke in Matije Hudorovca omogočili, da legalno prijavijo stalno bivališče. Prav tako imata Cvetka in Matija z določitvijo hišnih številk možnost izdati neomejeno število dovoljenj za prijavo stalnega bivališča.

Na občinskih upravah pravijo, da se zaradi večletnih prizadevanj, da uredijo parcele za Rome, pod nobenim pogojem ne morejo strinjati z nenadzorovanim naseljevanjem Romov v njihovo občino. Še manj pa z nelegalnimi grad-

niami, poskusom postavljanja novih romskih naselij ter s tem z odpiranjem novih problematičnih žarišč. Zato so na Območno geodetsko upravo Novo mesto poslali zahtevo za izrek ničnosti sklepa o dodelitvi hišnih številk v Mihelji vas 30 in Ručetni vasi 86. Sklep o ničnosti prej omenjenega sklepa še ni prispel na občinsko upravo. Ko pa bo, bo sledil preklic stalnega bivališča Romov v Ručetni in Mihelji vasi, prijava stalnega bivališča v naseljih, kjer so bivali prej, nadaljevanje uradnega postopka za odstranitev na črno postavljenih hiš, s katerim je novoimeška enota Inšpektorata za okolje in prostor RS pred časom že pričela, ter vzpostavitev parcel v prvotno stanje.

M. B.-J.

ČRNOMALJSKI MURANTANTI NAD DRŽAVNIM POVPREČJEM

ČRNOMELJ - Na tukajšnji gimnaziji je v spomladanskem roku opravljalo maturu 48 kandidatov, uspešnih pa jih je bilo 45 ali 93,8 odst. Vendar pa je bilo nekaj maturantov iz prejšnjih generacij ali z drugih šol, tako da je bilo iz letosnje generacije na maturi 41 dijakov črnomaljske gimnazije. A je bil le eden neuspešen, tako da je bil uspeh letosnje generacije črnomaljskih maturantov 97,6 odst., kar je kar 11 odst. nad državnim povprečjem. Najuspešnejša je bila Jana Trgovčič, ki si je z 32 točkami prispložila maturitetno spričevalo s pohvalo, ki ga bo prejela na slavnostni podelitvi v Ljubljani. Po zagotovilih ravnatelja Stanislava Vrščaja so z uspehom na letosnji maturi zelo zadovoljni, saj so maturanti v povprečju dosegli 19 točk. Najboljša povprečna ocena pri obveznih maturitetnih predmetih je bila pri angleškem jeziku in sicer 3,9, povprečno število točk pa je bilo pri angleščini 4,5. Na gimnaziji so veseli, da se vse več dijakov odloča za maturo na višjem nivoju.

PREUREDITEV - Ob poletnih nočnih urah po metliških mestnih ulicah. Presenečeni bokali mladih ljudi je tam. Ko so odrasli odpovedali spati ali pa trdno drnjajo, je maturalja na pohod v nočne lokale, iz katerih se vraca, ko pojede petelin. Morda že se zbudí šeče ponocni, ker veda ima noč svojo moč.

Črnomaljski drobin

SREČNEŽI - Metliški folkloristi so se, kot že nekajkrat do lej, minuli teden peljali na gostovanje k pobratimom v italijanski Roni, z avtobusom črnomaljskega Integrala, ki ga je vozil Aleš Matkovič. Seveda ob koncu vojne ni manjkal poahl na njegova račun. Eden od folkloristov pa bolj zase zamrrial: "Srečni črnomaljci!" Seveda je imel v meniški Šoferji z jeklenimi živci.

PREUREDITEV - Ob poletnih nočnih urah "svojega" voznika folkloristi so pozabili na nekajkrat prej toplo vožnjo proti Italiji, ko pa maturalja napravila v avtobusu na leta. Hladiti tako, kot so si preprečili Metličani žezele. Zato so odločili za dobrodelno poter Honorar, ki si ga bodo prislužili na nastopu ob 20. obletnici metliških Kolpe, so obljubili Integralu, ki pa bo v avtobusu, s katerim običajno potujejo folkloristi, namesto zadnjih sedežev postaviti savno na turško kopel. V avtobusu naj bi bila še kad z masažo, za katere folkloristi najbrž upajo, da jo bo Kolpi primaknili z honorarjem.

SEMAFOR - V Črnomelu precej časa slišati uradne informacije, kako naj bi vsak trenutno začeli z obnovno Kolodvorovo cesto. Župan Fabjan je celo na javil, da bodo v eno od križev med popravilom namestili semafor. Sedaj Črnomaljci ugibajo, ali morda v mestu zavlačujejo popravilo ceste, ker se odgovorni bojijo, kakšno zmešanja bo povzročil edini semafor Črnomelu. Vendar je slišati, da Metličani radodarno ponudijo pomoč sosedom, ki se lahko pridejo podučiti o prizagočih in ugašajočih se lučkah na edini semafor v Beli krajini, ki na jug Črnomaljcev stoji v Metliki.

Semiške tropine

TABLE - Čeprav je semiška občina najmlajša v Beli krajini, so Semičani prvi domislili postavitev table z napisom "Pozdravljeni občini Semič". Z njimi naznajo, kdaj popotni prestop občinsko mejo, Semičani pa pristavljajo, da hočejo s tem predvsem ostalim vsemičnim, kjer obkrožajo, dokazati, da so še živi. A so imeli s postavitev table cesti med Metličano in Kravčim Vrhom precejšnjo smodoj, saj jo je tisti, ki jo je postavljala, morda nevedoč - zapičil precev metliško občino. Metliški župan Matkovič je nemudoma pismom sporočil na semiško občinsko upravo, "da to smatrajo za krivitev in grite metliške občine". Tako so Semičani s postavitev tabel niso kazali le, da so še živi, ampak so predvsem celo Metličane.

RAZSTAVA - Semiški vinogradniki so ob 20. obletnici ustanovitve Društva vinogradnikov Bele krajine niso mogli pogolniti žganca, ki jim ga pred leti skuhali Metličani. Statut je bila določba, da se mora razstava vin vsako leto scilti iz podružnice v drugo. A so Metličani še sedmo leto odločili, da ne pravijo prireditve, imenovano Vinska vigred, ker je dobro uspešna. Semičani pravijo, da pri njih zanima tega ni več hude krv, ostal pa jih greben priokus. In to kljub temu, da je Vinska vigred postala ena največjih tovrstnih prireditiv v Sloveniji. Ali pa je prav zato.

V pričakovanju zdrave pitne vode

V semiški občini v dobrih treh letih napeljali vodovod v dvanajst vasi - Vodovod Črešnjevec-Krvavčji Vrh največja letosnja občinska naložba - Brez vode še dobra desetina občanov

ČREŠNJEVEC - Potem ko so pred dvema letoma v semiški občini dokončali prvi del črešnjevskoga vodovoda od Krupe do Črešnjevca, ki je meril tri kilometre, so se pretekli mesec lotili še drugega dela. Tokrat polagajo cevi od Črešnjevca proti Cerovcu, Hribu in Krvavčemu Vrhu.

KATASTROFA PRED KASTROFO - Če za hudo ekološko katastrofo v zgornji Mežiški dolini, ko je v četrtek pri pretakanju dobrih 13 ton zveplene kislino iz avtomobila cisterne, last Cinkarne Celje, v rezervoarje Tovarne akumulatorskih baterij v Žerjavu zaradi počene pretočne cevi v Mežo steklo okoli 200 litrov te nevarne snovi, krivec se ni znan, pa so ga v Kočevju prejšnji torek našli skoraj v trenutku, ko se je začel v Riužu iztekat nevarni lak. Melamin je tudi takoj prevzel odgovornost in ustrepal: dve laborantki sta iz Riuža odvzeli vzorce vode, Melaminova ekipa pa je potem, ko se je lak dvignil na površje, madeže zajemala in jih odstranjevala iz vode. Zaradi hitrega ukrepanja, ki ga je tudi z obvestilom ribičev vzpodbudil neki stanovalec bližnjega bloka, je zaradi nekontroliranega izpusta strupene snovi v Riužu poginilo le okoli 100 manjih rib. Sreča v nesreči pa je bila, da so bile zapornice zaprite, sicer bi strupeno snov odneslo vse do Bilde. Kljub vsem ukrepom bi bila kočevska katastrofa v tem primeru predhodnica mežiške, ki je morovala poginu 15 tisoč postri!

NAVADA - Semaforji v Kočevju za vikend in potem še v začetku tedna ponovno niso delali. Promet je kljub temu potekal tekoče. Navada je pač železna srajca!

Ribniški zobotrebci

SODRAŽICA OBČINA - Ribniški občinski svetniki so kljub začetnemu oklevanju na zadnjem predpočitniški seji sveta sprejeli odločitev o odcepitvi naselja Male Vinice od naselja Vinice. Pametno pa so se odločili, da bodo z objavo odloka v Uradnem listu počakali, dokler ne bo sprejet zakon o ustanovitvi novih občin in določitvi njihovih območij. Tako kot Kostel v kočevski občini je namreč tudi Sodražica v ribniški občini postala samostojna. Zato si bo v bodoče svoje zadeve urejal vsak sam!

DOLGOTRAJNA OBNOVA - Obnova Gorenjske ceste v Ribnici bo dolgotrajna, saj bodo morali obnoviti vodovod, urediti kanalizacijo in javno razsvetljavo ter graditi pločnik na obeh straneh ceste. Kljub obsežnim delom pa obvoza ne bo. Cesto bodo namreč obnavljali ob tekočem prometu, pa bo zato precej oviran. Dela bodo pričela predvidoma sredini prihodnjega meseca, o roku zaključka del pa zaenkrat še ni možno govoriti. Prvi postopki za pričetek del pa so vendarle že nekli. Stanovenci Gorenjske ceste so v začetku prejšnjega meseca predlagali dele svojih zemljišč, za katere jim bo za rekonstrukcijo voznišča plačala manjše odškodnine zneske država, za gradnjo pločnikov pa občina. Ker je bilo že 42 pogodb, kolikor jih bodo morali skleniti z lastniki, takoj podpisanih 30, računajo, da pri naknadnem podpisovanju pogodb z lastniki, ki živijo drugje, ne bo prišlo do zapletov. Še enega zlepčiča, kjer so zapleti v zvezi z zemljiščem zavlekli začetek, predvsem po nadaljevanju še vedno nedokončane gradnje ceste za nekaj let, si ribniška občina - pa seprav tudi v manjšem obsegu - ne more privoščiti!

Osilniški nadev

NAD NORMO - Pred meseci smo poročali, da bo neka kmečka družina na leto zredila in prodala 32 odojkov. Zdaj se župan okoliških, da so plan že močno presegli, ker je vzrejenih (prodanih?) 40 odojkov ali po en na 10 prebivalcev občine.

DVE RIBOGOJNICI, DVOJE MERIL - V Mandlih na hrvaškem bregu Čabranke imajo ribogojnico z zmogljivostjo 30 do 40 ton postrvi na leto, v Ribjaku na slovenski strani Kolpe pa ima Krausova ribogojnica zmogljivost 3 tone postrvi letno ali 10 ton manj. To pa ni edina razlika. Slovenska ribogojnica mora imeti obratovanje kup dovoljenj, projektov, usedalnic in ne vem vse, hrvaška birokracija pa skupaj ne postavlja.

MANJ ODPADKOV - V občini Osilnici so v prvi čistilni akciji pred dvema letoma nabrali za kamionov odpadkov, letos pa le še za en avto. Tudi v bližnjem Črnom Potoku v občini Loški Potok so organizirali te dni prvo čistilno akcijo, ki se je udeležili mnogi domačini, naravnostveniki itd. iz vse Slovenije in Hrvaške, od koder je prišel čabrski župan Dragutin Trus, nobenega, niti najnižjega uradnika, pa ni bilo iz občine Loški Potok. Vasica Črni Potok je drugo svetovno vojno še pada pod Čabar in savsko bavino, se pravi pod Hrvaško, in se bo šlo tako naprej, se zgodila lahko ponovi.

KOSTELSKI SPOMINEK

KOSTEL - Turistično športno društvo Kostel je povabilo domače izdelovalce spominkov, naj do 3. avgusta pošljeno društvo svoje predloge za kostelske turistične spominke. Tako dobljene spominke bodo javnosti predstavili na razstavi, ki jo bodo odprli 15. avgusta v prostorih kostelske banke in pošte. Najboljši trije spominki bodo zastopali območje TSD Kostel na bližnjem sejmu Gustur v Mariboru. Doslej se je TSD Kostel predstavila na takih sejmih le s spominki gosta Marjana Leša iz Gerova, zdaj pa se želi s svojimi, kostelskimi. Na uspeh upajo tudi zato, ker pripravljeno deluje turistični krožek, ki ga vodi Vitra iz Cerknice.

Za vsak okus**O sladoledu v Kočevju po informaciji v Ljubljano!**

KOČEVJE - Na Kočevskem se je v zadnjih dveh letih ponudba sladoleda močno povečala. Tudi v odročnejših krajin skorajda ni več trgovine in ne lokal, kjer ne bi imeli v zamrzovalniku na voljo najmanj nekaj vrst sladoledov, kornetov ali luč domačih in tuhij proizvajalcov. Še pestreja je ponudba v trgovinah v mestu, kjer pa ledenu osvežilnim sladicam dela konkurenco tudi sveže pripravljen sladoled v obeh slaščarnah. Od kar so lokal v centru mesta in ob Ljubljanski cesti prevzeli novi lastniki, se je namreč tudi v slaščarnah ponudba sladoledov popravila. Kornetov z raznobarvnimi kroglicami se zato ne videva več le v rokah otrok, ampak si ga vse pogostejo privoščijo tudi številni odrasli.

Danes je torej v Kočevju moč dobiti sladoled za vsak okus. Vendnar pa ima v primerjavi s preteklimi leti ta ugodnost tudi svoj gremek priokus. Včasih smo namreč lahko dobili v Kočevju podatke o tem, kaj se skriva v na za oko privlačnih in za jezik osvežilnih sladoledih, danes pa se moramo po podatke o kontroli in kvaliteti sladoledov ter s tem povezanih mikrobioloških in bakterijskih analizah tega občutljivega živila oprotni pisno na glavnega republiškega inšpekторja v Ljubljani. Če bi se kdo s sladoledom zastrupil, bi zato lahko tudi umrl, predno bi po zahtevanem centralističnem sistemu dobil odgovor!

M. LESKOVŠEK-SVETE

GASILSKI SODNIKI

DOBREPOLJE - Gasilska zveza Dobropolje je pred kratkim dobita osem novih gasilskih sodnikov, katerim so na slovesnosti podelili tudi posebne značke. Na isti svečanosti so 18 gasilcem, kdo že lani dokončali usposabljanje, podelili spominske slike. Podelili so tudi državna odlikovanja za uspešno delo na področju gasilstva. Občinska gasilska zveza je torej premestila začetne težave, nakupila potrebno opremo, obudila tekmovanja, kakovost dela pa bodo zaradi višje strokovne usposobljenosti še izboljšali. Pridobljeno znanje bodo gasilci prenašali tudi na mlajše.

POLETNO UČENJE ZA BREZPOSELNE

LAZEC - Vitra, center za uravnotešen razvoj, je v občini Loški Potok zelo aktivna. Poleg različnih predavanj, razstav in pravkar zaključenega delovnega tabora v vasi Lazec se je začel v ponedeljek, 27. julija, šestdnevni tabor, ki se ga udeležuje 15 brezposelnih, starosih od 15 do 30 let.

Namen tabora je naučiti se praktične oblike t.i. selfmanagement, saj je včasih strokovno znanje premalo pri odpiranju vrat ob iskanju zaposlitve in, kot je zapisalo Vitro glasilo, "kaj ti pomaga znanje, če ga ne знаš predstaviti." Menijo, da se bodo udeleženci po šestih dneh teorije zavedli svojih še neodkritih potencialov in ugotovili, katere so njihove možnosti in zmožnosti predvsem na praktičnih primerih retorike in komunikacije. To naj bi postalno odskočna deska za redno, občasno ali honorarno zaposlitev.

Storjen nov korak k oživitvi gradu

V Kostelu očistili grajsko cerkev in njeno okolico - Prispevek Kostelskega društva

KOSTEL - V soboto je za obzidjem kostelskega gradu potekala očiščevalna akcija tamkajšnje cerkvice in njene okolice. Akcijo je organiziralo Kostelsko društvo, poleg članov društva in predstavnikov KS Kostel pa so se udeležili tudi nekateri ljubitelji naravnih in kulturno-zgodovinskih lepot Kostela, ki so v Kostelu trenutno na oddihu.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DOBREPOLJE - Na zadnjem seji občinskega sveta Dobropolje so med drugim sklepal tudi o odškodnosti za odlaganje odpadkov v Špaji dolini, kjer bo začelo odlagališče obravnavati v letu dni po zaprtju sedanjega v Stehanu, vmes pa bodo leti dni odlagali odpadke na začasnom odlagališču.

Po veljavnih merilih pripada za odlaganje odpadkov občini Grosuplje (KS Grosuplje in KS Žalna) letna odškodnina v višini skoraj 1,9 milijona tolarjev, občini Ivančna Gorica (KS Višnja Gora) pa preko 2,7 milijona tolarjev. Vse tri občine so ustrezne sklepe že sprejeli in vanje zapisale, da bodo sofinancirale tudi stroške odškodnin in morebitne posodobitve ceste R 331 in to v takih deležih: občina Dobropolje 10, Gro-

suplje 49 in Ivančna Gorica 41 odstotkov.

Že drugič je bila na dnevnem redu seje sveta odprodaja ali zamenjava zemljišča bivše luže Curek na Vidmu. Razprava je bila spet burna. Občinska uprava je namreč na osnovi sklepa prejšnje seje občinskega sveta preverila služnost na omenjeni parceli in ugotovila, da v zemljiški knjigi na to parceli ni vknjižene nikakršne služnostne pravice in da je parcella last Rimskokatoliškega župništva Dobropolje. Razprava je bila zaključena s sklepm, da je do naslednjega seje potrebno pridobiti še nekatere podatke o parceli in učinkih morebitne prodaje ali zamenjeve itd.

M. STEKLASA

GRMADA JE PRAZNOVALA

ORATORIJ V SODRAŽICI

SODRAŽICA - V okviru mla-

dinskega kluba Kresnička se je v

Sodražici pred kratkim končal šestdnevni oratorij za mladostnike, ki se ga je po vodstvu 20 animatorjev in treh vaditeljev udeležilo 80 otrok iz ribniške doline.

Za prijetno vzdružje, ki je minilo v

sproščenem pogovoru, igri, petju,

zabavi in številnih delavnicah, so

poskrbeli tudi salezijanski sestri Ivanka Berčon z Bledu in Mojca

Ipian z Rakovnika pri Ljubljani ter salezijanc Boštjan Jamnik z Rakovnika. Po besedah Ljubice

Košir, vodje prvega sodražkega

oratorija, po Sloveniji letos poteka 40 oratorijev, v katerih mladini

na preživlja prosti čas. Prihodnje leto ga bodo zopet pripravili v Sodražici.

LAZEC - V teh dneh se je v Lazcu v občini Loški Potok zaključil prvi izmed letošnjih treh dvanajstdnevnih mednarodnih prostovoljnih delovnih taborov, ki jih organizira Vitro skupaj z društvom za mednarodno izmenjavo prostovoljcev Most. Tabor je vodila prostovoljka z Bloške planote, udeležilo pa se ga je 13 mladih iz šestih evropskih držav.

Kamnitlo zložbo ob jezeru, ki leži

pod vasjo na obronku gozda in

zaraščajočih travnikov.

Za Vitro so tovrstni delovni

tabori, ki so se izkazali kot dobra

prilagodljivost za povezavo občanov,

obnovi vasi in podeželja, že tradicionalna oblika delovanja. S prvi

mi so začeli leta 1995, letošnji v

Lazu pa je bil že deseti zapovrstjo.

Naslednji se pričenja v teh dneh na Slivnici, kjer bodo na po-

budo Turističnega društva Cerk-

DELAVNI TUDI DRUGAČE - Akcije čiščenja grajske cerkve in njene okolice se je udeležilo skoraj celotno vodstvo Kostelskega društva. Znani po prizadosti v pomoč Kostelom za ustanovite svoje občine so v sočno dokazali, da znajo biti delavni tudi drugači. (Foto: M. L.-S.)

Travski turizem se je sesul

Posamezniki, ki želijo kaj premakniti na bolje, kmalu obupajo, ker so ceste predpogoji razvoja in življenja vasi

TRAVA - Takoj po osamosvojitvi je bilo veliko besed namenjenih razvoju obmejnih krajev. Turizem naj bi bil tista možnost, ki bi prispevala k ohranitvi izumirajočih vasi v dolini Čabranki in celotne krajevne skupnosti Dražga. Trava - nekoč je bila občina, danes pa ima morda še 30 prebivalcev - naj bi postala center turistične ponudbe. Seveda je bil predpogoj, da se posodobi cesta Trava - mejni prehod Podplanina, od tega pa naj bi speljali cesta preko Črneg Potoka, ki bi odprla turistom pot v porečju Čabranki in Kolpe. Prvi, ki se je odločil za turizem, je bil Anton Potisek, ki je na Travi preuredil staro hišo, kjer naj bi bila trgovina, restavracija in prenočišča. Uspeло mu je urediti le gostišče, ki je prva leta pritegnilo veliko turistov. Žal ob-

ljubljenih cest ni bilo nič in danes goščice zaprto sameva.

Idejo o turizmu je hotela nadaljevati tudi nova občina Loški Potok, ki bi ji po skoraj popolnoma propadli industriji še kako prav prišel nov vir preživetja, a vsi načrti, tudi tisti o cestah v teh krajih, so spet ostali le na papirju. Septembra 1995 je bilo v Črnom Potoku srečanje krajanov, ki so prisluhnili obljubam župana Janeza Novaka o tem, kako bo med Srednjo vasjo in Travom zrasel hotel visoke kategorije z golf igriščem. S hotelom ni nič, prav tako je na robu preživetja Okornov ranč, gostišče Travljansko pa bo težko še kdaj začavelo. Ljudje iz teh krajov ne odhajajo več, ampak umirajo. Mladih skoraj ni, ker sploh ni več pogojev za preživetje. A. KOSMERL

Pomoč starejšim na domu

Starejši in bolni bi imeli s centrom za pomoč na domu telefonsko zvezo 24 ur na dan - Kako plačati delo centra?

DOBREPOLJE - V Sloveniji sta ustanovljena doslej dva centra za pomoč starejšim, bolnim ter invalidom na domu, in sicer v Ljubljani in Celju. Pred kratkim pa je bila okrogla miza o ustanovitvi takega centra za jugovzhodno ljubljansko regijo, kamor sodijo poleg občine Dobropolje še občine Osilnica, Ivančna Gorica, Grosuplje, Ribnica, Velike Lašče, Kočevje in Loški Potok.

Gre za boljšo pomoč starejšim na domu od sedanja, ki jo nudijo strokovne službe in združuje zdravstveno in socialno dejavnost. Del tega sistema oziroma centra je tudi poseben telefon, s katerim je možno 24 ur na dan poklicati z brezplačnim daljinski sprožilom pomoč kar iz postelje.

Okrogle mize so se udeležili župani, drugi predstavniki občin in predstavniki ustanov, ki so vključeni v dajanje pomoč

Bolje tudi za trebanjske obrtnike

Občinski svet dal načelni pristop k ustanovitvi Garancijskega sklada Dolenjske - Letos milijon tolarjev, naslednja štiri leta po sedem - Pot do ugodnejših finančnih sredstev

TREBNJE - "Zadnji čas je, da na Dolenjskem začnemo misliti na malo gospodarstvo in obrt. Tudi v Trebnjem nismo nobena izjema, zato podpiram pristop naše občine k ustanovitvi Garancijskega sklada Dolenjske," je bil na nedavni seji občinskega sveta odločen trebanjski župan Alojzij Metelko. Kljub nekaterim pomislikom so svetniki podprli to pobudo in se tako pridružili novomeškim, Šentjernejskim in Škocjanskim, ki so to že storili.

Gre namreč za pobudo o ustanovitvi regionalnega garancijskega sklada Dolenjske in Bele krajine, toda kot je povedal dipl. ing. Andrej Škrinjar s Podjetniškega centra Novo mesto, ki se je lotilo tega projekta, se od povabljenih občin zaenkrat še niso odzvale občine iz Bele krajine, ki bodo verjetno tak sklad ustanovile same. Osnovni namen garancijskega sklada je, da s svojim kapitalom garantira za del dobljenih kreditov, običajno petdeset odstotkov, ki so jih podjetniki dobili pri bankah. Sklad posreduje tudi pri zagotavljanju ugodnih kreditnih pogojev, kar predstavlja za današnjega podjetnika eno glavnih preprek, saj banke zahtevajo 2- do 3-kratno zavarovanje v ob-

liki premoženja, kar je sposobno zagotoviti le malo podjetnikov. Z ustanovitvijo garancijskega sklada je možno omogočiti financiranje perspektivnih projektov.

Da se razvije mreža regionalnih garancijskih skladov, je tudi interes države, saj je minister za malo gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek letos predvidel 500 milijonov tolarjev za ustanovitev še petih regionalnih garancijskih skladov. "Vendar pa bodo sredstva dobile le tiste regije, kjer se bo več občin, ki skupaj predstavljajo dovolj velik prebivalstveni ozioroma podjetniško-obrtniški potencial, dogovorilo in zagotovilo tudi dovolj svojih sredstev za ustanovitev tega sklada," je poudaril Škrinjar. Poleg občin so predvide-

ni vlagatelji v sklad tudi vse institucije in podjetja, ki imajo interes pri pospešeni rasti malega gospodarstva, ter sami podjetniki. S tem bi bilo zagotovljeno tudi soodločanje samih podjetnikov - članov sklada o dodeljevanju garancij. Te bodo izdane proporcionalno glede na vložek.

Občina Trebnje je za projekte malega gospodarstva v letošnjem proračunu namenila milijon tolarjev, glede na možnosti v naslednjih letih pa predvidevajo v Garancijski sklad Dolenjske do leta 2002 vsako leto sedem milijonov tolarjev.

L. MURN

Zoisovo štipendijo 61 učencem

Skupno 113 predlogov - Pohitite s prijavami za republiške štipendije!

SEVNICA - V teh dneh prejema učenci obvestila o dodelitvi Zoisove štipendije. V občinah Brežice, Krško in Sevnica so novne študijne predlagale 113 kandidatov za to štipendijo in izmed teh jo je strokovna komisija pri sevniški območni enoti republiškega zavoda za zaposlovanje, upoštevajoč obstoječa merila, odobrila 61 predlaganim. Izbrani se bodo pridružili 326 šolarjem v Posavju, ki že prejemajo omenjeno štipendijo.

Izmed omenjenih 113 kandidatov so jih predlagali v občini Brežice 32, Krško 48 in Sevnica

33, odobrenih štipendij pa je v brežiški 19, krški 29 in sevniški občini 13.

Po besedah Tonija Korena, direktorja sevniške območne enote, nepodeljena štipendija ne pomeni nesposobnosti učenca, ki ne bo prejel štipendije. Gre pač za to, poudarja direktor, da štipendije prejmejo res najboljši med najbolj nadarjenimi učenci.

Sicer 2.172 dijakov in študentov ali 49 odstotkov šolajoče se mlad-

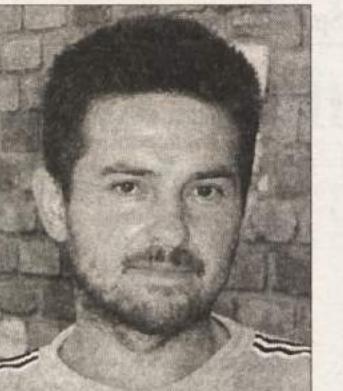
• Razpis za dodelitev republiških štipendij je bil objavljen v začetku julija v Delu in Večeru. "Ne čakajte na zadnji dan za oddajo vlog, ki je 5. september za dijake in 30. september za študente," poudarjajo v sevniški območni enoti republiškega zavoda za zaposlovanje.

dine iz Posavja prejema republiško štipendijo. "Žal, kot je bilo povedano že večkrat, kadrovske štipendije odražajo kadrovske potrebe po mladih strokovnjakih in hkrati zagotavljajo možnost zaposlitve. Kadrovskih štipenj pa je v Posavju samo 120. Zavod si prizadeva ustaviti negativna gibanja, ki se kažejo v tem, da se manjša število kadrovskih štipendij in se povečuje število republiških," pravi direktor Koren.

L. M.

BOGAT PLEN V AVTU

VELIKI GABER - V četrtek, 30. julija, je nekdo na parkirišču v Stranu pri Velikem Gabru iz osebnega avta, ki ga oškodovane M. K. iz Lukovice ni zaklenil, ukradel usnjeno denarnico, v kateri je imel tolarje in devize v skupni vrednosti 400 tisočakov.

Roman Žveglič

no priključitev Bučke k Sevnici; o tej odločitvi je poročal tudi Dolenjski list. Na bučenskem sestanku so tisti domačini, ki nasprotujejo ponovni priključitvi Bučke k sevniški občini, menili, da bi morali Bučka in prebivalci sevniške občine imeti možnost odločanja na poizvedovalnem referendumu tudi zdaj, ko je šlo za vprašanje, ali

Tudi 90 odstotkov

Škoda po toči

IVANČNA GORICA - Nedavno neurje z močnim deževjem in toči ni prizaneslo niti ivanški občini. Kot je povedala splošna svetovalna skupina s Kmetijsko svetovalno službo Darja Janežič, si je komisija, v kateri je bil tudi predstavnik občine Vinko Blatnik, ogledala teren in ugotovila, da je škoda velika, v glavnem od 50- do 60-odstotna, ponekod pa tudi do 90-odstotna. Gre predvsem za škodo na poljedelskih pridelkih: koruzi, pesi, lucerni detelji in seveda povrtninah. Vinogradov in intenzivnih sadovnjakov na tem področju ni.

Najhuje so prizadete vasi Sušica pri Muljavi, Trebež, Male in Velike Kompolje, del Muljave, Trnovica, delno Hrastov Dol in Nova vas. Kmetom, ki računajo na karknokoli pomoč, so zdaj razdelili obrazce, da bodo skupaj določili individualno škodo. Občinski tajnik Vinko Blatnik je povedal, da bodo nekaj denarja skušali zagotoviti iz rezervnih sredstev (sklicanje korespondenčne seje), računajo pa tudi na državne tolarje. "Kakorkoli že, zavedamo se, da je hitra pomoč največ vredna," je menil.

L. M.

KOPALIŠČE V SEVNICI SI OBETA VEČ KOPALNIH DNI - Pred kratkim so na sevniškem kopališču, kjer so lepo prenovili olimpijski in otroški bazen, zabeležili že 21 kopalnih dni letos. Tajnik Športne zveze Sevnica Borut Bizjak je povedal, da bili zelo zadovoljni, če bi tudi muhasto vreme omogočilo vsaj 45 kopalnih dni. Nedavno neurje s točo je sicer nekoliko ohladilo vodo, ki se je ogrela že do 29 stopinj Celzija. Toda kopalec, tudi iz drugih krajev, je bilo letos ob najhujši vročini že okrog 1.000, ker očitno enjijo lepo urejeno kopališče in predvsem čisto vodo. (Foto: L. M.)

NOVI POHVALNI SMEROKAZI - V Ivančni Gorici lahko zasledite kar nekaj novih smerokazov, ki voznike usmerjajo, kje si lahko ogledajo kaj zanimivega. Pohvalno pri tem je, da je občina Ivančna Gorica, ki je to finančirala, hotela vzpostaviti red in vse prepogoste neurejene smerokaze postavila na tri pregledne točke, pri tem pa upoštevala tudi varnost. Kot je dejal tajnik občine Ivančna Gorica Vinko Blatnik, pa načrtujejo smerokaze postaviti tudi v drugih urbanih središčih. (Foto: A. Jernejčič)

Z Bučke domov skoraj z buškami

Nasprotniki priključitve Bučke k sevniški občini pritožbo ustavnemu sodišču - Po nedavnem sestanku grožnje predstavniku SLS - R. Žveglič: "Ali so tako agresivno zbirali podpise?"

SEVNICA - Kakšen bo zaključek vseh dosedanjih dogovorov in poganjajo na tem, ali bo spadala Bučka v sevniško ali Škocjansko občino, se še ne ve. Znano pa je, kako se je končal sestanek 30. julija na Bučki, kjer so govorili o prihodnosti Bučke; končal se je z brcami.

Do omenjenega sestanka na Bučki je prišlo potem, ko je državni zbor nedavno izglasoval ponov-

bo Bučka še naprej v občini Škocjan ali občini Sevnica, kot v preteklosti. Zato so na sestanku sklenili, da bodo poslali pritožbo ustavnemu sodišču, češ da državni zbor ni upošteval volje prebivalstva. Pritožbo naj bi sodišče prejelo v teh dneh.

Vendar je sklep o pritožbi ustavnemu sodišču le ena izmed pomembnih podrobnosti s konca bučenskega sestanka. Malo je namreč manjkalno, da se živahnata razprava na Bučki ni končala z buškami ali celo s prelivanjem krvi. Roman Žveglič, ki se je udeležil sestanka kot predstavnik Slovenske ljudske stranke iz Sevnice, je o napetem ozračju tistega večera povedal tole: "Ko je bil sestanek končan in sva od tam s kolegom šla ven, da bi se odpel-

jala domov, sta nama začela groziti neznanca. Kakor hitro se je dalo, sva se brez besed umaknila v avto, ker je bilo več kot očitno, da je vrag vzel šalo in da grožnjem lahko sledi še kaj hujšega."

In res je sledilo hujše. Eden od razgretih neznancev je tolkel po oknih avtomobila, medtem je drugi nekajkrat brenil v blatnik Žvegličevega avtomobila. "Ne gre za šipe in ne za blatnik. Gre za način, ki sta ga uporabila neznanca. Ne vem, komu pripadata neznanca, za kakšen položaj Bučke si prizadevata. Ali nasprotujeta tistim, ki so sklicali sestanek na Bučki v četrtek, 30. julija? Sta za to, da se Bučka ponovno priključi k sevniški občini? Ne vem. Sprašujem pa se, ali so bili tako agresivni, ko so pri domačinah zbirali podpise za vrnitev Bučke k občini Sevnica," pravi Žveglič, ki je o napadu takoj obvestil policijo.

L. M.

POSNELI VEČINO KONCERTOV - Z nastopom dunajske skupine "Il diletto moderno" v viteški dvorani Posavskega muzeja se je v soboto iztekel 2. Festival stare glasbe Brežice 98. Izvedbena posadka Televizije Novo mesto (na slike) je z najetim reportažnim avtomobilom posnela večino koncertov, ki so se letos, razen v brežiškem gradu, odvijali še v dvorišču gradu Mokrice in v samostanski cerkvi v Kostanjevici. Posnetke bo po dogovoru z Združenjem lokalnih televizij Slovenije uporabila v svojem programu tudi Televizija Slovenija, ki je zagotovila tonski del snemanja s posadko Radia Slovenija. (Foto: B. M.)

PADALCI NA LISCI - Srečanje jadrnih padalcev Para-Lisca 98, ki ga je ob koncu tedna pripravilo Društvo za letenje z jadrnimi padali Kon- dor Radeče, je v lepem vremenu privabilo na goro precej ljudi. Udeležbo je prijavilo 142 padalcev in ob teh se širje s padali za dva. Za letenje v dvoje se je v vseh treh dneh padalskega druženja odločilo kar nekaj ljudi, ki sami sicer ne jadrajo. Preden so padalci stekli po strmini, so njihove vrvice in zaponke doživele še en temeljni pregled, kot kaže fotografija. (Foto: L. M.)

Krjavljeve iskrice

ZAKAJ NE RAJE SOSEDOVO? - Čeprav za Slovence morda velja, da smo nevoščljivi in privoščljivi, še posebej če gre za soseda, pa tem primeru ni mogoče reči tako. Ko je pred kratkim strela zaleda Plutovo gospodarsko poslopje, v katerem je bila živila, na vrhu pa seno, si je marsikdo mislil: "Pa zakaj se strela in takole poigrala sosednjimi gospodarskimi poslopijem nekaj metrov stran, na drugi strani ceste?" Nobena škodljivost se ne skriva tukaj. Tisto poslopje je namreč že vrsto let zapuščeno, ožgan menda še iz vojne, samo od sebe se podira in tako bo tudi njegova prihodnost, saj lastnika ni. Potni maščanom celo postaja nevarno, saj deli odpadajo sami od sebe, s preostale strehe se sneži usipa ravno na cesto in nihče ne pospravi, skratka noben škode ne bi bilo, če bi pogorelo. Toda ne, strela je izbrala Plutovo.

LE NA ENI SEJ! - Tisti ivanški svetniki, ki so se veselili, da so z odstopom Franca Godeša znebili pikolovskega svetnika, so že na zadnji seji ugotovili, da je več kot odlično zamenjuje dr. Ana Praznik (LDS). Na svoji prvi seji sveta je resda le poslušala, da naslednji pa je že takoj na začetku povedala, da z vodenjem sej morda zadovoljna, ker se govorji preveč vseprlek, in zahteva, da predsednik vodi sejo tako, da bo na koncu vseke točke dnevnega reda jasno, kakšen sklep je bil sprejet. Takšna odločnost je mnoge prisenečila, Igor Bončina (SDS) pa se ni strijal z jenimi priponami, (ki so verjetno posledica natančnega dela, saj pravijo, da je zdravnica zelo "strog"), in dejal, da ona pa res ne more kritizirati, ker je bila še na eni seji sveta. Koliko jih je se do jesenskih volitev?

Trebanjske iveri

ZUPAN NE MARA KLEPETANJA - Nič novega ne pomeni, če rečemo, da je na zasedanju občinskega sveta včasih kot tudi Trebanjski župan Alojzij Metelko tako zaseda mesto učitelja in kot vsi pedagogi tudi on miri svoje učence - svetnike in ne prenesi klepetanja. Še posebej seveda, če govoriti sam. Tudi na zadnji seji je to razburilo in svojim občinskim sodelavkam ni nič kaj pravljajno dejal: "Nehajte no že klepetati, ker me moti!" Podobne besede so kasneje namenili tudi podžupanji Staričevi. Morda pa so se gospodje ob njegovem govorju dolgočasile...

ZAPRTA VRATA - Kaj narediti, da svetniki ob kakšnih vročih razpravah ne bi protestno zapršali sej? Zelo enostavno. Samo vhodna vrata v občinsko stavbo (in vse ostale vhode) je potrebno zakleniti in ključ spraviti na vrata, pa pa je problem rešen. Vsa v Trebnjem delajo tako. Če hoče kdo oditi prej, mora najprej ugresti, kdo "skriva" ključ in ga pravilno pristopiti, naj mu odkleni. Je to starinska praksa ali le med poletjem, ko zaradi dopustov svetniki manj kajo in skušajo glavni na ta način v sobi obdržati vsa tiste, ki pridejo?

Sevniški paberki

KDO (NAJ) JO SKUPI? - Sevniški grad ima burno zgodovino in ti nemirni grajski časi se menjajo celo v današnje obdobje. Zadnji večji kralav je doživel, ko so pred časom v njem naredili rockovski koncert Grajski pop. Rockeri so žurili "sta na uradu" in ko je že kazalo, da se zloglasili napovedi najbolje obvezčenih morda uresničile, so v grad prispevali policisti. V raciji menda niso našli veliko zafiksanih rockerjev in tudi materiala za omamljanje ne veliko. In niti enega veletrgovca z drogo. Ti mafijski šefi že vedo, kako se stvari streže in jo pojedajo mimo barikad, nasrka pa kakšen shiran najstnik na kakšnem koncertu.

GNEČA - Kaj gre bolje v pravljaju: planinski čevljali ali avtomobilski gume? Če sodimo po ramerah v nedeljo na Lisci, potem se izdelovalcem gojzerjev plesalo. Na gori so skoraj vse mimo kotičke zasedli parkirani avtomobili. In to tik pod vrhom, kadar se da do planinskih "špičakov" prijeti celo v dinskih "špičakih".

RAZLOG - Sevničani, ki niso privoščljivo ljudstvo, na tem pravijo, da vedo, zakaj ne. Zupan Jože Peterlin kot potekom traku doživelja prometno nesrečo. Zato, ker je na županije stol sedel kot neodvisni in zgodnik, kot simpatizer krščanskih demokratov. Če bi bil predan, bi bil nad njim menda več božje luči.

VALVASOR - Če bo slo organizatorjem vse po sreči, bodo v prihodnjem, najbrž že drugo leto, priklicali v Krško Janeza Vajkarda Valvasorja. Krčani seveda ne bodo videli Valvasorja osebno, ampak le nekoga od somšečanov, ki si bo za obisk nadel nošo iz časov učenega barona in bo govoril v starodavnem jeziku. Če obisk Valvasorjevega "dvojnika" ne bo dosegel drugega, bo mogoče zgoditi nekatere ljudi v Krškem in okolici, ki so pred leti mislili obnoviti Valvasorjevo hišo v Kršku. Do danes hiše niso obnovili in so s tem za nedolčen čas širokosrčno podaljašali stanovanjsko pravico podganam, ki doujejo v hiši slavnega učenjaka.

CISTO - Krčani bodo verjetno, da češko podjetje ICEC misli resno z varovanjem okolja, šele takrat, ko bo ta firma naredila v Krškem pivovarno po zgledu slavnih čeških pivovarn. Ta krška pivovarna bi moralna, če hoče biti ICEC preprečljiv za ekologe, delati pivo z vodo, ki jo bodo naštregi pri odtočni cevi tovarniške čistilne naprave. In še to: prvi vrček takega piva bi moral spiti direktor Dostal osebno.

NESKLEPČNOST - Krški občinski svet je bil na zadnji seji nesklepen. To je za mnoge vojlice pravo presenečenje, in to dvojno. Prvič zato, ker je bilo svetnikov premalo, kar se menda ne ni primerilo. Drugič so prijetno presenečeni zato, ker je občinski svet običajno sklepčen, skupščina pred njim v prejšnjih časih pa je bila kronično nesklepčna. Kakor koli, zadnjič je bil en svetnik premalo, da bi občinski parlament lahko zasedal. Razlog za neudelžbo sta lahko dva: poletna vročina ali pa dnevni red, s katerim so predvideli tudi branje nekega neprjetnega poročila občinskega nadzornega odbora. V strankarskih kuhinjah mogoče vedo, kateri razlog je pravi.

Novo v Brežicah

NAJLEPŠE JE DOMA - Letošnjo vodilno položilo slovenskega turizma "Dobrodošli doma" si mnogi ljudje razlagajo čisto po svoje. Tako jih je veliko kljub začetku leta 1998. Načrti, da se niti v avgustu niti v ostalih enajstih mesecih leta ne izplača izumljati.

In vendar je spisek Ajstrovih tehničnih izboljšav in izumov še kako obsežen; 11 izumov ima patentirani. Med registriranimi izumi, za katere so bile v večini podeljene patentne liste ali pa odločbe ali sklepi za izdajo patentne liste, so hidravlični avtomatski menjalnik, rotacijski motor na tekoča goriva, žični nosilnonapenjalni elementi za vinogradništvo, radiatorski enocevni napajalnik, dvokolo s fluidnim hidravličnim prenosom moći. Tako zdaj kot v preteklosti in niti v domovini niti v tujini se ni oglasil proizvajalec, ki bi začel delati na pravje Ajstrovih izumov. "Izumiteljstvo," pravi nemirni iskalec iz Krške vasi, "res ne prinese denarja, ampak da kvečjemu zadovoljstvo, da si naredil nekaj novogljivosti."

Ajster se je sprva šolal za puškarja in pozneje pridobil še kakih 6 poklicev ali spretnosti. Tako usposobljen je vedno stremel k poenostavljivam dela in nemakorat je pri tem na začudenje vseh uspel z res eno-

Poletna noč in potem še marsikaj

V starem Krškem avgusta zabavnoglasbena prireditev - Tudi izbor posavske lepotice - Dušan Vodlan: "Domačini pogrešajo v Krškem sprostitev in zabavo" - Staro mestno jedro vabljivo

KRŠKO - V Krškem v starem mestnem jedru bo 21. avgusta, če bo slabo vreme po 23. avgusta, ob 20. uri zabavnoglasbena prireditev Poletna noč v starem Krškem, ki jo pripravlja Agencija Lukec Krško. "To je prva tovrstna prireditev v Krškem. Postala naj bi tradicionalna in naj bi po moji zamisli prerasla v splet poletnih prireditev v Krškem," napoveduje Dušan Vodlan, direktor Agencije Lukec.

Na prireditvi, ki jo bodo soorganizirali z gostinsko ponudbo picerija Račko, picerija Fontana in pivnica Kos, bodo nastopili Agropopoviči in domači izvajalci. Za ta večer pripravljajo tudi izbor lepotice Posavja v izvedbi estradnega kluba Adria Celje. Med prireditvijo bodo imeli tudi srečelov in na ulici v starem Krškem po pričakovanih organizatorjev tudi stojnice z različnim blagom.

Agencija Lukec pripravlja omenjeno prireditve kot uvod v dogodek, ki se bodo zvrstili letos in še bolj v prihodnjem. "Agencija, ki obstaja od leta 1990, ima med svojimi dejavnostmi plesno šolo, posredovanje izvajalcev in storitev na glasbenem področju in organiziranje kulturnih prireditvev. V prihodnjem se bomo bolj ukvarjali tudi s turizmom. Najbolj pa se bomo posvetili dejavnostim za prosti čas za mladino, otroke in

Dušan Vodlan

katero agencija računa tudi v prihodnjih letih in bodočih akcijah. "Tako bi s skupnimi močmi odpravili krško mrtvilo," upa Vodlan.

• Kandidatke za izbor lepotice Posavja, starejše od 16 let, se lahko prijavijo na naslov ali telefon Agencije Lukec Krško. Enako lahko storijo tisti, ki bi radi med prireditvijo dobili v mestnem jedru prostor za stojnico.

Direktor Agencije meni, da so za poletno prireditve, kakršna bo omenjena avgusta, izbrali pravi prostor. "V raznih delih starega mestnega jedra bi se lahko dogajalo marsikaj, saj je tu blizu glasbeno šola in še kaj. Ustanove, arhitekturo in ustvarjalnost povežimo v nekaj prijetnega, pa bomo stopili v 3. tisočletje nekoliko drugače, kot bi sicer," pravi Dušan Vodlan.

L. M.

Vsestranski iskalec iz Krške vasi

Konrad Ajster, izumitelj

Konrad Ajster

KRŠKA VAS - V poletni vročini se še izumljati ne da. Konrad Ajster, izumitelj iz Krške vasi, bi temu verjetno ugovarjal, najbrž pa bi tudi bo tej priložnosti rekel, da se niti v avgustu niti v ostalih enajstih mesecih leta ne izplača izumljati.

In vendar je spisek Ajstrovih tehničnih izboljšav in izumov še kako obsežen; 11 izumov ima patentirani. Med registriranimi izumi, za katere so bile v večini podeljene patentne liste ali pa odločbe ali sklepi za izdajo patentne liste, so hidravlični avtomatski menjalnik, rotacijski motor na tekoča goriva, žični nosilnonapenjalni elementi za vinogradništvo, radiatorski enocevni napajalnik, dvokolo s fluidnim hidravličnim prenosom moći. Tako zdaj kot v preteklosti in niti v domovini niti v tujini se ni oglasil proizvajalec, ki bi začel delati na pravje Ajstrovih izumov. "Izumiteljstvo," pravi nemirni iskalec iz Krške vasi, "res ne prinese denarja, ampak da kvečjemu zadovoljstvo, da si naredil nekaj novogljivosti."

Ajster se je sprva šolal za puškarja in pozneje pridobil še kakih 6 poklicev ali spretnosti. Tako usposobljen je vedno stremel k poenostavljivam dela in nemakorat je pri tem na začudenje vseh uspel z res eno-

M. LUZAR

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur. Marta Jelačin §

Povrnitev negmotne škode

V sodnih sporih zaradi uveljavitve plačila odškodnin iz naslova zmanjšanja živiljenjskih aktivnosti (negmotna škoda), ki zelo pogosto izvira iz prometnih nesreč, se pojavlja vprašanje kriterijev za ugotavljanje te oblike škode. Predvsem se ta vrsta škode ne more utelejiti kar z določenim odstotkom izgube živiljenjskih aktivnosti oškodovanca, brez konkretnice vseh tistih dejstev, ki so pomembna za te vrste škode. Za prestano in za bodočo škodo se odškodnina zaradi izgube

živiljenjskih aktivnosti ugotavlja na podlagi ugotovitve individuale prizadetosti oškodovanca. Ta je odvisna od vrste okoliščin, med katerimi so pomembne predvsem: poklic, način in pogoj živiljenja ter dela izven poklica, na kar vpliva tudi spol oškodovanca; dejavnosti, ki jih je oškodovanec opravljal pred poškodbo, katerih zaradi njenih trajnih posledic ne more več opravljati, ali pa vsaj ne brez povečanih naporov; in starost oškodovanca ob poškodbji, ki je pomembna zlasti glede preseje bodoče škode. Vse to so pomembna dejstva, ki jih v sporu ugotavlja sodišče običajno ob sodelovanju izvedenca. Pri svoji oceni višine odškodnine zaradi izgube živiljenjskih aktivnosti se sodišče opira tudi na v sodni praksi že izboljkovana in uveljavljena merila za odmero tovrstnih odškodnin, v razponih od najblaže stopnje do velikih škod.

PREVEČ ALKOHOLA

BREŽICE - V petek, 31. julija, nekaj minut pred polnočjo sta se 27-letni S. F. in 21-letni M. U. odpravili do gostilne, kjer sta se nesramno vedla do natakarice in po gostilni razbijala. Nato se je S. F. pred goštinstvenim stekel z R. J., ki je zatem stekel do svoje hiše. S. F. in M. U. sta stekla za njim in razbila steklo na vhodnih vrati. R. J. je poklical na pomoč policiste, ki so prišli na kraj in ob njihovem prihodu se je S. F. vedel nesramno in žaljivo do policistov. Ni jim hotel pokazati dokumentov in ker je kazal očitne znake alkoholiziranosti in ker ni upošteval zakonitih ukazov policije, so ga policisti odpeljali s seboj, tako da je ostelan noči prebil v prostoru za pridržanje na brežiški policiji.

1200 ZATAJENIH NABOJEV

OBREŽJE - Prejšnji teden je na Obrežju hotelo mejo prestopiti pet Italijanov. Mejnim organom so sicer prijavili 6 lovskega puška in 1000 nabojev, policist pa je med kontrolo pri njih našel še 1223 lovskega nabojev.

Edino čarovnica v nizkem letu

Kdo bo popravil pot za pešce?

KRŠKO - Dokler v Krškem pred prehodom za pešce nad železniško progro pri tovarni ICEC niso dali postaviti table z opozorilom "Prehod na lastno odgovornost", mimoščetni niso mislili, da je omenjena nadzemna pot za ljudi nevarna. Zdaj, ko je tabla, so obveščeni in zato vedo: deske na mostu za pešce so zvite, mogoče že po malem trhle, čeprav hrast zdrži celo dobo in še kaj zraven. V veležnih nosilcih so luknje, kot npr. od črvov in zgodnjem jabolkom. Zaščitna železna ograja je nekje ukrivljena, kakor bi se na njej izživiljala oseba bikove moči in prav take pameti, kar sicer sodi v drug zapis. Nadzemni prehod za pešce, tak kot je, deluje precej razdražljivo, ž kar moreče. Ko pa človek prebere še tablico z napisom: Pozor! Visoka napetost - smrtno nevarno, se seveda lahko počuti tesnobno in bedno, kot so se verjetno počutile osebe, ki so jih v ne tako davni

preteklosti v Krškem gnali poobraščeni sedet na zatožno klop na protičarogniško sodišče.

Da ne nepotrebna vznešenje: na iščemo zvezne med čarogništvom in omenjenim prehodom za pešce. Toda vse bolj kaže, da edino magija lahko še reši krški prehod za pešce, ki se razteza za čarogniščem nizkem let visoko nad krško zemljo.

Potem ko se niso pojavili češki kapitalisti v navezi s slovenskimi podjetniškimi rokohitri, lokalna oblast, svetniki ali svetniki, ki bi rekli: "Obnovili bomo tisti nesrečni most za pešce!" in ga tudi v resnicu obnovili, in potem ko niti nedavno človekobiljno opozorilo novinar v Dolenskem listu ni premaknilo stvari z mrtev točke, meščani nestrpočno čakajo na morebiten nov dogodek: na nizki let čarognic, ki bi bila pripravljena rešiti obravnavano nesrečno zračno prešpot.

L. M.

Telovadnica po dvajsetih letih

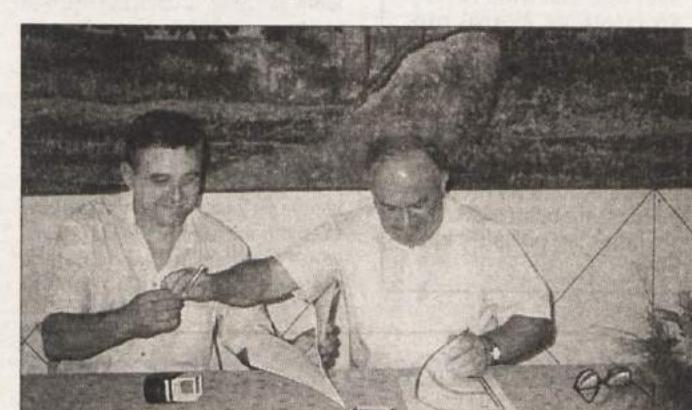
V petek podpisali pogodbo za gradnjo telovadnice pri OŠ Artiče - Tudi manjša obnova šole - Vrednost pogodbenih del 100 milijonov tolarjev - M. Haler: "Zadeva napreduje"

ARTIČE - Letos bodo zabeležili nov pomemben dosežek v razvoju osnovne šole Artiče, saj bo odprla vrata nova telovadnica. Prejšnji petek so v artičski šoli podpisali pogodbo za gradnjo tega objekta.

Zupan je pohvalil podjetje SGP Posavje Sevnica, ki gradi artičko telovadnico. Pred tem je podjetje med drugim zgradilo prizidek k osnovni šoli Velika Dolina in to, po mnenju ministrstva za šolstvo, v rekordno kratkem času in dobro.

Pogodbo za gradnjo telovadnice v Artičah so podpisali kljub pripeki, v sproščenem ozračju in polni optimizma, zato bi bilo škoda, če ne bi zapis o dogodku omenil vsaj nekaterje izmed tovrstnih podrobnosti. Jože Avšič je že 1978. leta podpisal gradbeno dovoljenje za artičko telovadnico, danes podpisuje pogodbo za gradnjo.

Pogodbo za gradnjo telovadnice v Artičah so podpisali kljub pripeki, v sproščenem ozračju in polni optimizma, zato bi bilo škoda, če ne bi zapis o dogodku omenil vsaj nekaterje izmed tovrstnih podrobnosti. Jože Avšič je že 1978. leta podpisal gradbeno dovoljenje za artičko telovadnico, danes podpisuje pogodbo za gradnjo.

TELOVADNICA V ARTIČAH BO - Po petkovem podpisu pogodbe za gradnjo telovadnice pri OŠ Artiče verjamejo, da bo objekt odprt vrata že ob koncu letosnjega oktobra. Dokument sta v Artičah podpisala brežiški župan Jože Avšič (na fotografiji levo) in Karel Makari, direktor SGP Posavje Sevnica. (Foto: L. M.)

KRIŽIŠČE IN MOST - Gradbena dela na mostu čez Savo v Krškem in bližnjem križnišču so v polnem teknu. Obnova mostu in novogradnja križnišča sta kljub poletnim dopustom vnesla kar nekaj zmede v prometno ureditev na levem strani Save, vendar je bil zanj zadnji čas. Pa ne zato, ker so ju napovedovalo kot svoj veliki uspeh že prejšnje občinske garniture, ampak predvsem zato, ker vse številnejši avtomobili niso mogli več varno in brez zastojev čez Savo v številne smeri. Kdo bo v peklenki pripeki prej opravil svoje delo, ali graditelji križnišča (na fotografiji levo) ali obnovitelji mostu (desno), se ne ve, zname pa so napovedi, naj bi po obeh cestnih objekti stekel promet še pred običajno jesensko gnečo. (Foto: L. M.)

Povrnitev negmotne škode

V sodnih sporih zaradi uveljavitve plačila odškodnin iz naslova zmanjšanja živiljenjskih aktivnosti (negmotna škoda), ki zelo pogosto izvira iz prometnih nesreč, se pojavlja vprašanje kriterijev za ugotavljanje te oblike škode. Predvsem se ta vrsta škode ne more utelejiti kar z določenim odstotkom izgube živiljenjskih aktivnosti oškodovanca, brez konkretnice vseh tistih dejstev, ki so pomembna za te vrste škode. Za prestano in za bodočo škodo se odškodnina zaradi izgube

Cestitamo!

Tujci plačujejo, Slovenci pa ne

Na metliški občinski upravi upajo, da bodo obmejne občine našle z vlogo primerno rešitev glede plačevanja pristojbin domaćih avtoprevoznikov na mednarodnih mejnih prehodih

METLIKA - Tukajšnji svetniki so v začetku letosnjega aprila, potem ko je bilo izrečenih tudi nekaj pomislekov, sprejeli odlok o obveznem plačilu komunalnih pristojbin na mejnih prehodih v občini. V resnici gre le za mejni prehod v Metliki, saj drugih - vsaj za sedaj - v občini ni. Svetniki so takrat tudi zvedeli, da je metliški prehod še edini v Sloveniji, kjer takšnih pristojbin ne pobirajo.

Tako je letosnjega 1. maja tudi v Metliki začelo veljati, da so moralni tisoč tolarjev pristojbine odšeti vsi, ki so plačevali carinske obveznosti pri opravljanju izvozo-uvoznih poslov v okviru registrirane dejavnosti, ki poteka preko mejnega prehoda. Pristojbino sta začeli pobirati špedičijski podjetji Intereuropa in Vektor, denar, zbran na ta način, pa je prihodek metliškega proračuna. Vendar ga smejo v občini uporabiti le za urejanje in vzdrževanje komunalnih objektov in infrastrukture in to predvsem na mednarodnem mejnem prehodu.

Toda na metliškem prehodu so pristojbine od vseh, ki so vstopili v državo ali iz nje izstopili in imeli pri tem izvozno-uvozne oprav-

ke, pobirali le dva meseca. Kajti potem, ko so slovenski avtoprevozniki zagrozili z vespolščino zaporo slovenskih cest, jih je vlastna nekako odvezala plačila omenjene pristojbine. Čeprav je bilo doslej v Metliki od tistih, ki so plačevali pristojbino, kar 90 odst. tujcev in se zato od pristojbin ne nateče bistveno manj denarja, pa se jim v metliški občini ne zdi prav, da tujci plačujejo, domaćini pa ne, čeprav imajo oboji enake možnosti uporabljati komunalne objekte in naprave na mejnem prehodu.

Po prepričanju Nikole Ladike, svetovalca metliškega župana Branka Matkoviča, se je vlastna prenaglašila pri obljubi avtoprevoznikom. "Pogajalec je avtopre-

voznikom obljubil nekaj, za kar ni imel pooblastila. Zlasti pa ni osnove, da bi metliški odlok razglasili za nezakonit, medtem ko ga lahko razveljavlja le tisti, ki ga je sprejel, torej občinski svet. Predstavniki obmejnega občina so se že stestali in se dogovorili, da z vlogo najdejo dogovor. Nihče ne namenava problema zaostrovati, vsi pa se zavedajo, da ga bo potrebno rešiti," je dejal Ladika.

Seveda je v metliškem odloku tudi člen, ki govori o višini kazni za tiste, ki bodisi pristojbine ne bi plačali ali pobrali. Kazen je vse prej kot majhna: kar 400 tisoč tolarjev. A na metliškem mejnem prehodu doslej niso kaznovali še nikogar. Tudi zato ne, ker želijo zaplet rešiti z vlogo na miren način. In ko ga bodo že reševali, Ladika zatrjuje, da bodo pristavili lonček tudi glede mejnega prehoda v Metliki, ki je še vedno črna gradnja.

M. BEZEK-JAKŠE

Večji pomen malega gospodarstva

Razmere v črnomaljskem gospodarstvu se izboljšujejo - Število brezposelnih se zmanjšuje, a predvsem po zaslugu Danfossa - Največ zaposlenih v predelovalnih dejavnostih

ČRНОМЕЛЈ - Tukajšnji svetniki so šele nedavno obravnavali informacijo o razmerah v črnomaljskem gospodarstvu v preteklem letu. Ob tem so primerjali tudi gospodarjenje leto poprej. Razveseljivo je predvsem, da so razmere v gospodarstvu vse boljše, vse bolj pa se povečuje tudi pomen malega gospodarstva.

Lani je bilo v 192 majhnih, eni srednje veliki ter štirih velikih družbah zaposlenih 1.834 ljudi, kar je za 21 odst. več kot leto prej. Ustvarili so za skoraj 23 milijard tolarjev prihodkov, od tega 45 odst. na tujih trgih. Predvsem se je povečal prihodek velikih družb in sicer po zaslugu Danfossa in Begrada. Družbe so ustvarile 618 milijonov tolarjev čistega dobička, a tudi skoraj 154 milijonov izgube. Sicer pa je največ zaposlenih, ki ustvarijo tudi največji dohodek, v predelovalnih dejavnostih, prihodki pa sledita trgovina in gradbeništvo.

Lani je bilo pri obrtnikih zaposlenih 383 ljudi, iz dejavnosti je bilo zavarovanih 371 ljudi, medtem ko je bilo 136 zavezancev, ki so bili zavarovani drugje in se je njihova dejavnost štela med dopolnilne. Prihodek samostojnih podjetnikov je bil lani za 36 odst. večji kot leto prej, dobiček je bil večji za 32 odst., izguba pa za 53 odst. Iz podatkov, ki so bili na voljo občinski upravi, so prišli do zaključka, da pomen malega gospodarstva v občini

narašča, bodisi glede na število majhnih družb, samostojnih podjetnikov ali na ustvarjeni dohodek. Vendar se je v malem gospodarstvu znižalo število zaposlenih, predvsem zaradi prevelikih obremenitev. Zasluga za porast zaposlovanja gre predvsem Danfossu. Medtem ko je bilo decembra 1986 na območju Upravne enote Črnomelj, torej v črnomaljski in semiški

občini, 1.531 brezposelnih, jih je bilo leto pozneje kar 417 manj.

Število brezposelnih se tudi letos zmanjšuje. Letosnjega maja je bilo na območju UE Črnomelj 927 brezposelnih, od tega 44 odst. žensk. Zaskrbljajoče je predvsem, da jih je več kot polovica brez strokovne izobrazbe. Sicer pa je bilo med brezposelnimi 167 invalidov. 10 jih je bilo vključenih v usposabljanje, 8 pa se jih je zaposlilo. Poleg tega je bilo tudi 18 samo-zaposlitiv, medtem ko je bilo v programu usposabljanja vključenih 48 brezposelnih. M. B.-J.

LASTNINJENJE ČRНОМАЛСКЕGA FRIZERSTVA

ČRНОМЕЛЈ - Proces lastninjene preoblikovanja slovenskih podjetij v družbeni lasti, začet pred 5 leti, se končuje. Zakon o zaključku lastninjena v privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe je stopil v veljavo maja letos in določa, da bodo podjetja, ki niso pridobilu prvega soglasja Agencije RS za prestrukturiranje v privatizacijo (Agencija) prenesena v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe. Tako je sedaj Agencija prenesla v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe 21 podjetje, med drugim tudi Frizersko podjetje Črnomelj, in sicer zaradi nerešenih denacionalizacijskih postopkov.

MINI-STRI
Moji ministri-sami magistri, njihovo delo-prazni registri!
JANEZ JEŠTOVSKI

Boljša ponudba

Več gostov, boljša postrežba

KOSTEL - Turistična ponudba na Kostelskem je letos ne le dobra, ampak tudi boljša, kot je bila prejšnja leta, pravi predsednik Turistično športnega društva Kostel Stanko Nikolčić. "Se posebno je čutiti izboljšanje kakovosti in strokovnosti v "Grajskem hramu" pod gradom Kostel, kjer letos prvič delata Olga Mohorič, ki gostrom tudi streže, in kuharica Zdenka Šimec."

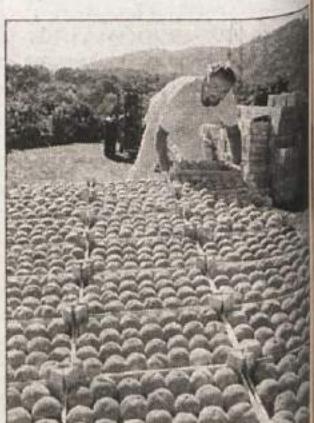
Tudi v kampu in bifeju Samsa na Žagi so gostje zelo zadovoljni. To gotovo velja tudi za bistro "Sor" in kmetijo Zdravčev in Brsniku, ki sta začela s polno paro obratovati šele letos. K Zdravčevim se pripeljata na teden na enodnevni izlet po eden do dva avtobusa turistov iz Kvarnerja in Istre. Do Fare pripelje izletnike avtobus, naprej pa se do Brsnika spustijo s čolni. Že mesec dni je v Brsniku vsako soboto ples, zato prihaja sem tudi precej mladine od vsepovsod, saj je to edini redni ples na tem območju. J. PRIMC

Čakajoč na službo do dodatne izobrazbe

Vrsta ugodnosti

Brezposelnim brez poklica, ne glede na starost, imajo možnost, da se vključijo v katerega od izobraževalnih programov, tako da si pridobjijo bodisi osnovno ali strokovno izobrazbo in si s tem povečajo svoje zaposlitvene možnosti. Tisti, ki nimajo končane osnovne šole, se lahko vključijo v program osnovne šole za odrasle ter v programme poklicnega usposabljanja na 1. in 2. stopnji zavetnosti. Brezposelnim, ki so že bili vključeni v srednje poklicno ali strokovno izobrazevanje, in ga niso uspeli dokončati, imajo možnost to izobrazevanje dokončati na isti smeri ali na drugi smeri. V tem trenutku je priložnost tudi za prekvaličirati.

Mladi do 19. leta se lahko vključijo v redne programe za mladino (s tem lahko kandidirajo tudi za stipendijo) ali pa kot ali v programi izobrazevanja za odrasle. Vse, ki jih bo v programi izobrazevanja za odrasle napotil zavod bo kril šolnino (v višini 6 zajamčenih plač v eno šolsko leto), stroške javnega prevoza, zdravniškega pregleda, dodatke za bivanje v primeru šolanja v drugem kraju in višini 60 odstotkov zajamčene plače mesečno, finančno pomoč v ravno takšni višini v prime ru, da se program izvaja najmanj 4 dni v tednu (razen za brezposelne osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo, pomoč ali nadomestilo za čas čakanja na delo), te nabavo učnih pripomočkov v vrednosti do ene zajamčene plače. Vse, ki bi želeli kaj več izveden o možnostih izobrazevanja, se lahko zglašijo na uradih za delo pri svojem svetovalcu zaposlitve. T. G.

ZAENKRAT BOLJŠA LETINA KOTLANI - Evrosadu v Krškem se je obiralna sezona začela. Zaenkrat so tako s kakovostjo kot količinami nabranega sadja kot zadovoljni. Nasade sta namreč prizadela spomladanska pozemlja in toča. (Foto: T. G.)

Z novo hladilnico sadje vse leto

V Evrosadu, ki ima 275 hektarjev sadovnjakov, dela v polnem zamahu - Težave z delovno silo - Kmalu nova največja sodobna hladilnica v Sloveniji

KRŠKO - Ker je vreme, predvsem izkušen zadnjega meseca, zelo nepredvidljivo, je sicer še težko ocenjevati letošnjo letino sadja, a v Evrosadu v Krškem, ki ima 275 hektarjev nasadov, zaenkrat pravijo, da je kar dobra, posebno še, če se spomnimo lanskega pridelka, ki je bil zaradi vremenskih nevrednosti izredno slab.

Poleg kakovosti sadja se morajo v Evrosadu ukvarjati še z delovno silo. Lastnih 80 delavcev namreč še zdaleč ne zadostuje za obiranje, zato bodo letos potrebovali kar 300 sezoncev. Podjetje je letos z ministrstvoma za kmetijstvo in za delo podpisalo pogodbo o javnih delih, a slovenskih delavcev kljub temu ne bo dovolj. Tako bo približno dve tretjini obiračev iz sosednje Hrvaške, ki so že vajeni tega dela, poleg tega pa so pripravljeni delati tudi po 12 ur dnevno, prav tako ob vikendih.

Tako se obiranje breskev končuje, sedeže pa sta razredčila spomladanska pozeba in toča. Vreme je vplivalo tudi na letino hrusk in jabolk, a kot ocenjuje direktor Evrosada Ivan Kozole, naj bi letos s hruskami in jabolkami napolnilo okoli 500 vagonov.

Sicer pa so se v Evrosadu odločili še za en korak. Staro hladilnico so posodobili, zraven pa nastav-

ja tudi nova, tako da bo možno v obe shraniti dobro tretjino več sadja kot prej, torej 4.100 do 4.400 ton sadja. V kratkem bodo nabavili tudi nov sortirni stroj, ki sadje ne bo razvrščal le po velikosti, pač pa tudi po petih barvnih odtenkih. V posodobitev jih je prisilil tržišče, ki zahteva oskrbo s sadjem skozi vse leto, s tem pa uvajajo ULU sistem. V zrakotes-

INŠPEKCIJE

Delijo se jim lekcije, da delajo inšpekcije med grešniki selekcije, morda celo protekcije.

Ne iščite perfekcije! Izdelajte projekcije in plačajte inšpekcije za delovne erekcije.

JANEZ JEŠTOVSKI

nih komorah bo tako le 1 do 2 odstotka kisika, 2 do 3 odstotke ogljikovega dioksidu, vlažnost bo 95 do 98 odstotna, temperatura pa bo tik nad lediščem. Celotna investicija je vredna 400 milijonov tolarjev.

T. GAZVODA

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 8. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostežba Šmihel

od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gospoščku Kos

od 7. do 20. ure: market Saša, K Rok

od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma

od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica

od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel

od 8. do 19. ure: trgovina Žepak, Ragoška

od 8. do 11. ure: market Majka, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

od 8. do 12. ure: samopostežba Azalea, Brusnice

od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna

od 8. do 17. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas

od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipa, Smolenja vas

od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas

od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah

od 8. do 20. ure: market Perko, Šentperter

od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas

od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve

od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• Uršna selja: od 8. do 12. ure: Urška

• Straža: od 8. do 11. ure: Prodajalna Samopostežba

• Šentjernej: od 8. do 11. ure: Samopostežba Šentjernej

od 7. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjernej

• Žužemberk: od 8. do 11.30: Market

• Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu

• Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostežba Blagovnica

• Mima: od 7.30 do 11. ure: Grič

• Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostežba

• Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipa, Market Čardak

• Semič: od 7.30 do 10. ure: Market

Neobdelovanje se lahko tudi kaznuje!

Za obvarovanje lastnikov zemljišč pred kaznimi in ponovno oživitev Dolenjevaškega polja je občina pripravljena izdelati projekt ureditve zemljišč - Vprašalnik za lastnike

RIBNICA - V ribniški občini so se že pred dvema letoma odločili, da bodo kmetom pomagali izboljšati pogoje za gospodarjenje tudi tako, da jim bodo brezplačno opravili vse potrebno v zvezi z zamenjavanimi parceli. Dosedaj so se te ugodnosti poslužili lastniki razdrobljenih kmetijskih zemljišč širokem ribniške občine, razen z območja Dolenje vasi, kjer neobdelani pasovi zemljišč ob regionalni cesti Ljubljana-Kočevo vedno bolj prehajajo v strnjene površine, pokošena zemljišča pa postajajo le pasovi.

Glavni razlog za neobdelanost je, poleg nezainteresiranosti za kmetovanje predvsem preveliko število premajhnih parcelic. Samo na približno 40 hektarjev obsežnem predelu od odcepja za Grčico do Jasnice na levem strani regionalne ceste na Dolenjevaškem polju je tako kar 359 parcel, ki so v lasti 219 lastnikov oziroma sestavnikov. Posamezne parcele v povprečju merijo le 11 arov, kar pa je bistveno premalo za kakršno koli strojno obdelavo. Ker so kmetje z ostalih območij zainteresirani za obdelavo, vendar le na parcelah ki so večje od pol hektarja, so v ribniški občini prepričani, da je za dosego boljše obdelanosti nujno potrebno povečati obdelovalne komplekse.

Pred dvema letoma sprejet novi zakon o kmetijskih zemljiščih za neobdelovanje določa v skrajnem primeru celo denarno kazeno. Da se država ne bi poslužila te zadnje metode za preprečitev neobdelovanosti na Dolenjevaškem polju, so v občini pripravljeni izdelati projekt ureditve zemljišč. To je namreč tudi v skladu z novim zakonom, ki določa, naj pristojne službe pred izrekom denarne kazni za neobdelovanje skušajo z lastniki najti ustrezno rešitev. Zato je kmetijska svetovalna služba iz Ribnica v sodelovanju z občino pripravila vprašalnik, s katerim bi radi ugotovili, kdo so lastniki površin, ali še kmetujejo, kakšna je površina, velikost in število parcel in kaj so lastniki pripravljeni

storiti, da bi preprečili nadaljnje zaraščanje Dolenjevaškega polja. Odgovore, na podlagi katerih se bodo odločili o nadaljnjem ukrepanju, pričakujejo do konca tega meseca. Zaraščanje Dolenjevaškega polja poleg gospodarske skode kazi tudi videz krajine, ki tako ne prispeva k turističnim privzemanjem ribniške občine, moti pa tudi same domačine. KS Dolenja vas je tako že lani dala pobudo za ukrepanje. Na njeni podlagi je tedaj kmetijska inšpekcijska ugovorila, da 25 lastnikov ni obdelalo kar okoli 70 hektarjev kmetijskih zemljišč.

M. LESKOVSKEK-SVETE

Preko krožka je ceneje

V Dobropolju predstavili kmetijske stroje in prednosti strojnega krožka

DOBREPOLJE - Na območju občin Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica od leta 1994 deluje strojni krožek, ki vsako leto v eni izmed občin predstavlja kmetijske stroje in letos je bila na vrsti občina Dobropolje. Predstavitev je bila 26. julija in je vzbudila veliko zanimanje med člani krožka, s postrežbo domačih dobrot.

Predsednik krožka Janez Grum je očenil, da je delo krožka pomembno ne le zaradi druženja, ampak tudi zaradi sodelovanja in izmenjave izkušenj kmetovalcev vseh treh občin.

M. STEKLASKA

PRIJAVITE ŠKODO ZARADI TOČE!

NOVO MESTO - Zaradi nedavnega neurja s točo sekretariat za kmetijstvo in turizem novomeške občine obvezča, da lahko kmetje prijavijo škodo, ki je nastala na kozruzi, žitu, vinski trti, zelenjavni in v intenzivnih sadovnjakih. Vlogo mora vsebovati parcelno številko, katastrsko občino, velikost parcele, kulturo in odstotek nastale škode. Vlogo morate oddati do 14. avgusta na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za kmetijstvo in turizem, Novi trg 6, 8000 Novo mesto.

M. B.-J.

KO ŠE GOSPODARIJO DEDKI

Neurejeno lastništvo

Črnomaljske potencialne perspektivne mlade kmetije bi lahko dobitile denarno pomoč, a so še vedno v rokah starejših

ČRNOMELJ - V črnomaljskih občinah ne vedo natančno, kako bi prišli do popolne evidence kmetij. Do nje se je toliko težje dokopati zato, ker se socioekonomika struktura kmetij iz leta v leto spreminja. Imajo sicer podatke, da je v občini 1.766 kmetij, od tega 114 čistih, 1.023 mešanih, 445 dopolnilnih, 124 ostarelih in 60 neaktivnih kmetij. Čeprav se dobro zavedajo, da so ti podatki le približni, pa so po drugi strani dovolj zgovoren pokazatelj tega, kam vodijo razmere v kmetijstvu.

Sliko o bedi v kmetijstvu pa je moč dopolniti z ugotovitvami, da ima povprečna kmetija dobra dva hektara obdelovalne zemlje, zaradi česar so dohodki majhni, zato tudi ne morejo investirati v nadaljnji razvoj. Mladi se torej raje zapošljujo v drugih panogah, kjer vidijo večjo socialno varnost. Vse to pa ima za posledico, da je čistih kmetij zelo malo: v črnomaljskih občinah jih je le okrog 6 odst.

Na črnomaljskih občinskih upravi se dobro zavedajo, da morajo ustvarjati takšne pogoje, da bodo mladi z veseljem ostajali na kmetijah.

Tako so v začetku letosnjega leta iz občinskega proračuna nekaterim kmetijam izplačali denarne podpore. Seveda se zavedajo, da bi morala biti urejena tudi cenovna politika. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je letos s pomočjo črnomaljske Kmetijske svetovalne službe zbiralo tudi podatke o potencialnih perspektivnih mladih kmetijah, ki naj bi jim dodelili dodatno denarno pomoč. Osnova za ocenjevanje je bila velikost kmetij, urejenost lastništva, starost lastnikov kmetij. A na Kmetijski svetovalni službi so, ko so zbrali podatke, lahko z grozo ugotovili le, da - razen redkih izjem - v črnomaljskih občinah ni kmetij, ki bi bile lahko deležne usmerjene dodatne finančne pomoči. A ne zato, ker bi morebiti imeli vsega izobilju! Pokazalo se je, da je največ težav z lastništvom. V večini primerov so namreč na potencialnih mladih kmetijah po starci belokranjskih navadi še vedno lastniki domačij predstavniki starejše generacije. Večinoma so to očetje, v nekaterih primerih pa celo še dedki.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanč

Pripravljam se na trgatev

Vinogradniki so že dobili na razne načine informacijo o zahtevah novega zakona o vinu, toda ob običili dela bodo mnogi na to pozabili. Tokrat gre res zares! Doslej ni nihče s strani države nikoli prepovedal pridelavo grozdja v vino, če le to ni doseglo potrebne zrelosti. Sedaj smo bolj pod mednarodnim očesom, če želimo v Evropo, zato se bo potrebno navaditi na razne kontrole pri pridelavi grozdja in vina, ki jih doslej nismo poznavali.

V 2. členu zakona je postavljena zahteva, da mora grozdje ob trgativi vsebovati najmanj 64 stopinj oechsleja sladkorja. Ta pogoj je težko izpolnitvi pri sortah, ki so zelo rodne, npr. žametovka, kraljevina, rumeni plavec. Po podatkih iz prejšnjih letnikov so tudi sorte, ki jih nisem tu našel, ob trgativi kazale nižjo zrelost, manj sladkorja. Ne smemo pričakovati, da se bo možno za kakšno stopinjo pogovoriti z inšpektorji. Oni namreč teh pristojnosti ne bodo imeli, bodo pa na terenu in bodo spremljali trgative.

Sedaj je grozdje že tako lepo, rdeče sorte se že barvajo, da je kar težko svetovati redčenje grozdja. Toda boljše je zgubiti nekaj grozdja, kot se v jeseni soočiti z dejstvom, da grozdja ne bo hotel nihče odkupiti. V jeseni se bo lahko slabše zrelo grozdje puščalo na tri leta upanju, da bo nabralo še nekaj sladkosti in bo tako primerno za pridelavo v lažje vino. Dovoljenje za sladkanje bo veljalo samo za grozdje, ki bo doseglo predpisano zrelost.

Strožji red, ki se uvaja v vinogradništvo in vinarstvo, a

so ga že poznali naši dedje v malo drugačni obliki, sedaj aktivna generacija, pa ga še ni občutila na "svoji koži", bo vzbudilo vinogradnike, da bodo razmišljali tudi o tipih vin, ki jih sedaj pridelujejo. Morda je novi zakon o prometnih predpisih omogočil lažjim vinom boljšo prodajo. Cviček, ki ni mogel z nizko vsebnostjo alkohola zadovoljiti nekaterih pivcev, postaja prav zato spet bolj zanimiv. V Sloveniji je zelo težko dobiti lažje belo vino v steklenici. Majhna kontrola s strani države je omogočila, da so se možni dosladkali do stopnje, ki je dajala vina z vsaj 10,5 vol % alkohola, večina vin ima pa čez 11 % alkohola. Menim, da bi lažje, sveže vino bila dobra tržna poteza. Takšno vino seveda ne bi smelo biti drago, saj je tudi njegova pridelava cenejsa. V vinogradih, ki so na legah, kjer se ne more pridelati visoka kakovost, se pa lahko pridelava kolicična, se bi našla taka "računica". Takšno vino ne bi dobitilo ocene za kakovostno vino in četudi bi jo dobro, svetujem, da se označi z "deželnim vinom". Na tak način bi se prodal lep del tovrstnega slovenskega pridelka. Vztrajanje pri kakovostnem vinskem razredu za vsako ceno je pri mnogih vinih nespametno.

V 12. členu zakona je omenjeno, da ministrstvo za kmetijstvo v izredno neugodnih letih za dozorevanje grozdja po predhodnem mnenju pooblaščene organizacije dovoli pridelavo vina iz grozdja, ki vsebuje ob trgativi najmanj 52 stopinj oechsleja sladkorja. A letos se na to izjemo ne smemo zanemariti, ker so vremenske razmere normalne.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIČ

prvak v oranju ter trikratni udeleženec svetovnega prvenstva oračev Tone Filak iz Gribelj. Osvojil je prvo mesto ter s tem obrnil lanskoletni naslov prvega Pomurskega sejma. To so bile hkrati tudi dobrodošle Filakove priprave na njegov četrti nastop na svetovnem prvenstvu oračev, ki bo v začetku septembra v Nemčiji.

MED ORAČI ZOPET ZMAGAL TONE FILAK

LJUTOMER - Konec preteklega tedna je bilo v Ljutomeru regijsko tekmovanje oračev Prekmurja in Prlekije ter hrakata odprtvo prvenstvo oračev za pokal Pomurskega sejma v Gornji Radgoni. Prvenstvo se je udeležil tudi lanski državni

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Zdravje v žitnem zrnu

Redno uživanje polnovrednih žit pripomore k zmanjševanju telesne teže in izboljšanju prebave, zmanjšanju pojava hemoroidov, zmanjšanju tveganja za nastanek raka na debelni črevesu, uravnavanju krvnega sladkorja in zniževanju holesterola. Že grški zdravniki so s pšenično kašo zdravili bolezni prebavil. Cela zrna, v katerih je veliko vlaknin, se posebno pa otrobi, veljajo za najboljše zdravilo proti zaprtju. Otrobi preprečujejo nastajanje polipov, iz katerih se lahko razvijejo rakaste tvorbe na debelni črevesu. Pšenico imenujemo tudi kraljica žit. Uvrščamo jo med pravu krušno žito in je najpomembnejša poljsčina. Od rudnega vsebuje večjo količino kalija, fosforja in magnezija; od vitaminov pa B₁, E in niacin. Vse te sestavine so le v enem zrnu. Poleg pšenice je prav krušno žito tudi riž in se po hranilni vrednosti malo razlikuje od pšenice. Polnozrnatni žreni kosmiči zaradi vlaknin, ki jih vsebujejo, ugodno vplivajo na prebavilna in preprečujejo obolenja. Rižno zrno vsebuje večjo količino kalija, fosforja in železa ter vitamin B₁ in niacin. Pšenična in rižna moka sta mlevska izdelka in osnovni surovini za peko kruha, peciva in drugih mlevskejih kulinarijnih zrn.

kmetijski nasveti

Klop preži na pašno žival

Strah pred klopi, ki prenašajo nevarno bolezni lymsko borelozo, je zadnja leta močno zmanjšal invazijo na gozdove. Razredčil je vrste gobarjev in drugih nabiralcev gozdnih sadežev, pa tudi sprejalcev in tekačev rekreativcev, kar je velika škoda za narodovo zdravje. Poročajo, da je v skandinavskih deželah klop poslabšal dosedanji zdrav način živiljenja, ki je predvsem v poletnih mesecih tesno povezan z naravo.

Toliko o vplivu tega krvosesnega zajedalca na ljudi, manj pa je znano, da so klopi velika nadlaga tudi za pašno živilo in to predvsem na slabu oskrbovanih, zanemarjenih pašnikih, kjer najdejo dovolj skritih in nedotaknjih kotičkov za svoje razmnoževanje. Samica, ki je do desetkrat večja od samca, pod listje, v razpoke dreves ali kar v zemljo odloži do 18.000 rjavih, svetlikajočih se ličink, iz katerih se izležejo ličinke, ki čakajo na gostitelja. To je zelo zaradič, kar njen gobec, na katerega se prisescajo in začnejo pititi kri. Ličinke so podobne odraslim klotom, le da imajo samo po tri pare okončin. Po levitvi si poiščajo druge gostitelje, predvsem ptice in glodalec, šele potem se podlaze v odrasel samce ali samice. Zanimivo je, da so pri čakanju na novega gostitelja lahko do skrajnosti potprežljive, saj prelepijo v odrasel samca in ga zadržijo brez hrane in vode. Tako pa tudi s klopi preži na pašno žival.

Inž. M. L.

100-LETNICA SLOVENSKEGA ŠOLSKEGA MUZEJA

LJUBLJANA - Slovenski šolski muzej v Ljubljani je eden najstarejših muzejev na Slovenskem in 2. avgusta praznuje svoj 100. rojstni dan. Osrednji del praznovanja bo od 12. do 16. oktobra, ko pripravljajo vrsto prireditvev: okrogle mize in pogovore, slavnostno akademijo, novo številko muzejskega glasila itd.

NOV "EMZIN"

LJUBLJANA - Emzin, zavod za kreativno produkcijo, je izdal letosnjico prvo dvojno številko, posvečeno trivalni umetnosti, šundu in kiču. Tudi tokrat razpisujejo stalin Penkalo Dragstor natečaj za kratko zgodbo ter stalin foto natečaj Foto Dragstor. Tema je poljubna. Oba natečaja sta redna in anonimna, nagrajena dela pa so objavljena v Portfoliju revije. Prispevke je treba najkasneje do 30. septembra poslati na naslov: Revija Emzin, Metelkova 6/2, Ljubljana.

KRŠKO IN NJEGOVE ZNAMENITOSTI

KRŠKO - V Galeriji Krško bo še do 28. avgusta na ogled razstava likovnih del, nastalih letos maja na slikarskem ekstemporu, ki sta ga pripravila Društvo likovnikov Krško Oko in tamkajšnja ZKD. 26 slikarjev iz okolice in od drugod je ustvarjalo na temo Krško in njegove znamenitosti.

NOV CELOVEČERNI FILM MOKUŠ

LJUBLJANA - Slovenski filmski režiser in scenarist Andrej Mlakar je ta teden pričel snemati nov celovečerni film Mokuš, ki nastaja po literarni predlogi Ferija Lainščka z naslovom Kj jo je megli prinesla. To sodelovanje poteka že drugič, saj je leta 1995 omenjeni režiser posnel film Halgato po Lainščkovem romanu Namesto koga roža cveti. Film Mokuš, ki bo posnet do konca novembra, premiera pa bo predvidoma prihodnje leto, se loteva zanimive vsebine - razklanosti posameznika med dvomom o Bogu in samem sebi ter iskanja novega notranjega ravnotežja in vere. Projekt nastaja v koprodukciji Pegaz filma in TV Slovenije, finančno pa je začetek projekta omogočil Filmski sklad RS.

TRUBARJEVA DOMAČIJA POTREBNA OBNOVE - Zaradi dotrajanoosti so že skoraj popolnoma razpadla mlinska kolesa mlina na Trubarjevi domačiji. Andrej Perhaj, vodič po Trubarjevi domačiji in direktor Puštaba, ki ima v najemu spomeniški del Trubarjeve domačije, pravi, da bodo v kratkem obnovili mlín, da se bodo mlinska kolesa spet vrtela. Trubarjeva domačija obiše na leto do 20.000 izletnikov, predvsem šolarjev, zato je glavna sezona na Trubarjevinu med šolskim letom. (Foto: J. Primc)

Zimsko sonce in sence

Dolenjska založba izdala knjigo Mire Ružič Zimsko sonce in sence - Knjiga o starostnikih, ki vabi k razmišljjanju

NOVO MESTO - Ne samo mladost, tudi starost je lahko lepa, prijetna, ustvarjalna, predvsem z optimistično duhovno življenjsko naravnostjo. Tako je mogoče označiti osnovno sporočilo nove, pete knjige Mire Ružič z naslovom Zimsko sonce in sence, ki jo je pred kratkim izdala Dolenjska založba.

Pisateljica pravi, da ne glede na njeno starost v tej knjigi ni mogoče najti velikih izkušenj in nasvetov, pač pa je to nalogu zaupala svojim vrstnikom. Nekatere znanje Slovence in svoje znanje v tretjem življenjskem obdobju je poprosila, da ji odgovorijo na vprašalnik o svojem odnosu do življenja, tudi v visoki starosti. Tako je v knjigi, za katero Ružičeva pravi, da ni avtorsko delo, mogoče bolje spoznati Dragota Ulago, Olgo in Janeza Vipotnika, Vekoslava Grmiča, Alenko Gerlovič, Cirila Novinca in Nado Kraigher. Pisateljica je nekaj napisala tudi o Leonu Štuklu, zanimivi so njeni in spomini nekaterih drugih na Jožeta Plečnika, v prvi del knjige pa spada še pripoved

Marije Kessler. V drugem delu omenja knjigi Hadrijanovi memoari in Tretje oko, v katerih je navzoča modroslonna in religijska snov o starosti, življenju in smerti, v tretjem delu pa navaja poglede nekaterih slovenskih zdravnikov in psihologov na življenje oziroma staranje.

Ob branju knjige Zimsko sonce in sence, ki še zdaleč ne bi smela biti zanimiva le za starejše ljudi, je pomembno spoznanje, da so problemi starih ljudi s pogumom, optimizmom in delavnostjo rešljivi. Vsi Ružičevi sobesedniki namreč izražajo neverjetno voljo do življenja, ki ga tudi visoko cenijo, zato ga nikoli niso zapravljali in tudi v poznih letih ne živijo kar tjavdan. Kot je v spremni besedi zapisal Franci Šali, pa jih je pri tem v veliko oporo osebni vrednostni sistem, ki je zelo bogat, razumevajoč in toleranten, vendar načelen in neodločen, kogre za etične razsežnosti, pošteno socialno življenje, skromnost, dělavnost, sočutnost, solidarnost, ljubezen do sočloveka, domovine, njene zemlje in kulture. L. M.

Letošnji simpozij izhodišče za nove

31. julija se je v Kostanjevici zaključila 17. Forma Viva - Po desetih letih - Tриje udeleženci prispevali šest novih del - Spremembe - Jeseni katalog - Kako naprej?

KOSTANJEVICA - Po desetletnem premoru je znova oživeljelo delovišče Galerije Božidarja Jakca, kjer so od 1. do 31. julija na 17. mednarodnem kiparskem simpoziju, imenovanem Forma Viva, ustvarjali trije povabljeni umetniki: Petar Barišić iz Hrvaške, Alfonso Berriči iz Španije in Roman Makša iz Slovenije. Tako je Galerija bogatejša za šest novih del. Prav gotovo pa je letošnja Form Viva nekaj posebnega predvsem zato, ker bo predstavljala izhodišča za razmišljjanja o vsebinski in organizacijski prenovi tega mednarodnega projekta, katerega ideja, ki so jo leta 1961 zasnivali Lado Smrekar, Janez Lenassi, Vilma Pirkovič in drugi, nedvomno ostaja živa.

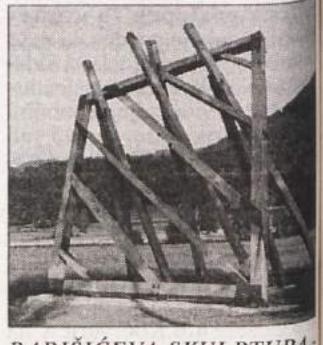
Direktor Galerije Božidarja Jakca Bojan Božič je pojasnil, da so priprave in prizadevanja za ponovno vzpostavitev zvezde med delovišči (še na Ravnah na Koroskem, v Portorožu in Mariboru) in sploh za oživitev Forme Viva potekale že nekaj časa. "Vendar pa kljub naporom v letošnjem letu - okrogla miza in razstava na Ravnah, izvedba simpozija v Kostanjevici in priprava v Portorožu za leto 1999 ter mnogi razgovori - to še ni dovolj, da bi někdaj mogočen projekt popeljali v novo tisočletje." Po menjeni ekspertne skupine ministrstva za kulturo je Forma Viva potrebna tako vsebinske kot organizacijske prenove, k njej pa bodo nedvomno pripomogle tudi izkušnje nedavneg simpozija v Kostanjevici, ki je stal okrog 4,5 milijone tolarjev. Jeznini bodo pripravili analizo srečanja, izšel pa bo tudi katalog.

Letošnji pristop je prinesel novosti. Mesec dni so sodelovali le trije kiparji, ki so jih izbrali s pomočjo dveh umetnikov: Vladimira Malekoviča in Matjaža Počivalška in več preko razpisa. Ustvarjanje je bilo zelo svobodno, toda vendarle ob upoštevanju možnosti materiala kot tudi tradicije. Kiparji so obdelovali les in tudi ostale materiale, kot so železo, aluminij, baker, steklo, guma. Tako je nastala monumentalna skulptura Petra Barišića, interier Romana Makšeta - obe stvariti sta nameščeni v neposredni bližini galerije - ter metafora šotorja Alfonza Berričija, za katero je prostor po temeljitem premisleku izbral v gozdčku za kostanjeviško osnovno šolo. Španski kipar je iz ostankov lesa izdelal še tri skulpture - reliefs z motivi ptičnic, ki so umesčene v sam objekt galerije.

"Značilnost letošnje Forme Viva je tudi v tem, da se je z njo začel proces ponovnega vrednotenja dosedanjega dela. Lani smo začeli s temeljito strokovno zaščito vseh del. Naša želja je, da se tradicija simpozija nadaljuje in da je še naprej eden razpoznavnih znakov Kostanjevice," želi Božič, podobnega mnenja pa je tudi predsednik Odbora za družbene dejavnosti na Občini Krško Silvo

Gorenec, ki je poudaril, da ne gre pozabiti na odgovornost države.

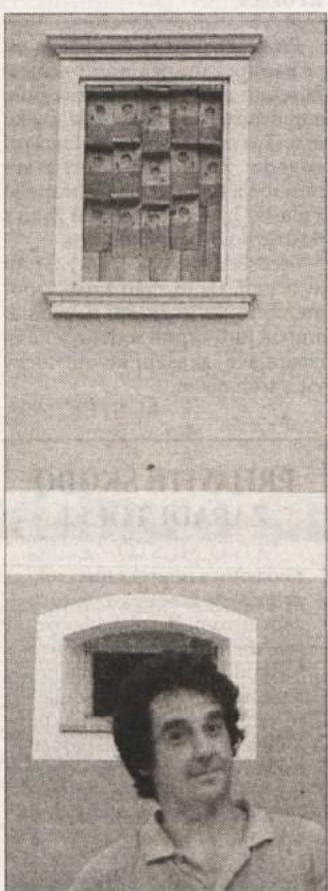
Spremembe letošnje Forme Viva, predvsem postopno zmanjšanje števila udeležencev in povečanje pozornosti na kvaliteti izbora ter organizaciji simpozija, je kot dobre označil tudi direktor Obalnih galerij v Pirana Tom Biloslav, ki je dejal, da bodo prihodnje leto v Portorožu verjetno šli po isti poti, le morda s kakšnim

BARIŠIĆEVA SKULPTURA Petar Barišić zaradi bolezni svoje skulpture še ni čisto dokončal, bo pa to storil čimprej. Umetnina je že nameščena v neposredni bližini galerije.

kiparjem več. Predvsem Roman Makš je pa izpostavljal problem postavitev skulptur, saj se jih je z dolgoletno produkcijo nabralo, veliko in bi glede tega morale biti v prihodnosti možnosti čim bolj odprtih. Enotno mnenje vseh pa je, da množica skulptur ne sme postavljati pod vprašaj prihodnosti Forme Viva. Torej nasvidenje do leta 2000!

L. MURN

BERRIDIEV MOTIV PTIČNIC - Alfonso Berriči je ustvaril štiri dela. Trije predstavljajo reliefs z motivi ptičnic (na sliki zgoraj), s katerimi je na domiseln način posegel v samostansko arhitekturo.

Ustvarjalne počitnice

Delavnice

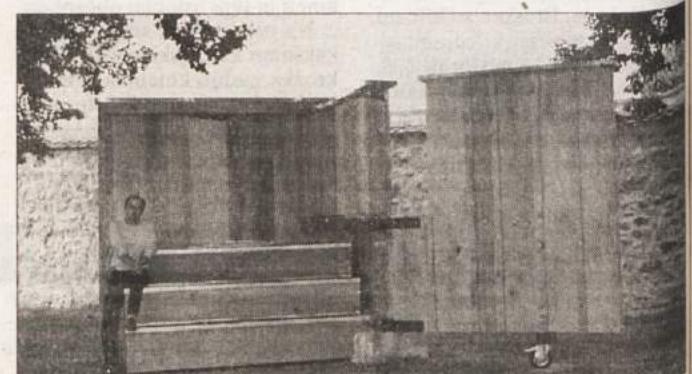
NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca tudi letosno poletje skrbi, da otroci lahko preživljajo počitnice koristno in ustvarjalno. Tudi letos so, kot že nekajkrat, na Oddelku za mladino pripravili različne likovne delavnice, za katere je začeljena starost otrok od sedmega leta naprej.

Delavnice so že potekale julija, nadaljujejo pa se tudi ta mesec. Od pondeljka pa do petka, od 3. do 7. avgusta, se mladi lahko vključijo v glasbeno delavnico, kjer bodo pod vodstvom Urše Mitrovič spoznavali instrumente, nanje igrali, peli ter poslušali glasbo. Od 10. do 14. avgusta bo Nataša Fink učila izdelovanje načita iz glinamola.

Kogar zanima risanje na majice oziroma tekstil, se o tem lahko pouči med 17. in 21. avgustom z mentorico Vesno Cunk. S sabo je treba prinesiti majice, rute, robčke, ki bi jih želeli poslikati.

Zadnja delavnica bo na voljo med 24. in 28. avgustom, ko bo Nataša Franko mlade seznanila z izdelovanjem kolaka iz blaga, delali bodo izdelke iz tekstila.

Vse delavnice bodo potekale med 9. in 11. uro.

MAKŠE IN NJEGOV INTERIER - Roman Makš je že ustvarjal na podobnih kiparskih simpozijih, kljub temu pa mu je kostanjeviška Forma Viva pomnila svojevrsten iziv. S pogoji dela je bil izredno zadovoljen. Nasliki s svojo skulpturo, imenovano Interier.

Radi bi svojo galerijo

Zagnano KD likovnikov Ferda Vesela - Število članov, predvsem mladih, se povečuje - Letos uspel ekstempore

ŠENTVID PRI STIČNI - ZKD Dobrepole, Grosuplje in Ivančna Gorica je od lani boga teže za novo samostojno kulturno društvo, imenovano po slovenskem likovniku Ferdu Veselu. Glede na svojo mladost so člani pokazali že veliko zagonosti in se vsaj v letošnjem letu lahko pohvalijo z nekaj uspehlimi projektmi.

Ob prazniku žena, mater in deklet so marca v šentviškem kulturnem domu pripravili razstavo likovnic društva, na kateri so posebej predstavili tudi pesničo Angelico Vođen. Aprila jim je v sodelovanju s ki-

Antonija Novak, predsednica KD likovnikov Ferda Vesela

parško galerijo Latobia iz Ljubljane uspelo organizirati razstavo razpel. Sodelovali so priznani kiparji iz vse Slovenije, domači likovniki pa so se predstavili z razstavo risb na isto temo. Utečeno je sodelovanje s šentviškim planinskim društvom, kar dokazuje prvi uspešni ekstempore na Gradišču pri Lavričevi koči. Glede na dober odziv želijo, da postane tradicionalen. V kulturnem tednu ob Taboru slovenskih pevskih zborov so prispevali program s pregledeno razstavo. "Najpoplnejši točki našega letnega programa pa sta izdelava kipa 'državina' na Gradišču in preureditev kletnih prostorov kulturnega doma v galerijo, kar upamo, da nam bo uspelo do leta 2001, ko bo minilo 140 let od rojstva našega likovnega umetnika Ferda Vesela," je o načrtih razmišljala predsednica društva Antonija Novak.

Seveda ne pozabljajo na izpopolnjevanje in izobraževanje članov društva, povezovanje z nastajajočo Zvezo likovnih samorastnikov Slovenije, z šentviško osnovno šolo, pevskim društvom, Glasbeno šolo Ivančna Gorica in drugimi. Kot je povedala predsednica, pa je najbolj razveseljivo, da se jih pridružujejo mladi, ki povečujejo in popestrjujejo aktivnosti, s tem pa seveda tudi potrebu po sredstvih.

L. M.

NAVDUŠENI GLASBENIKI - Med njimi so bili tudi mladi v delavnici slovenske ljudske glasbe, ki je bila letosna novost. Vodili so jo Marino Kranjac, Drago Kunej in Roman Ravnič. (Foto: L.M.)

UKRADEL JAGENJČKA IN OVCO - V noči na 30. julij je v Vavpči vasi nekdo iz gospodarskega poslopja, ki je v sklopu stanovanjske hiše, ukradel jagenjčka in starejšo ovco. Lastnika je oškodoval za okoli 35 tisočakov.

DENARNICA IZGINILA Z MIZE - V sredo dopoldne je bil V. K. iz Stične v naselju Potok na terasi gostilne Pod smrekico. Ko je odšel na stranišče, je na mizi pustil denarnico, ko pa se je vrnil, je opazil, da mu jo je nekdo ukradel, čeprav takrat na terasi ni bilo nikogar. V denarnici je imel denar in dokumente.

NEZAKONITO LOVIL - Črnomaljski policisti so podali kazensko ovadbo zoper 51-letnega L. M. iz okolice Novega mesta, ki je osumljen nezakonitega lova.

Konec maja je namreč v kraju Stale v Kočevskem Rogu z lovsko puško ustrelil mladega jelena in to vvarstvenem času. S tem je oškodoval Zavod za gozdove Slovenije, gojitveno lovišče Medved Kočevje za 150 tisoč tolarjev.

OB SAMOKRES - Iz stanovanjske hiše na Koščialovi ulici v Novem mestu je nekdo iz nočne omarice ukradel samokres Walther. S tem je lastnik J. S. oškodovan za okoli 80 tisočakov.

MED TENISOM OB TORBIČU - Prejšnji teden se je L. R. iz Češke udeležil teniškega turnirja na Otočcu. V garderobi teniškega centra je pustil športno torbo in manjšo torbico, nato pa odšel na stranišče. Ko se je vrnil, je opazil, da mu je nekdo ukradel torbico, v kateri je imel mobilni telefon, dizeve in tolarje, tako da je s tativno oškodovan za okoli 300 tisoč tolarjev.

PO dolenjski deželi

* Zadnji julijski četrtek po polne je 50-letni R. K. iz okolice Brestanice, ki je sicer že stari znanec policije, pod močnim vplivom alkoholnih hlapov kršil javni red in mir. Brez vzroka je prišel do hiše K. F. v Brestanici in se najprej spravil nad T. K., ter ga ozmerjal, nato pa nekajkrat udaril lastnika hiše. Ko so prišli policisti, je hotel možak svojo jazo stresati tudi nadnje, vendar so ga možje v modrem obvladali in ga na krški policijski postaji dali na hladno. Alkotest je pokazal, kje tič eden od vzrovkov razburjenja: kršitelj je namreč napihal kar 2,88 promila alkohola. Čaka ga tudi srečanje s sodnikom za prekrške.

* Iste dan so policisti ukreplali tudi v Selih pri Dobovi, kjer se je nad ženo in hčerkico znašel 59-letni V. F. Ta je bil pred tem na veselicu, kjer se ga je precej nalezel. Ko se je prideljal domov, je spoznal, da so garažna vrata naenkrat postalata preozka, saj avto ni in ni hotel iti v garažo. Pomoč žene in hčerkice je odklonil, potem pa ju je pretepel in ju lovil po dvorišču. Ženski nista imeli druge rešitve, kot da sta se pred razjarjenim možkom skrili v bližnjo koruzo. Možu niti to ni bilo dovolj in je še naprej robantil po dvorišču. Tudi prihod policistov ga ni pomiril. Ker se je hotel policijem upirati, so ga ti obvladali s strokovnim prijemom. Kmalu zatem je o svojem ravnjanju razmisljal v prostoru za treznenje, kaj je ugotovil, pa moral pojasniti tudi sodnemu za prekrške.

Živina ostala, poslopje pogorelo

Pri Plutovih je strela v nedavnjem neurju zadela gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal - Rešili le živino - V štirih dneh s pomočjo dobrih ljudi naredili nov hlev

VALIČNA VAS - V soboto, 22. julija, okrog polnoči, je skorajda po vsej državi divjala huda nevihta. Bliskalo se je z vseh strani, neurje je podiralo drevesa, toča je uničevala poljske pridele in vinsko trto, pri Plutovih, ki so se že zdavnaj spravili k počitku, pa je strela udarila v gospodarsko poslopje. "Sploh ni močno počilo, tako da nismo vedeli, da se kaj dogaja, dokler ni prišla sosedna in zavpila, da naš hlev gori," se je nesrečnega dogodka spominjal gospodar Cyril Plut.

Tako so se zbrali vaščani, napeljali cevi, da bi se čimprej lotili reševanja 19 let starega hleva, ki ga je požiral ogenj, toda strela je poškodovala hidrant in voda ni pritekla. Z vedri pa v takem primeru ni pomoci. Z veliko muko jim je

iz hleva uspelo rešiti vseh pet glav živine, ki je začasno v sosedovem hlevu. Kakor hitro so mogli, so prihiteli bližnji gasilci iz Zagradca, Šmiljega, Krke, Ambrusa in Zgornjega Križa, toda vse je že bilo v ognju in ni se dalo storiti veliko. Poslopje je pogorelo do tal, z njim pa tudi susilna naprava za seno, ki je za kmetijo s približno osem hektarom zemlje pred dvema letoma pomeni-

NOVO POSLOPJE - Na mestu, kjer je stalo staro gospodarsko poslopje, je v štirih dneh nastalo novo (na sliki), seveda s pomočjo mnogih ljudi. Dela je še veliko, toda živino, ki je začasno v sosedovem hlevu, bodo kmalu lahko preselili pod svojo streho. (Foto: L. M.)

ZAKONCA PLUT - Sedaj, ko je novo gospodarsko poslopje pod streho, sta si po skoraj tednu utrjavajočih dni in neprespanih noči vsaj malce oddahnila zakonca Plut. Gospodar Cyril kmetuje doma, žena pa hodi v službo. (Foto: L. M.)

L. MURN

la veliko pridobitev, ter tudi vse letošnje seno. "Dobro, da še nisem šel kosit otave, da je vsaj ta ostala. Sicer pa če bo premalo krme, mi je že nekaj ljudi obljudilo, da bodo pripeljali svojo," je povedal Plut, ki se skupaj z ženo zahvaljuje vsem, ki so jim v teh dneh tako nesrečno pomagali.

Videli so, da je edina rešitev gradnja novega poslopja. V nedeljo so hitro porušili in pospravili, kar je še ostalo od starega, v štirih dneh, od

* Posledice požara si je prišla ogledat tudi Kmetijska svetovalna služba iz Ivančne Gorice, ki bo skušala pomagati po svojih močeh. Podpora pa obljudljajo tudi s strani ivanške občine.

ponedeljka do četrtega, pa jim je že uspelo sezidati in pokriti nov hlev z garažo. Seveda to ne bi bilo mogoče brez pomoči dobrih ljudi iz različnih okoliških vasi. "Vsak dan je brez prešenj prislo pomagat okrog trideset ljudi, ko smo pokrivali streho, pa je bil odziv največji. Našteli smo jih 42. Nekateri so v službi celo vzelili dopust, da so lahko prisli. Iz srca se jim zahvaljujeva za tako podporo," sta ne glede na vse zdaj zadovoljna Plutovi. Očitno je vsaj na podeželju še živa solidarnost, kar je v tako hudiči primeru, kot je požar, ki ga zaneti strela, lahko v veliko podporo in pomoč.

Prisilno ustavljanje po novem

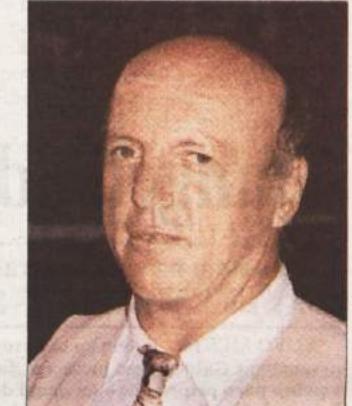
S "stingerjem" vas lahko policisti ustavijo tudi, če so vas pred tem poskušali že zaman dvakrat ustaviti

OKC UNZ ter osebe, ki jih podoblašči minister. Stinger bodo policisti lahko uporabili: za preprečitev bega osebi, zалотени pri kaznivem dejanju, ki se preganja po uradni dolžnosti, proti osebi, ki ji je bila odvzeta prostost in za preprečitev nezakonitega prehoda čez državno mejo. Navodilo pa po novem omogoča uporabo tega sredstva tudi za ustavljanje tistih voznikov, ki so bili pred tem najmanj dvakrat ustavljeni, a niso upoštevali zakonitega ukaza oblaščene uradne osebe, in za preprečitev dostopa z motornim vozilom do objekta ali območja, kjer se zadržuje ali biva uradna oseba.

T. G.

PREIZKUS - Napravo za prisilno ustavljanje so policisti Postaje prometne policije iz Novega mesta prejšnji teden preizkusili na letališki progi v Prečni. (Foto: T. Gazvoda)

ANTON GAZVODA - Spet običen v "mamilo". Bosta njegova nasada na Ratežu in v Hrušici jutri ali kak dan kasneje spet padla pod rezilom organov pregona? Sicer pa lanska žetev Srednje kmetijske šole na njegovi njivi (po naročilu UNZ Novo mesto) in druge nevečnosti, ki so spremljale poseg, še niso pozabljene. Zadeva namreč še ni prišla na sodišče. Kdo mu bo povrnil škodo, če se slučajno izkaže, da je imel prav?

Letos, torej še ni veljala lani, ko je gojil "sporno" konopljivo, staval pa bo tudi zaradi neuskajene slovenske zakonodaje, ki omenja konopljivo. Sicer pa se je že odločil, da bo vrnih obit in bo šel v Švice. "Sloveniji je namreč kršen 2. člen ustave, ki govorji, da je Slovenija pravna in socialna država. Slovenija ni pravna država, pač pa je policijska!" pravi Gazvoda.

Ne glede na ogrožene izjave prizadetih pridelovalcev konopljive je eno jasno: Slovenija bo morala končno že uskladiti zakonodajo, saj je naši državi vse prej kot v ponos dejstvo, da se državljani znajde v pravno nerazumljivem in nelogičnem položaju samo zato, ker eno ministrstvo govoriti tako, drugo pa povsem drugače.

TANJA GAZVODA

24-URNO VAROVANJE KONOPLJINIH ŠTRCLJEV - 12 arov s konopljijo zasajeno njivo na Ratežu ni prizadela le nedavna toča, ki je popolnoma uničila vse rastline. Sedaj oklestevajo štrclje na Ratežu in bujne rastline v Hrušici 24 ur na dan varujejo policisti oziroma po naročilu ministrstva za notranje zadeve skupaj trije varnostni podjetja za varovanje G7. Očitno je največji možni sovražnik lastnik nasada sam. Bomo tudi to početje države, do katerega je očitno prišlo zaradi nesoglasij dveh ministrstev, plačevali davkopalčevalci?

Država pravi: "Sejte," potem pa sama žanje

Pridelovalci žrtve nesoglasij med ministrstvoma za kmetijstvo in za notranje zadeve - Kriminalisti trdijo, da nasadi navadne konoplje niso ustrezno varovani, na ministrstvu za kmetijstvo pa pravijo drugače - Anton Gazvoda: "Slovenija je policijska država!"

RATEŽ PRI NOVEM MESTU, ŠENTJANŽ - Konopljija je spet na udaru. Pa ne tista, ki bi si jo opoja željni posejali na kakšnem skritem koticu, pač pa tista, ki so jo nekateri Slovenci povsem legalno posejali v industrijske namene. In v vsej zadevi je naša oblast podobna dvoglavemu zmaju, pri katerem vsaka glava razmišlja in tolmači po svoje, žrtvena jagnja pa so tisti posamezniki, ki so sledili uredbi vlade. In zna se ugrediti, da bomo stroške nesoglasij med ministrstvoma in neuskajene zakonodaje verjetno spet nosili davkopalčevalci.

Pred nekaj mesecih je začela veljati uredba o gojenju navadne konoplje (to je podpisal podpredsednik vlade RS Marjan Podobnik), ki določa, da je pri nas "dovoljeno gojiti navadno konopljivo (Cannabis sativa L.) za pridelavo semen za nadaljnje razmnoževanje, za stiskanje olja, za pridobivanje substanc za kozmetične namene, za hrano živali ali za pridelavo vlaken". Pridelovalci pa so tista, ki so moralni na Ratežu in Hrušici, kar bi pač na konopljivo (oziroma konopljivo) v skladu z uredbo o gojenju navadne konoplje, med drugim tudi novosadsko konopljivo, ki jo gojijo slovenski pridelovalci in to klub temu, da v Sloveniji še vedno velja zakon o proizvodnji in prometu mamil (Cannabis sativa L.) za pridelavo semen za nadaljnje razmnoževanje, za stiskanje olja, za pridobivanje substanc za kozmetične namene, za hrano živali ali za pridelavo vlaken".

Gojitelji konoplje so morali zaradi preprečevanja morebitnih zlorab poskrbeti tudi za varovanje posevka. Odgovora, kakšno mora biti to varovanje, gojitelji pri ministrstvu za kmetijstvo niso dobili, saj je uredba nenatančna: govorji namreč le o potrebem varovanju. In prav varovanje je bilo razlog, da je vmes priskočilo ministrstvo za notranje zadeve. Kriminalistična služba je namreč ugotovila, da nasadi, ki se gojijo na podlagi uredbe o gojenju navadne konoplje, niso ustrezno varovani, nekatere rastline pa so bile vršičane.

"Glede na to, da se konopljija oziroma kanabis nahaja na odločbi o seznamu mamil pod zaporedno številko 109 in da so nasadi nezavarovani, kar dopušča možnost zlorabe prepovedane droge, smo se odločili, da zoper kršitelje podamo predlog za uredbo postopka o prekršku," so na UNZ Novo mesto zapisali v izjavo za javnost in dodali, da bodo do pravnomočnosti odločbe sodnika za prekrške je moralata kot Gazvoda z Rateža v Ljubljano. Sodnik, ki je bil, kot pravi, že v naprej odločen o izrečeni sodbi, jih niti ni omogočil, da bi povedala svoje.

Ko nas je po sklepovih konopljivih rastlin (v odločbi o registraciji podjetja je omenjena prav konopljivo), saj je hotel iz konopljive pridelovati hladno stiskano jedilno olje, del njene konoplje pa bi šel za proizvodnjo piva in papir.

Marjana ne more skriti ogroženja nad ravnanjem državnih organov. Po so je v sredo prišli policisti že ob pol šestih zjutraj, jo odpeljali na policijo ter jo seznanili, da imajo tudi odločbo o odzemu prostosti.

Ko so na ministrstvu za kmetijstvo spraševali, kako naj izgleda varovanje, so nam povedali, da je na Ratežu in Hrušici jutri ali kak dan kasneje spet padla pod rezilom organov pregona? Sicer pa lanska žetev Srednje kmetijske šole na njegovih njivah (po naročilu UNZ Novo mesto) in druge nevečnosti, ki so spremljale poseg, še niso pozabljene. Zadeva namreč še ni prišla na sodišče. Kdo mu bo povrnil škodo, če se slučajno izkaže, da je imel prav?

s katero ima zasajenih 12,5 arov zemlje na Ratežu in v Hrušici, pridelal predvsem eterična olja in druge parfumerijske izdelke.

Ograje, psi...

Uredba nikjer ne zahteva fizičnih ograj oziroma varnostne službe, kar bi lahko za zadostno smatral glede na sedanje stanje, ki vlaže okoli 9 nasadov konopljive v Sloveniji. "Ko smo na ministrstvu za kmetijstvo spraševali, ali naj nasade ogradimo z ograjo, so nam to celo odsvetovali, saj bi s tem še bolj pritegnili pozornost radovednežev," je še isti dan, ko je moralata na Ratežu in Hrušici, ki je letos celo registrirala podjetje za pridelavo industrijskih rastlin (v odločbi o registraciji podjetja je omenjena prav konopljivo), saj je hotel iz konopljive pridelovati hladno stiskano jedilno olje, del njene konoplje pa bi šel za proizvodnjo piva in papir.

Marjana ne more skriti ogroženja nad ravnanjem državnih organov. Po so je v sredo prišli policisti že ob pol šestih zjutraj, jo odpeljali na policijo ter jo seznanili, da imajo tudi odločbo o odzemu prostosti. K sodniku za prekrške je moralata tako kot Gazvoda z Rateža v Ljubljano. Sodnik, ki je bil, kot pravi, že v naprej odločen o izrečeni sodbi, jih niti ni omogočil, da bi povedala svoje. Ko je hotelaj kaj povedati, ji je zagrozil z 2,5 milijona tolarjev kazni, če le še enkrat odpre usta, dodal pa je tudi, da je vsaka pritožba nesmiselna in pomeni le metanje denarja stran. Odločba je izdana, določa pa ji tako kot Gazvodi 150 tisočakov kazni in posek nasada. Rok za pritožbo je 8 dni, tako da naj bi bila jutri odločba pravnomočna.

Na preganjanje pridelovalcev konopljive so se z ostrom protestno izjavo za javnost oglašili tudi člani Interesnega združenja za vodilne in industrijske rastline Izvir (postopek registracije še poteka). "Minister Mirko Bandelj sicer navaja zahtevo policije po 3 metre visoki ograji in psu čuvaju, ki pa nima podlage v

* V strokovnih krogih še vedno ni razčlenena dilema, ali obstaja več ali le ena vrsta konopljive. Medtem ko nasprotniki konopljive zagovarjajo stališče, da je konopljija le ena, da pa je vsebnost THC, torej snovi, ki omogočajo opojnost, odvisna od pogojev rasti, pa zagovorniki gojenja pravijo drugače. Anton Gazvoda pravi: "V navadni konopljiji je 100-krat manj THC kot v indijski. Če je torej joint iz indijske konopljive dolg 10 centimetrov, bi moral biti iz navadne dolg kar 10 metrov, da bi bil bil učinkiv isti."

"Ko smo na ministrstvu za kmetijstvo spraševali, kako naj izgleda varovanje, so nam povedali, da zahteva fizični ograj, ki pa je na Ratežu in Hrušici že postavljen. Medtem ko nasprotniki konopljive zagovarjajo stališče, da je konopljija le ena, da pa je vsebnost THC, torej snovi, ki omogočajo opojnost, odvisna od pogojev rasti, pa zagovorniki gojenja pravijo drugače. Anton Gazvoda pravi: "V navadni konopljiji je 100-krat manj THC kot v

Velika predstava velikega Danca

Najboljši speedwayist vseh časov je dobil Veliko nagrado AMD Krško in Pokal zavarovalnice Triglav - Od naših najbolje Izak Šantej - Nesreča Kreša Omerzela

KRŠKO - Sobotna nočna speedwayska tekma za Veliko nagrado AMD Krško in Pokal Zavarovalnice Triglav je bila največja prireditev v zgodovini tega športa v Sloveniji. Med 17 nastopajočimi iz 11 držav jih sedem nastopa na dirkah za grand prix, prvi imeni prireditve pa sta bila najboljši speedwayist vseh časov Danec Hans Nielsen in sedanji svetovni prvak Američan Greg Hancock. Žal je od domačih tekmovalcev manjkalo najboljši slovenski dirkač Lavričan Matej Ferjan, nastopili pa so trije Krčani Gerhard Lekše, Izak Šantej in Krešo Omerzel, po padcu in poškodbi slednjega pa še Ljubljčan Tomaž Šuštaršič. Hans Nielsen je bil ta večer nepremagljiv in je dobil obo pokala.

Na tribuni in na nasipu okoli stadioна se je v soboto zvečer zbraljo po oceni organizatorja koliko 7.000 gledalcev, že sama otvoritvena slobostnost pa se je začela z zamudo, saj je imel najboljši speedwayist vseh časov Danec Hans Nielsen težave pri prevozu motorja in opreme, tako da je na predstavitviti namesto v tekmovalnem kombinaciju stal kar v majici in kratkih hlačah. Motor in opreme je dobil tik pred začetkom svojega prvega nastopa, kar pa ga ni motilo, da ne bi zlahka premagal Čeha Kasperja, našega Šanteja in odličnega Madžara Sandorja Tihanyja. Tako kot je začel, je Nielsen tudi nadaljeval in ostal po petih vožnjah dirke za Veliko nagrado AMD Krško nepremagljiv.

Z razliko od Nielsna je nekoliko razočaral svetovni prvak Američan Greg Hancock, ki je kot za stavovo izgubljal dirke in se kot sedmi komaj uvrstil na dirko za Pokal zavarovalnice Triglav. Popravni izpit je opravil v polfinalnem nastopu.

VELIČASTNA PRIREDITEV - Največji svetovni mojstri speedwaya so v soboto zvečer v Krškem pokazali vse, kar znajo. Kakšne zvezde so nastopile v Krškem, pove že dejstvo, da so nastopajoči v svojih dosedanjih karierah v različnih kategorijah osvojili skupno kar 37 naslovov svetovnih prvakov. Takole je kasnejši zmagovalec oben dirk Danec Hans Nielsen (v sredini) v svojem prvem nastopu po nekoliko slabšem štartu kasneje prehitel vse nasprotnike. (Foto: I. V.)

S. P.

P. KOZMOS IN K. KRALJ NA SVETOVNEM PRVENSTVU

BREŽICE - Mladi brežički atlet Primož Kozmos, ki je pred kratkim postavil nov državni mladinski rekord v metu kladiva, je odpotoval v Francijo (Annecy), kjer bo na 7. mladinskem svetovnem prvenstvu v atletiki zastopal Slovenijo. V našem zastopstvu je tudi Šentjernejčan Kristjan Kralj, ki bo tekel 100 in 200 m. Našima atletoma želimo čim boljši nastop.

NAJVEČ DOSEGEL ROK KERIN

MARIBOR - Na mladinskem in kadetskem državnem prvenstvu so nastopili tudi plavalci krškega Celulozareva. Največ je dosegel Rok Kerin (15 let), ki je bil srebrn in bronast. Rezultati krških plavalcev: Kerin 2. mesto: 400 m mešano (5:09,18), 3. mesto: 200 m mešano (2:25,61), T. Jevnik 4. mesto: 200 m prosti (2:10,72) in 400 m prosti (4:33,93), 5. mesto: 100 m prosti (58,78), Pavlič 5. mesto: 400 m prosti (4:36,25), Marušič 6. mesto: 100 m prsno (1:15,49), Vegelj 7. mesto: 1.500 m prosti (19:12,35), Kristina Klemencič 8. mesto: 100 m delfin (1:18,26), štafeta 4 x 200 m (Jevnik, Kerin, Vegelj, Pavlič) 4. mesto (8:56,10).

S. P.

pokala zavarovalnice Triglav, ko je edini ta večer ugnal Nielsna. V finalu, v katerem se je v šestih krogih pomeralo kar šest tekmovalcev, je bil Nielsen spet nepremagljiv, Hancock pa se je z drugim mestom krški publiku le oddolžil za slabše nastope na Veliki nagradi AMD Krško.

Med našimi je najbolje nastopil Izak Šantej, ki je kar petkrat osvojil tretje mesto in s petimi točkami osvojil 12. mesto, s čimer mu je le za las ušla uvrstitev na Pokal zavarovalnice, kjer je nastopilo 10 najboljših z dirke za Veliko nagrado AMD Krško, Gerhard Lekše je edino točko osvojil v svojem tretjem nastopu na račun padca Kreša Omerzela. Slednji je dirko dobro začel in v svojem prvem nastopu premagal Danca Andersena, v drugem nastopu je ostal brez točke, v tretjem pa je kmalu po štartu zapel v Britancu Simona Wigga in ko je popustil plin, ga je začelo zanašati, tako da je izgubil oblast nad motorjem in z vso hitrostjo udaril v zaščitno ograjo ter obležal nezavesten. S hudiimi poskodbami glave, hrbitnice ter reber in pljuč so ga odpeljali v brežiško bolnišnico, v nedeljo pa v ljubljanski klinični center, kjer dobro okreveva. Zaradi nenege nesreče je bila dirka prekinjena za skoraj eno uro, tako da se je prireditve s proglašitvijo zmagovalcem in ognjemetonom končala šele ob enih zjutrat.

Največ medalj za Brežičane

Brežički Fit je na atletskem prvenstvu osvojil pet medalj - Zlato za Kozmusovo, Rovan in Primca

Od atletov z našega konca sta na posamičnem državnem prvenstvu v atletiki v Mariboru po pričakovanju naslova državnega prvaka zlahka osvojila le rekorderja Igor Prime z janž skromnimi 59,32 m v metu diska in Jure Rovan s 535 cm v skoku ob palici, ki sta si že pred tem zagotovila udeležbo na bližnjem evropskem prvenstvu v Budimpešti in si z izidi na državnem prvenstvu nista belila glave, sta na sredi zaključnih priprav na zanju letos največje tekmovanje. Med dekleti sta Brežičanki Simona Kozmus (50,10) m in Lidija Novak (43,80) dosegli dvojno zmago v metu kladiva.

Najbolj tragična osebnost tokratnega prvenstva je bil sprinter novomeške Krke Tomaž Božič, ki se je moral z izidom 10,63 zadovoljiti s šele šestim mestom na 100 m. Zanj precej bolj boleče kot slabu uvrstitev pa je, da je izgubil obo državna rekorda, na 100 m in na 200 m.

Medalji za Krko sta poleg Primca osvojila še Katka Janković in Gregor Rus. Katka in boju s tokrat letos daleč najhitrejšo Brigitto Bukovec ni imela možnosti za zmago, bila pa je kar nekoliko nejevoljna, saj je upala, da najboljša slovenska športnica enih zjutrat.

Dobovčani brez večjih sprememb

Rokometni AFP Dobove na priprave na Lisco - Moštvo med drugimi zapustil tudi vratar Denič - Okrepitve prihajajo iz Zagreba in Krškega - Svet za sredino lestvice

DOBDOVA - Rokometni dobovški AFP-ja so se v pondeljek, 3. avgusta, začeli pripravljati na novo sezono, v kateri bodo nastopili z nekaj spremenjenim moštvtvom. Dobova so zapustili vratar Boris Denič in igrača Bojan Levec in Nikola Sladič, Dobovčanom pa so se pridružili dosedanja tretji vratar zagrebškega Badla Matija Bulušić, krožni napadelec zagrebškega Medveščaka Dean Vučić ter iz Krškega sredino zunanjega igralca Alen Kukavica in desno krilo Dušan Urbanč. Moštvo bo še naprej vodil Josip Šojat, njegov pomočnik bo Miran Verstovšek, tehnični vodja bo Boris Sajnko, maser pa Nasif Khalid.

Dobovčani bodo prvi teden priprav vadili v domači dvorani, drugi teden pa bodo nabirali kondicijo na Lisci. V nadaljevanju priprav nameščajo odigrati več priateljskih pripravljalnih tekem s sosednjimi slovenskimi in hrvaškimi prvoligaši. Zadnja in obenem najresnejša preizkušnja pripravljenosti Dobovčanov bo že tradicionalni turnir, na katerem bodo 5. in 6. septembra

poleg domačinov nastopili še zagrebški klub Badel 1862 in Medvešček ter slovenski državni prvak Pivovarna Laško. Dan pred tem bodo Dobovčani pripravili še veteranski turnir, na katerem se bodo domači veterani pomerili z vrstniki tudi takrat ne bo treba batiti, najboljšem primeru bi se Dobovčani prihodnjo pomlad lahko potegovali za mesto med najboljšimi štirimi v državi, s čimer bi si prislužili nastop v enem izmed evropskih rokometnih pokalov.

L.V.

Konje je treba imeti rad

Simon Bele je lani s konjem Peryjem Lobellom dosegel sedem zmag - Ustavila ju je poškodba konja

NOVO MESTO - Simona Beleta, dijaka novomeške gimnazije, je za konje navdušil njegov ded Jože Darovec iz Straža. Kot malaga fantiča je ded s seboj vodil na kasaške dirke in Simon je postal ljubitelj konj. Zdaj je na najboljši poti, da nadaljuje konjeniško tradicijo Darovečevih.

Osemnajstletnega Simona smo poiskali na domu njegovega deda v Straži, kjer je bil ravno pri svojih treh varovancih, ki so vsi iz istega gnezda.

• Simon, od kod takšna ljubezen do konj?

"Mislim, da je poškodba sanirana, kar se je pokazalo na šentjernejški konjeniški prireditvi, kjer je Pery Lobell zmogel vse napore. Mislim, da bo vse dobro, kar me zelo veseli, ker na njega še računamo, čeprav se bo kmalu pojavit tudi njegov brat Prince Lobell."

SLAVKO DOKLJ

Simon Bele s konjem Peryjem Lobellom, ki mu je lani prinesel sedem zmag. (Foto: S. D.)

NOGOMETNIČICE SE RESNO PRIPRAVLJAJO

NOVO MESTO - Več kot 20 nogometničic novomeškega ženskega nogometnega kluba Radio Krka se pod budnim očesom trenerja Franca Zadravca že od sredine junija zavzetno pripravljajo na prvo tekmovalno sezono. Dekleta se bodo domačim gledalcem po trdnevnih pripravah v Podzemlju ob Kolpi prvič predstavila v nedeljo, 23. avgusta, na prijetljivi tekmi z mladinsko žensko reprezentanco, prvo prvoligaško tekmo pa bodo odigrala teden dni kasneje v gosteh s pokalnimi zmagovalkami, nogometničicami ljubljanskih Jarš. Klub temu, da je začetek sezone tik pred vratimi, v klub še vedno vabijo dekle, ki jih nogomet privlači, a do sedaj še niso zbrala dovolj poguma, da bi se nogometničicom pridružila na treningu.

Tomec zablestel v Češči vasi

Na prvem tekmovalju za slovenski pokal na velodromu presenetil Črnomaljčan Simon Tomec - Odkrit velik talent?

NOVO MESTO - V sredo, 29. julija, so člani kolesarskega kluba Krka Telekom v Češči vasi že pripravili prvo letosnje tekmovalje na velodromu, na katerem so nastopili mladinci s Ptuj, iz Kranja, Novega mesta in Črnomlja. Že prvi preizkus je prinesel prijetno presenečenje. Najuspešnejši udeleženec tekmovalja, ki je štelo za slovenski pokal na velodromu, je bil Črnomaljčan Simon Tomec, ki so mu dirkalno kolo sestavili neposredno pred začetkom tekmovalja in je nanj sedel tako rekoč neogret, a klub temu že v prvi disciplini, šprintu na 200 m med mlajšimi mladinci zmagal, uspeh pa je ponovil tudi na 500 m. Po besedah zdravnika poklicnega moštva Krke Telekoma, ki je Tomeca letos že stestiral, njegovi rezultati niso presenečenje, saj so že testi pokazali, da je fant velik talent za hitre kolesarske discipline.

Medtem ko so imeli največ uspeha na tekmovalju mladi kolesarji Perutnine Ptuj in kranjske Save, so se od tekmovalcev Krke Telekoma najbolje odrezali Andrej Prevejšek s tretjim mestom med mlajšimi mladinci na 500 m in v vožnji na točke, Davor Logar s tretjim mestom na 1000 m med starejšimi mladinci, Gregor Zagorc z drugim mestom v zasedovalni vožnji na 3000 m ter Gregor Švajger z drugim mestom v vožnji na točke med mlajšimi mladinci. Med posameznimi disciplinami uradnega dela tekmovalja sta v ekshibicijskih nastopih svoje znanje pokazala specialisti za dirkalničko kolesarstvo Leskovar in Galamčič.

Simon Tomec

PLAVALCI NA KOČEVSKEM JEZERU

KOČEVJE - Športna zveza, Potapljaško društvo Ponirek in Atletski klub Kočevje pripravljajo v soboto ob 11. uri na rudniškem jezeru Brazdu vzdržljivosti, tradicionalno plavalno srečanje. Tekmovalci bodo za lovorko kaveljev in korenin plavali na 2000 metrov v največ 70 minutah, drugi udeleženci pa se bodo pomerili na 1000-metrski proggi na odprttem prvenstvu kočevske občine. Poleg tega pa bodo lahko vsi udeleženci preizkusili moči v lokostrelstvu, vožnji s kajaki in kanuji, metanju trojki, strelenju na gol in vlečenju vrv. (M. G.)

Božič v hudi vročini na Otočcu

Teniški klub Krka je na Otočcu pripravil moški turnir ITF z udeleženci iz 17 držav - V igri parov in med posamezniki slovenska zmaga - 1930 dolarjev za dvojnega zmagovalca

OTOČEC - Mednarodni teniški turnir v otoškem teniškem centru s tujim imenom Men's Future Krka Open 1998 je minil v znaku 23-letnega Jaka Božiča iz Lucije, igralca, ki med 92 udeleženci iz 17 držav z vsega sveta ni veljal za favorita, saj je bil eden redkih nastopajočih, ki ni bil uvrščen na svetovni računalniški lestvici.

Po lanskem ženskem challenger turnirju z nagradnim skladom 25.000 dolarjev je teniški klub Krka takrat dobil v roke moški ITF turnir z nagradnim skladom 10 tisoč dolarjev. Otoški turnir spada v serijo štirih slovenskih future turnirjev, na katerih predvsem mladi poklicni igralci zbirajo prve ATP točke. Pred Otočcem so se tenisači pomerili že v Kranju in Portorožu, ta čas pa že nastopajo na mastersu v Mariboru.

Za razliko od prvih dveh turnirjev, na katerih so imeli glavno besedo tuji, so bili slovenski igralci na Otočcu zelo uspešni. Med 32 udeleženci glavnega turnirja je bilo namreč kar 14 Slovencev, do četrtega finale pa so se prebili štirje. Daleč največ uspeha je imel 23-letni Lucijan Jaka Božič, ki se je na glavni turnir prebil iz kvalifikacij. Bil je enostavno nepremagljiv.

V soboto sta v paru z Blažem Trupem v finalu igre dvojic s 6:2 in 6:1 premagala Čeha Radovana Chrza in Jana Hernycha, v nedeljo pa se je v velikem finalu za zmagovalni pokal in nagrado v višini 1300 ameriških dolarjev pomeril s 13. nosilec turnirja Slovkom Ladislavom Svarcem, 688. na svetovni jakosti lestvici. Po izenačenem prvem nizu, ki ga je Jaka dobil v podaljšani igri s 7:6 (7:4), je bil Lucijan v drugem nizu še bolj zanesljiv in je Slovaka ugnal s 6:4. Z Otočca je odšel

bogatejši za 1930 dolarjev in z novimi 12 točkami za ATP lestvico. V enem tednu je igral 8 posamičnih dvobojev in 4 tekme dvojic.

I. V.

PRIHODNJE LETO DRAŽJI TURNIR - Velike zasluge za uspešno izpeljan otoški mednarodni teniški turnir ima tudi predsednik organizacijskega odbora Martin Bajuk, sicer direktor obrtnega združenja Hrast, ki je na koncu takole čestital najuspešnejšemu udeležencu Jaki Božiču. Čestitkom se je pridružil direktor turnirja Slobodan Novaković (v sredini), nad uvrstitevijo v finale pa ni bil razočaran niti Slovak Ladislav Svarc (v ozadju). Ob koncu turnirja so organizatorji obljubili, da se bodo naslednje leto tenisači iz vsega sveta zbrali na turnirju z večjim nagradnim skladom. (Foto: I. V.)

BREZ TOČK DO ZMAGE - Zmagovalec teniškega ITF turnirja na Otočcu Man's Future Krka Open, 23-letni Jaka Božič iz Lucije, je na turnirju odigral največ tekem med vsemi udeleženci, saj je moral na igrišče kar dvanaestkrat. Pred turnirjem sploh ni bil uvrščen na svetovni jakosti lestvici, saj lani ni nastopal na turnirjih, ker je moral končati srednjo šolo, ki jo je pred tem zanemaril prav zaradi tenisa. Zanimivo je, da Jaka vadi in tekuje brez trenerja. (Foto: I. V.)

ILC TRENER RIBNICE

RIBNICA - V pondeljek so s pripravami pred novo sezono začeli tudi rokometni Ribnice, ki jih bo letos vodil Janez Ilc, nekdanji odlični rokometni igralec in trener Inlesa. Ribniški rokometni upi niso prekinili dela, saj so se po osvojitvi naslova državnih prvakov vneto pripravljali na evropsko prvenstvo in nato še na rokometni festival v Barceloni. Na obeh velikih in pomembnih tekmovaljih so dosegli odlični uvrstitvi. "Tudi v prihodnji sezoni bomo poskusili osvojiti vrh drugoligaške lestvice, saj druge izbire enostavno nismo," je na prvem trenigu povedal trener Janez Ilc. Iz kluba sta odšla Peter Mohorčič (Slovan) in Damjan Škaper (Šešir), Gregor Malnar se je sicer vrnil v Kočevje, a obstaja možnost, da bi tja odšlo nekaj Ribničanov. Malnar pa bi še naprej igral v Ribnici. Ker Škofljica zahteva visoko odškodnino za Petra Lesarja in Lovra Zbašnika, ju najbrž letos ne bo v Ribnici. Edina okritev bo Goran Đokić, ki se je vrnil iz Nemčije in je zdaj prost. (M. G.)

Bo novomeški velodrom le oživel?

Novomeško kolesarsko dirkališče v Češči vasi je vzel v najem kolesarski klub Krka Telekom - Postopoma obuditi zanimanje za dirkališčno kolesarstvo pri domačih klubih

NOVO MESTO - Novomeško kolesarsko dirkališče, ki so ga zgradili pred dvema letoma, ko je bilo v Novem mestu mladinsko svetovno prvenstvo v kolesarjenju, že ves čas buri duhove. Po največji sportni prireditvi na Domžalskem vseh časov so društvo Cyclotour, ki je v imenu slovenske kolesarske zveze pripravilo prvenstvo in zgradilo velodrom, ostali le veliki dolgovi, dirkališče pa je bolj ali manj samevalo. Vse kaže, da bo sedaj počasi le

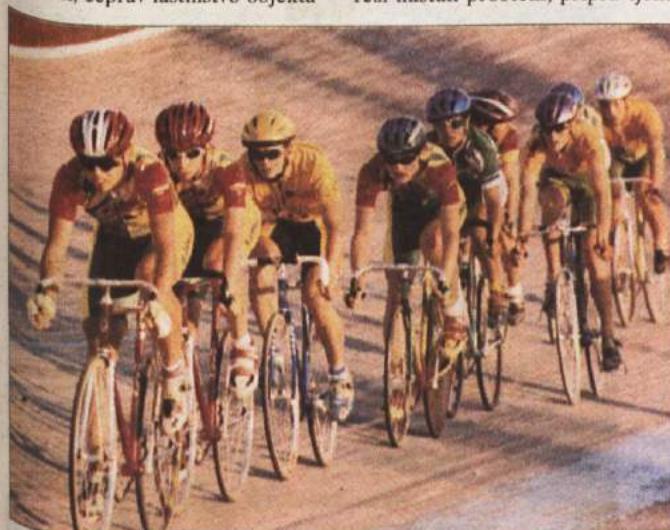
še ni urejeno in ne kaže, da se bo to kmalu tudi zgodilo, kljub temu da je novomeška občina, ki edina lahko reši nastali problem, pripravljena

sodelovati in poravnati del dolgov, del pa naj bi jih upniki, med katerimi je največji novomeško Cestno podjetje, odpisali. Krka Telekom sedaj za najemnino plačuje okoli 100 tisoč tolarjev mesečno, poravnava pa tudi redne stroške. Čeprav se po besedah direktorja Mirka Fifolte to klubu ne izplača, so se za tak korak odločili, da bi drag objekt vsaj enkrat v prihodnosti služil svojemu namenu, to je vadbi in tekmovanjem kolesarjev.

Robert Kastelic, ki vodi dejavnosti na velodromu, pravi, da je dirkališčno kolesarstvo v Sloveniji skoraj povsem na tleh, saj imamo le tri specjaliste za to kolesarsko disciplino Leskovarja; Galamiča in Remiha. Nekoliko več zanimanja za velodomske discipline obstaja v Kranju, kjer imajo betonski velodrom, in na Ptiju, kjer se je s to disciplino lani precej ukvarjal ruski trener.

Ker se na velodromu tako začenja vse znova, naj bi po besedah Kastelica letos z nekaj tekmmami predvsem spodbudili zanimanje slovenskih klubov za to disciplino in poiskali mlade fante, ki jim kolesarjenje na dirkališču leži bolj kot dirke na cesti. Zato ne razmišljajo, da bi v tem trenutku velodrom tržili in domačim klubom zaračunavali vadbo na objektu.

I. V.

ZANIMIVO ZA GLEDALCE - Čeprav so tekme kolesarjev na velodromu za gledalce zanimaljive od cestnih dirk, kjer lahko kolesarje vidijo le za treutek, se tekme na dirkališču pri nas po mladinskih svetovnih prvenstvih pred dvema letoma niso prijele, kot so nekateri napovedovali. Zagovorniki pred dveh disciplinami menijo, da lahko Slovenci v tej vezi kolesarskega športa na največjih svetovnih tekmovanjih dosežemo bistveno več kot v cestnem kolesarstvu, omenjajo pa celo olimpijske medalje. (Foto: I. V.)

Nekoč bo Bela gora tudi moja

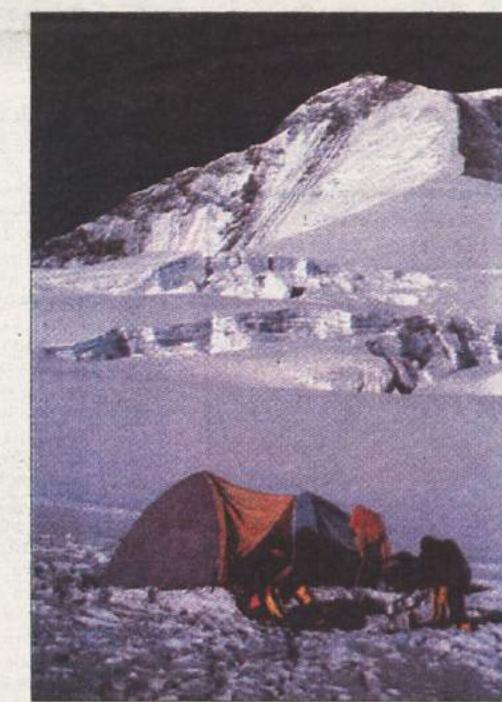
Vedel sem, da ne smem niti trenutek več oklevati. Edina rešitev je bila čimprej oditi v dolino. Le tako izgine možganski edem, najhujša oblika višinske bolezni. Na čevlje sem si začel natikati dereze, kar bi sicer storil v minutu ali dveh, tako pa je trajalo vsaj pol ure, tako počasen in nedoločen sem bil. Vstal sem, si optral nahrbtnik in počasi krenil v dolino.

V vsej zmedenosti mi je po glavi rojila ena sama misel, a ta je bila prava: "Andrej, pazi, da se ne spotaknes in ne zdrsnesh!" V dolino mi je šlo težje kot dan poprej navkreber. V brezvetru se je ozračje hitro segrela. Čeprav je termometer na moji posebni uri kazal le 10 stopinj C, je bilo zadušljivo vroče. Jedel sem sneg, da bi ublažil grozno žejo, a zaradi izsušenega in razbolelega grla je bilo še slabše.

Po petih urah tavanja sem se pretolkel 700 m niže do tabora I, kjer sem se na smrt utrujen zvalil v šotor in zaspal. A ni bilo to sproščajoče in pomirjujoče spanje. Tlačila me je mora: ker se nisem javil po UKV postaji, sta dva alpinista omahnili v prepad in jaz sem bil kriv za njuno smrt. Tudi ko sem se prebudil, sem še naprej haluciniral. Meja med sanjam in resničnostjo se mi je zbrisala. Stalno sem si očital, kaj sem naredil, da sem ubil dva človeka. Da bi se povsem prebudil, sem si skuhal dva litra čaja in počasi pil. Bilo je malo bolje.

Ko je v tabor I prišel zdravnik, mi je dal diamaks tablete, ki te poženejo na vodo, kar ublaži edem, ki je posledica nabiranja vode v možganih. Ko sva z zdravnikom zvečer prišla v bazni tabor, sem bil popolnoma zdrav, kot da se ni nič zgodilo. Halucinacije so izginile. Tisoč metrov niže je bil zrak bolj gost, kisika je bilo dovolj. Bil sem rešen. Nastopilo je obdobje slabega vremena, kot nalača, da sem si v šotoru ob počitku, obilnim obrokom hrane in ob knjigi povsem opomogel. Sele tako vidiš, kako ti višina izčrpa zaloge energije.

Drugega pa se je ta dan končal za grškega alpinista. V času, ko sem se v taboru II prepričeval, da moram nazaj v dolino, so Grki iz tabora II prodirali proti vrhu. Nesrečni član njihove odprave je naredil drobno napako in omahnil v prepad. Rimski pregor "Motiti se je človeško" velja v dolini, v Himalaji pa se človek ne sme motiti. V dolini napako ponavadi lahko popraviš, osem tisoč metrov visoko pa popravnih izpitov ni. Vsaka napaka se stopnjuje v še večjo, ki se konča s koncem. Imel sem čas za razmišljjanje. To, kar sem tokrat doživel na gori, mi je dalo misliti.

Tabor I z Dhaulagirijem v ozadju.

Alpinizem je hoja po robu med življnjem in smrt in zahteva resne in zrele ljudi. Kolikokrat do tedaj sem v mladostni vihrovasti izzival usodo. Imel sem srečo, Dhaulagiri mi je dal izkušnje. Ljudje, ki celo življenne preživetje v dolini ob nesrečah alpinistov, radi modrijejo, češ, kaj pa rinejo tako visoko, sami so si krivi. Kdor je enkrat začutil klic narave in se povzpel na goro, alpiniste razume drugače. Gora privlači tako močno, da se ji ne moreš upreti. Življenne je resa nevarnejše, a tudi bogatejše in polnejše.

Grki so žalostni odšli domov. Himalajski bogovi so njihovega tovariša vzel k sebi. Domačini pravijo, da bogovi vzamejo k sebi tistega, ki ga ljubijo. Kajslava tolažba je to za njegove domače; za njegovo mater, za ženo, ki je ostala brez moža in za otroke, ki so ostali brez očeta.

Po treh dneh počitka se je izboljšalo tudi vreme, tako da smo se Tomaž, Pero in jaz ponovno spravili na goro. Pregazili smo pot do tabora I. Popoldne se je spet razbesnel vihar. Kuhal sem čaj, ko so v šotor povsem zaledeneli vdri Duš, Tedi in Blaž. Vihar jih je ujal na poti do tabora II. Razdelili smo si čaj, Blaž in Duš sta se spustila naprej v dolino, Tedi pa je prespel v mojega šotoru, ker je bil preutrujen, da bi nadaljeval s tovarišema do baznega tabora, ki je v Himalaji pravi pojem udobja in za alpiniste po garanju na gori kraj za pravi dopust.

Mercator v akciji od 30.7. do 13.8.'98 SUPER UGODNO

Šamponi Recept

4 vrste

200 ml

Ilirija

stara cena 433,70

309,00

in še 27 posebej označenih izdelkov!

<http://www.mercator.si>

Ponudba velja do prodaje zalog!

Odgovori in popravki po § 9... • Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opredeljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dol. list 29, 23. julija

Naročenih imamo osem časopisov in revij, kar potrjuje, da rad brem. Tako sem v Dolenjskem listu pod rubriko "Halo, tukaj bralec Dolenjca" opazil članek gospe Ida K. iz okolice Dolenjskih Toplic, s katero sva sokrajana. V tej rubriki spet napada gospoda Janšo.

Gospa Ida K., ker sva domaćina, moram reči, da vas dokaj dobro poznam, še posebno pa po vašem neprikritem sovraštu do drugače mislečih. Te vaše boljševistične ideje in poveličevanje gospoda Kučana znate zelo dobro uveljavljati tudi na raznih srečanjih upokojencev itd., zato v vašo družbo ne zahajam, ker ne želim, da mi spet nekdo vsiljuje enoumje v glavo. Ne vem, ali ste zaslepjeni ali ste tako dobro stimulirani za svojo udejstvovanje?

Kot sokrajan bi vam svetoval, da preberete knjigo "Kučanov klan". Če je v tej knjigi le pol resnice, smatram pa, da jo je več, potem se lahko resno zamislite. Takšni ljudje, kot ste vi, vnašajo razord in sovrašto med Slovence. Že tako smo razklani na dvoje. Vi pa še prilivate olje na ogenj, ampak s takimi dejaniji ne bomo dosegli sprave. Taka propaganda je delovala tudi med drugo svetovno vojno in končno pripeljala do medsebojnih zločinov in pobojev v korist nekih ideologij, ki pa so danes že izvodene in tega se bo prej ali slej treba zavedati.

Nobena skrivnost ni, da si vi in vaši somišljeniki še vedno želite nazaj v Beograd. Ker ste toliko proti, zakaj konkretno ne napišete, kaj je slabega naredil Janša za Slovenijo? Kar ozrite se na jug, kaj so in kaj še delajo vaši boljševistični vzorniki.

Ta zla dela in nasilje na žalost ne počno ne fašisti in ne nacisti, ampak komunisti.

Veste, gospa Ida K., treba se bo malo zamisliti nad seboj in delati v korist Slovenstva. Zavedati se morate, da obstajajo še druge moralne in duhovne vrednote, za katerimi stoji precej več Slovencev, kot si v zamišljate.

Moj podpis je popoln, vi pa ste navedli samo inicialke.

TONE ŠKUFCA

Obrh 17, Dolenjske Toplice

Kje ste, demokrati in rodoljubi?!

Dol. list, 29, 23. julija

Gospod I. A. Stanič, če nekdo nekje 14 dni protestno stoji, to še ni dokaz, da je v hiši generalštaba vse več težav. Je pa nekaj narobe (in imate prav), ker ta primer meče zelo slabo luč na slovensko vlado in na vse, ki ste jih našteli.

Narobe je, da major Ladislav Troha še nikomur ni povedal (ali pa?), kaj se mu je krivčnega dogodilo, ali je v disciplinskem postopku oz. do kod je prišel (so prišli) pri razrešitvi problema oz. problemov.

A vprašam vas, kolikšen pa je (v odstotkih) demokratični del slovenskih državljanov, kateri so bolj demokratični: oni v SKD ali oni v SDS ali tretji v LDS, pa še imamo kakšne demokrate, in koliko je med njimi strahopetcev?

Moram to napisati, ker predobro poznam premnoge, vem, kje se gibljejo, kdaj, kako in s kom. Tudi vem(o), zakaj.

V sindikatu sem delal zelo dolgo, štiri leta javno, glasno in v prvih vr-

stah kot predsednik sindikata v Rudniku Senovo. Mnogokrat so me delavci trepljali po ramenih, glasno podporo sem dobival v gostilnah, na cesti. Njim sem se tudi javno, na zboru, oktobra 1996 zahvalil. A na zborih je bil velikokrat mrk, nisem dobil podpore v tolikšni meri, da bi vsem znane probleme uspešno rešili.

Ne zamerim jim in tudi takrat jim nisem. Vsi, ki so mi dajali podporo, so doživljali šikaniranja, dobivali slabša dela, doletelo jih je čakanje itd. Koliko zaupanja v sindikat in pravno državo so delavci izgubili zaradi sodnih milinov (ki nemo stojojo, enako tudi sodnik in odvetnik)? Koliko je v mojem mandatu ostalo nerešenih pritožb in zakaj se niso rešile?! Primera: Rafko Hlastan, bolan in odsoten z dela več kot 15 mesecev. Ni dobil solidarnostne pomoči, ki mu pripada po kolektivni pogodbi; Milan Kadivnik, pet mesecov brez plače, a ga delodajalec ni poslal čez prag, leta 1992 nismo bili kolektivno zavarovani, čeprav so nam denar mesečno odtegovali v ta namen, a Zavarovalnici Triglav ga uprava RPPS v Trbovljah ni nakazala, tiho so bili pa tudi vodilni na Senovem. V vseh primerih sem odprl mnogo vrat, se pogovarjal z vsemi, ki poklicno delujejo v Sindikatu, omi pa nič.

In še sto primerov lahko naštem, ko sem doživljal nemoč zaradi neprispodbujnosti odgovornih v sindikatih, ki niso hoteli pokazati niti prsta proti vladnim predstavnikom, vodilnim v občinah ali delodajalcem.

Nikoli tudi nismo dobili pisne razlage, zakaj se problemi ne morejo rešiti, pa naj sem pisal Marjanu Urbanču, Jožetu Črnoši, Izotku Cilenšku, Ivu Migliču, Dušanu Semeliču ali...

In da sedaj nihče ni dal podpore majorju, je kriva tudi koalicija, ki pa ni samo na vrhu, ampak sega do najnižjega člena sindikata. Ta in ti velikokrat nekaj vedo, pa so tiho zato, ker se bojijo "sankcij", včasih pa premalo vedo in so spet tiho. In množice ljudi so kot različne skupine sindikatov, kjer se problem pri vseh opazi drugače.

Mi nismo Poljska in nimamo Lecha Valense in sindikat Solidarnost. Režim, ki nam vlada, je premočan in na "polozajih" so karrieristi in njihovi komolci so močni, težki in udarci zahrbni.

Adi Smolar ne bo opogumil ali vsaj prebudil ne starih ne mladih, da bi šli pred parlament. Bil sem velikokrat tam in prej so nam povedali, kako se moramo obnašati, kje hoditi, do kod... Adi Smolar tudi nikoli ni občutil problemov delavcev Rudnika Senovo, Kovinarske, Vidma, Laboda, SOP-a, Imperiala, Lisce. A si predstavljate kompozicijo vlaka, ki bi peljal na protestni shod v Ljubljano delavce, zaposlene v omenjenih podjetjih in uslužbence vseh bank, Zavarovalnice, Občinske uprave, zdravstvene delavce itd? Nikoli ne bomo tega doživel, zato bo tudi še naprej major Ladislav Troha na svoj način reševal problem mnogih.

ALOJZ ŠRIBAR
Kobile 3/a
Leskovec

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

Po vsebini prispevka g. Pozniča iz Novega mesta sodim, da je res zelo mlad. Verjetno njegovo gledanje na preteklost izvira iz poslušanja v domačem krogu ali stranki, kjer je "Continuazione fascista" (to ni obnova fašizma - ampak organizirano nadaljevanje fašizma) in se temu ne čudim.

Ateriosclerosis je zelo težka bolezнь in se ne ponavlja samo pri starejših ljudeh, ker bi sicer pisali tudi in predvsem o žrtvah fašizma, nacizma in žrtvah domačih izdajalcev.

Totalitarno državo pripravlja vodeča peščica iz pomladnih strank, saj se poslužujejo najogabnejših metod. Komunizem je samo pretveza in pesek v oči delu naroda. Ti ljudje krvavo sodelovanje s fašisti in nacisti prikrivajo in izločajo in nazadnje ostanejo samo partizani, ki so se borili, ampak proti komu in zakaj, če nam je bilo lepo? Pozabili so vam povedati, kdo je osvobodil našo zemljo in kolikšne so bile žrtve za to svobodo.

Če boste svoje gledanje prenašali na svoje okolje, družino, otroke, bodo naslednje generacije enake in med Slovenci res ne bo nikoli sprave in ne sožitja.

SONJA FRANČIČ-DE ROSA
Portorož

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

G. Poznič v svojem prispevku napačno organizacijo ZB in DeSUS, ki da poučuje vesoljno Dolenjsko o dogajanju v 50. letih. Je morda pričakoval, da bodo borce sklonjenih glav prenašali žalitve in diskvalifikacijo tožilca Drobniča, bivšega domobranca? Ali pa naj bi celo čakali, da bi jih ta, še pred razrešitvijo postrojil pred svojo posebno tožilsko skupino, ki bi sodila njim "kriminalcem in tatovom", kot jih je ovakratiziral.

V svojem prispevku Poznič nalaže o hudičevih zaveznikih predsednika britanske vlade g. Churchilla proti Hitlerju, kar naj bi bili slovenski partizani; nič pa ne pove o slovenskih kolaboracionistih, ki so se povezali s hudičem vseh hudičev Hitlerjem proti vsem svobodnemu svetu, ki si ga je poleg male Slovenije, hotel podrediti. Nič pa pove o njihovi prizegi temu Hitlerju, ki je blagoslovil slovenski škof in mu tako položil pred noge svojo vdatnost in svojo domovino Slovenijo.

Tradicijam NOB še se Poznič in njemu podobni odrekli s strelnjem na JLA. Tako je prvi nekdo priznal,

da je pri tem strelnju (za nekatere) šlo v glavnem za izbrisanie pridobitve NOB in za prevzem oblasti, ki bi spremenila zgodovino in opravila kolaboracijo z okupatorjem. Samostojna država je bila v drugem planu. To se kaže tudi v vseh sedmih letih samostojnosti. Kje in kdaj je g. Poznič doživljal zločinski sistem, ki naj bi "narod za pol stoletja oropal svobode", ne vem. Če pa bo hotel dokazati, da je to bilo v Sloveniji, bo moral, v kolikor mu bo to dopuščala njegova krščanska moralta, predhodno prevrednotiti v zločinskost in neligitimost osnovne človeške dobrine, ki jih je narodu ustvaril njegov "zločinski sistem", kot npr. splošno volilno pravico, polno zaposlitev, odpravo revščine, sodobno zdravstveno službo, dostopno vsem slojem prebivalstva, socialno varstveno zaščito, brezplačno šolanje za vse ter splošen gospodarski razvoj, sklenitev meddržavnih pogodb za zaščito mej in manjšin. Kaj da tega imamo danes, se ve: bogataše in reveže, posebej zaščitene politike in brezpravne delavce, propagajoče tovarne; pa seveda obnovljene in na novo zgrajene cerkve in župnišča v A kategoriji. Kako si Poznič razlagata, da je ta "zločinski sistem" priznal vesoljni demokratični svet, kar se je pokazalo ob smrti predsednika države (takrat še skupine), kjer se je, menjava prvič v zgodovini, zbrala vsa svetovna elita najvišjih predstavnikov oblasti?

Tudi DeSUS se upravičeno oglaša, saj zastopa generacije, ki so z velikim odrekanjem ustvarile ogromno družbeno premoženje, misleč, da delajo za prihodnost. Sedaj pa je vse to razprodano, pokradeno ali podarjeno tujcem, več kot stotinje delavcev pa na cesti. G. Poznič veselo čaka, da bo Morana pospravila

borce NOB in upa, da bo nato nastopil njegov in njegovih istomišljenikov čas, ki bo postavljal "pravo zgodovinsko zaporedje", v katerem za tradicije NOB ne bo prostora, saj so te že razstrelili z napadom na JLA. Potem bomo na novo pisali zgodovino po direktivah tistih iz tujine, ki nosijo največjo krivdo za kalvarijo domobrancov, katere so zavedli in prepustili usodi, sami pa pravočasno odnesli pete na varno, sedaj pa zopet delajo zdrahe v "Dolnem Sentflorjanskem".

Vendar pa pri tem pozablja, da je večina Slovencev ponosa na svoj narodnosvobodilni boj; da imajo tudi borce NOB svoje naslednike, ki so soustvarjali vse, kar se je v 50 letih izgradilo, skupaj z nasledniki domobranci, ki niso bili zastrupljeni z revnjično propagando iz Argentine. Oboji so živeli in ustvarjali v velikem medsebojnem sožitju, ki ga sedaj rušijo razni sejaci nestrnosti Pozničevega kova in tem hromijo razvoj lastne države, ki stopica na mestu, kar vodi v brezizhodnost za mlade robove, kriminal in mamilu.

In ti potomci partizanov in vsi svobodljubni Slovenci ne bodo dopustili, da bi kdaj po direktivah od zunaj in cerkve, ki bi rada oprala svojo čast, izbrisal najsvetlejšo epopejo njihovih prednikov, ki so se tako rekoč goloroki upriključili okupatorju domovine in v tem neenakopravnem boju vztrajali 4 leta, zmagali ter želi priznanje vsega svobodljubnega sveta.

V imenu skupine borcev NOB
JANKO MAVER
Novo mesto

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

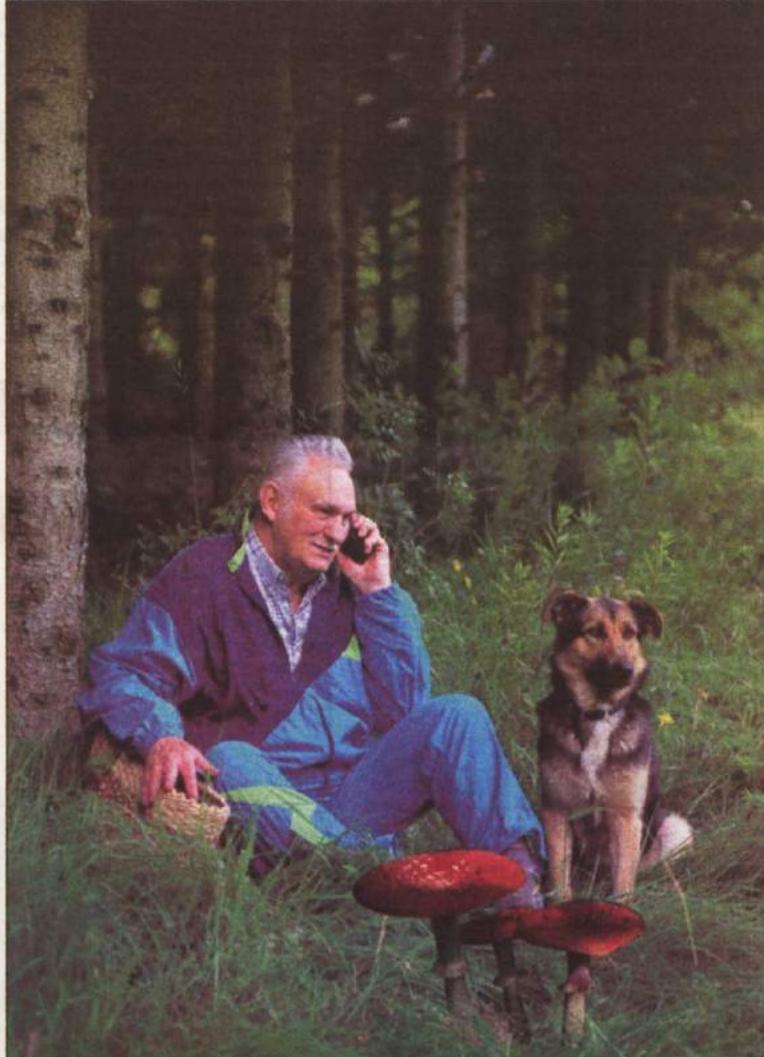
Imamo pripombo na članek, ki ga napisal g. Poznič, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 16. julija. Ne strinjam se, da ima DESUS sklenitev glave, jaz bi trdil ravno nasprotno. Glede na to, da gospod tako dobro pozna preteklo zgodovino, zakaj ni napisal o narodnih izdajalcih in zločincih, ki so prestopili prostovoljno k fašizmu in naraciju in kaj so delali pri sv. Urh. Gramozni jami in v Šenpetrski kasarni? Vsi ti rodoljubi so bili prijeti neoboroženi, mučeni in poblini brez sodbe. Kdo je organiziral Črno roko?

Vprašal bi gospoda Pozniča, kaj bi bilo, če bi zmagali fašisti, nacisti in njihovi pomagači bela garda in izdajalci lastnega naroda? Ni resično, da mi borce nismo za spravo mi smo za resnično spravo; to je, da nasprotna stran prizna svojo zmotno. Zgodovina ne se more menjati, lahko se le dopolnjuje, zato bo tako ostalo tudi takrat, ko nas partizani ne bo več.

Prepričan sem tudi, da gospod Poznič danes ne bi živel v svobodni in samostojni Sloveniji, če ne bi bil partizan.

Pa še to: v socializmu je bila večja socialna varnost za delavnega človeka kot pa danes in verjetno ste tuji vi to koristili.

JOŽE REGINA
Semič

DA NI STRUPENA, PRAVIŠ?...

mobil
SLOVENSKI OPERATOR NMT & GSM
www.mobitel.si

Odgovori in popravki po § 9... • Odgovori in popravki po § 9...

Ljudstvo se je spravilo že pred leti

Dol. list št. 28, 16. julija

Po daljšem času se je v Dolenjskem listu spet oglašil Andrej Poznič, vikar novomeškega kapitla. Spet se mu je zdelelo potrebno, da napade "preteklost, ki jo vidi v Zvezni borcev in upokojencih", ki da poučujejo "vesoljno Dolenjsko o svetih, ki jih v petdesetih letih monopolja ideologije, ki jo zagovarjajo, ni uspelo prepričati". Na nečestnosti, podtkinjanju, izmišljotine in žalitve, ki jih ta katoliški duhovnik spet nalaga na hrbot Zvezni borcev, seveda ne pristajamo in tudi naš odgovor ni namenjen njemu, temveč poštenemu obveščanju javnosti.

Z Andrejem Pozničem ni mogoče pametno razpravljati. Pred leti je neko poletno dopoldne prišel na občinski odbor ZB v Novem mestu v kratkih hlačah in sandalih ter od predsednika L. Goloba željal zvedeti, kakšna organizacija je ZB, koliko članov ima in kako deluje. Predsednik ga je seznanil z demokratično sestavo nepolitične borčevske organizacije, ki svojega dela ne skriva, zgrajena je na delegatskem sistemu in podobno. Ko je A. Poznič spraševal, kako ZB občuje z javnostjo in "kdo piše članke za vas", mu je predsednik razložil, da ima odbor razne komisije, ki presojajo potrebe in tudi obveščajo javnost. A. Poznič je vratil v predsednika naprej in mu vzel tudi o moralni, ki da jo je dal sam Bog, njegovi namestniki na svetu pa zdaj presojajo njeno uresničevanje. Lotil se je tudi nekaterih medvojnih dogodkov in med drugim grdo govoril o vlogi političnih komisarjev, ki so "dali pobijati ljudi". Predsednik L. Golob mu je ob tem povedal, da si takega sramotevja kot nekdanji partizan ne dovoli in je nenapovedanemu gostu dokaj vključno pokazal vrata. Poznič se je poslovil z obljubo: "Še se bomo silišali!"

Bojevitega vikaria je bilo pred leti res mogoče pogosto slišati v njevih nedeljskih pridigah na novomeški lokalni radijski postaji Studiu D. Stevilnim njegovim skrajnostnim sodbam je bilo mogoče oporekat, saj ni bilo težko uganiti, da pridigar zakorišča gostoljubnost Studia D. Sodu je izbila dno njegova trditev v nedeljski pridigi 15. januarja 1995, ko je dejal, da "... 9. maj za slovenski narod ni bil dan zmage in osvoboditve, temveč dan zasluženosti." O tem je pisal tudi Dolenjski list v uradnikovem uvidniku 19. januarja 1995. Ze dobra 4 leta pred znani sedanjimi fašističnimi izjavami A. Drobniča o dnevu upora, o "partizanskih kriminalcih" in podobnem je novomeški vikar A. Poznič izrazil vrgel to neumnost in zloto v obraz Slovencem in načrtno ter hote užali zlasti Dolenjce.

Uroš Dular, direktor Studia D, ob takem grobem izkoriscanju velikih čustev ljudi, ki je z vikarjevimi pridigami preraslo v javno politiziranje, ni mogel več molčati. Obiskal je kapitalskega prošta Jožeta Lapa in ga s tem seznanil, nato pa je zaprosil tudi za sprejem pri ljubljanskem nadškofu in metropolitu dr. Alojziju Šuštarju. Prinesel mu je kasete z nekaterimi nedeljskimi pridigami A. Pozniča in zaprosil nadškofa za posredovanje, saj verske oddaje na lokalnem radiu ne more postati politična priznica. Metropolit dr. Šuštar mu je ob tem obisku U. Dularju med drugim dejal: "Novo mesto je staro kulturno središče in tudi naši ljudje se morajo kulturno obnašati."

"Verski oddaj" kmalu nato na Studiu D ni bilo več. Ob raznih

pričlostih pa se je v Dolenjskem listu večkrat oglašil vikar A. Poznič, ki zlasti ni mogel odpustiti avtorju članka z naslovom Partizani niso ove, ki bi čakale na klavčev nož. Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB. O tem, kako in koliko odmerja A. Poznič Zvezni borcev "vlogo izključnega moralnega sodnika v zadevah revolucije in zgodovine in ki zavrača vsakopravo, ki bi temeljila na resnicu", z vikarjem Pozničem ne kaže razpravljati.

Ko zavračamo njegova podtkinjanja in ponovne žalite, bi rad opozoril še na dvoje:

- V svojem prispevku v DL je A. Poznič 16. julija žalil tudi upokojence, ko pravi: "... To bi si DeSUS že lahko prikljal v svoje sklerotične glave..." Sklerozu je bolezenski pojav (otredelost tkiva ali organov), ki ga je treba zdraviti. Pogost je pri starejših ljudeh, zelo hudo pa je, ko napade tudi mlajše ljudi. Gledate slednjega bi se A. Poznič moral posvetovati z državniki, saj ne ve oznoči vedeti, da je sramoteno NOB danes zločinska norost. Gospod vikar tudi noči vedeti, da je bila zmaga zavezniških sil, v katerih smo bili sestavni in ugledni člen, leta 1945 dogodek svetovnega pomenu. Zmaga antifašizma je pomnila in je še vedno preokretina in nekaj novega v zgodovini človeštva zadnjih tisočletij.

- Vikarju Pozniču pa se je zapisalo v zadnjem odstavku tudi tole: "Partizani so svoje nasprotnike neoborožene in brez sodb že 'popravili'. Mlajši bomo počakali, da bo smrt pospravila še nje..." Prav ste prebral: katoliški duhovnik, ki so ga učili dobrote in usmiljenja po znamen verskem reku: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, čaka, da "nas bo pospravilo". Kje je (tudi njegovo) tolkokrat poudarjeno krščansko odpuščanje? Kakšno moralno oznanja ta maziljeni človek? O spravi, kjer ne gre za nikakršno potovanje med nekdanjimi partizani in domobranici, noči vedeti, da gre za spravo enih in drugih z zgodovino, ki se je že zgodila. Spravimo se lahko samo notraje, duhovno. To pa mora dozoret v nas samih, v človeku.

Za normalno sobivanje še živečih pripadnikov medvojne generacije nasprotnih taborov je potrebno poštenje obojih. Brez politične modrosti in moralne volje ne bomo presegli preteklosti, ki se je že zgodila in je ni več mogoče spremijati. Lahko pa jo presežemo, kot je že preseglo življenje samo. Le tako bomo novim rodovom prihranili obremenitev, ki jih rojevajo posledice preteklosti.

Za taka dejanja pa je potrebno veliko več od "naukov" in od "moral", ki jo zdaj opisuje in ponuja vikar Andrej Poznič.

Območni odbor Združenja borcev in udeležencev NOB
Novo mesto

Diši po predvolilnem golažu

Dol. list št. 29., 23. julija

Vlada je po triletnem izbiranju končno imenovala koncesionarja za gospodarsko izkoriscanje spodnjega toka reke Save z namenom proizvodnje električne energije. Vlada je izbrala podjetje Sava, d.o.o., s sedežem v Ljubljani na Hajdrihovi 2. Sedež tega podjetja je v prostorih Javnega podjetja Savske elektrarne, ki prav tako kandidira na javnem razpisu za pridobitev koncesije.

Iz zbranih dokumentov o imenovanju koncesionarju je nedvoumno

priljubljenih pa se je v Dolenjskem listu večkrat oglašil vikar A. Poznič, ki zlasti ni mogel odpustiti avtorju članka z naslovom Partizani niso ove, ki bi čakale na klavčev nož. Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB. O tem, kako in koliko odmerja A. Poznič Zvezni borcev "vlogo izključnega moralnega sodnika v zadevah revolucije in zgodovine in ki zavrača vsakopravo, ki bi temeljila na resnicu", z vikarjem Pozničem ne kaže razpravljati.

Ko zavračamo njegova podtkinjanja in ponovne žalite, bi rad opozoril še na dvoje:

- V svojem prispevku v DL je A. Poznič 16. julija žalil tudi upokojence, ko pravi: "... To bi si DeSUS že lahko prikljal v svoje sklerotične glave..." Sklerozu je bolezenski pojav (otredelost tkiva ali organov), ki ga je treba zdraviti. Pogost je pri starejših ljudeh, zelo hudo pa je, ko napade tudi mlajše ljudi. Gledate slednjega bi se A. Poznič moral posvetovati z državniki, saj ne ve oznoči vedeti, da je sramoteno NOB danes zločinska norost. Gospod vikar tudi noči vedeti, da je bila zmaga zavezniških sil, v katerih smo bili sestavni in ugledni člen, leta 1945 dogodek svetovnega pomenu. Zmaga antifašizma je pomnila in je še vedno preokretina in nekaj novega v zgodovini človeštva zadnjih tisočletij.

- Vikarju Pozniču pa se je zapisalo v zadnjem odstavku tudi tole: "Partizani so svoje nasprotnike neoborožene in brez sodb že 'popravili'. Mlajši bomo počakali, da bo smrt pospravila še nje..." Prav ste prebral: katoliški duhovnik, ki so ga učili dobrote in usmiljenja po znamen verskem reku: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, čaka, da "nas bo pospravilo". Kje je (tudi njegovo) tolkokrat poudarjeno krščansko odpuščanje? Kakšno moralno oznanja ta maziljeni človek? O spravi, kjer ne gre za nikakršno potovanje med nekdanjimi partizani in domobranici, noči vedeti, da gre za spravo enih in drugih z zgodovino, ki se je že zgodila. Spravimo se lahko samo notraje, duhovno. To pa mora dozoret v nas samih, v človeku.

Za normalno sobivanje še živečih pripadnikov medvojne generacije nasprotnih taborov je potrebno poštenje obojih. Brez politične modrosti in moralne volje ne bomo presegli preteklosti, ki se je že zgodila in je ni več mogoče spremijati. Lahko pa jo presežemo, kot je že preseglo življenje samo. Le tako bomo novim rodovom prihranili obremenitev, ki jih rojevajo posledice preteklosti.

Za taka dejanja pa je potrebno veliko več od "naukov" in od "moral", ki jo zdaj opisuje in ponuja vikar Andrej Poznič.

Območni odbor Združenja borcev in udeležencev NOB
Novo mesto

Diši po predvolilnem golažu

Dol. list št. 29., 23. julija

Vlada je po triletnem izbiranju končno imenovala koncesionarja za gospodarsko izkoriscanje spodnjega toka reke Save z namenom proizvodnje električne energije. Vlada je izbrala podjetje Sava, d.o.o., s sedežem v Ljubljani na Hajdrihovi 2. Sedež tega podjetja je v prostorih Javnega podjetja Savske elektrarne, ki prav tako kandidira na javnem razpisu za pridobitev koncesije.

Iz zbranih dokumentov o imenovanju koncesionarju je nedvoumno

priljubljenih pa se je v Dolenjskem listu večkrat oglašil vikar A. Poznič, ki zlasti ni mogel odpustiti avtorju članka z naslovom Partizani niso ove, ki bi čakale na klavčev nož. Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Tudi sedanje vikarjevo pisanje potruje, da zagnani aktivist RK Cerkve ostaja pri svojih že izpovedanih stališčih in sovraštu do NOB.

Sava je še vedno onesnažena

Okoljski vidik izgradnje verige hidroelektrarn na Savi - Kdo je odgovoren?

Vlada RS je pred kratkim sprejela odločbo, s katero je izbrala koncesionarja za gradnjo petih hidroelektrarn na spodnjem Savi. V Slovenskem ekološkem gibanju, nevladni okoljski organizaciji, načelno podpiramo izgradnjo verige HE, ki bo energetsko verjetno zapolnila predčasno zaprtje ekonomsko potratne in tehnološko zastarele JE Krško.

Te dni se v javnosti pojavljajo neresnične izjave funkcionarjev in predstavnikov oblasti, da je reka Sava že v prvem kakovostnem razredu in da je v zadnjih letih, predvsem na račun propada umazane industrije, zato Sava že postala čistejša ter da ni nobenih okoljskih ovir pri izgradnji verige HE.

Izrazujoč zadovoljstvo, da se prizadevanja pri gradnji verige HE na spodnjem Savi nadaljujejo, opozarjamo na nerešen problem. Sava je še vedno onesnažena čez mero in je v tretjem kakovostnem razredu.

SEG je že jeseni leta 1992 na protestnem shodu s krajanji Radeč in Laškego opozoril, da HE Vrhopovo ne more dobiti uporabnega

dovoljenja, dokler Sava ne bo primerno očiščena v skladu s postavljenimi pogoji pred gradnjo. Številna zagotovila in oblube z najvišjimi instanci, da bo ob izgradnji HE Vrhopovo poskrbljeno za izboljšanje čistosti Save za en kakovostni razred ob vseh glavnih pritokih s strani znanih onesnaževalcev, so se le delno uresničile. V akumulacijskem jezeru v Radečah se nabirajo odpadki iz polovice Slovenije. Vrhopovo postaja slovenska greznica. V akumulacijskem jezeru se letno steka okoli milijon kubičnih metrov različnih naplav in odpadkov, dobra polovica v jezeru tudi ostane in se nabira na dnu (tudi težke kovine) ter smrdi. Smrad komunalnih odpak iz Sare in Savinje se širi po Radečah.

SEG kot največja nevladna okoljevarstvena organizacija pogojuje nadaljnjo izgradnjo verige petih HE pri naslednjih obvezah države in koncesionarjev:

- reka Sava mora do leta 2004 preiti v II. kakovostni razred;
- načrtovanje in izgradnja kanalizacijskega sistema, komunalnih in industrijskih čistilnih naprap na reki Savi (npr. Ljubljanska CČN)

in Savinji (celjska) ter na drugih mestih;

- okoljska (hidrometeorološka) presoja buduče mikro- in makroklimne krajev in mest ob reki Savi;
- vpliv verige HE na višino podtalnice, favno in floro ob reki in varnost JEK.

Pričakujemo, da bo tokratno ukrepanje primerno pravni državi in ne bo na občinski oz. na republiški ravni izdanu uporabno dovoljenje, če Sava s pritoki ne bo poprej ustrezno očiščena. Vse preveč je namreč primerov, ko smo nekaj izgradili, pri tem pa grozno zanemarili okolje (npr. JEK Krško, zgrajena brez trajnostnega skladanja za NSRAO).

V primeru, da bo slovenska javnost postavljena pred dejstvo, da bo veriga HE zgrajena, Sava pa premalo očiščena, zahtevamo ugotavljanje odgovornosti za neopravljeno delo. V vsakem primeru pa bomo kot zainteresirana stranka po zakoniti poti zahtevali razveljavitev morebiti izdanega uporabnega dovoljenja.

V pričakovanju, da v današnji Sloveniji delo po starem ni več mogoče, pričakujemo ustrezno zakonsko ukrepanje.

Za izvršilni odbor Slovenskega ekološkega gibanja

KAREL LIPIČ

glavni tajnik

Križ čez avtomobile

Ena glavnih in najpomembnejših nalog mestnih uprav po svetu je reševanje urbanistične problematike, znotraj tega pa predvsem problemov prometa (avtomobilskega prometa), ki "bogato" onesnažuje okolje z ogljikovim dioksidom, dušikovimi oksidi, svincem, povzroča hrup, je velik porabnik energije, uprave pa se z njim spopadajo tudi zaradi poseganja v prostor ob gradnji prometnic. Pa še bi lahko naštevali probleme, ki jih povzročajo avtomobili in kljčejo po rešitvah... Tudi pri nas ni dosti drugače, le da se zdi, da je pristop naše mestne uprave povsem zgrešen.

Boj z avtomobili v mestih je neizbežen in nujen. Glavna sredstva v boju proti cestam, polnim avtomobilov, in njihovim negativnim vplivom so predvsem pa-metno urbanistično načrtovanje, javni promet, kolesa in selektivna tarifna politika v zvezi s prometom. Slednja instrumenta sta najcenejša, najlažje uresničljiva in imata najhitrejše učinke.

Kolesarjenje je seveda najcenejša, najprimernejša, predvsem pa najbolj zaželena oblika prometa v mestih, četudi mi pogosto ni jasno, kdo si v resnicu tega želi, ker je tako malo kolesarjev. V Novem mestu se ljudje vse letne čase v glavnem vozijo z avtomobili, kolesarjev, ki kolesarijo redno, je le peščica, še manj pa takšnih, ki gredo s kolesom na delo ali po nakupih ter ostalih kratkih opravkih. Zanimivo je, da je med tistimi, ki avtomobila ne uporabljajo, daleč največ otrok in starejših ljudi, kar je zanimivo predvsem s tega stališča, da sta to starejši skupini, ki veljata za fizično manj močnih in bi bilo torej bolj logično, da bi ravno oni uporabljali motorna prevozna sredstva.

Zakaj ljudje tako malo kolesarijo? Nekaterim se zdi, da je oblikovanost terena prezahtevna, kar seveda sploh ni res. Pomanjkanje kolesarskih stez v mestu sicer je problem, vendar to prav tako ni nujen pogoj za uporabo kolesa. Razdalje med posameznimi potencialno ciljnimi točkami v mestu so zelo primerne za uporabo kolesa, sploh pa ne za uporabo avtomobila v smislu skrb za okolje, kajti avto je najbolj nevaren okolju prav na kratkih relacijah, ko je motor še neogneten in zato izdaja več strupenih snovi. Tudi z glavnimi zdravstvenimi tegobami današnjega časa, namreč sladkorno bolezni, debelostjo, boleznimi srca in ožilja, mišičnimi obolenji... se človek na kolesu odlično kosa in jih premaguje. Pa naj še kdo trdi, da je na vrednostni lestvici Slovencev zdravje najvišje uvrščeno. Kakor koli, tudi košarice za na kolo v katere lahko spravite nakupljeno blago v trgovini, je moč dobiti za majhen denar (cca 3.000 SIT), približno toliko stane tudi pelerina, ki jo kolesar uporabi v pri-

meru padavin, moč je dobiti tudi sedež za otroke in vrsto ostalih bolj ali manj potrebnih dodatkov kolesu. Resa vse novomeške trgovine s kolesi vsega tega nimajo, toda pri najboljših bosta to dobili. Res pa tudi v najbolj začeni igrovini s kolesi ne boste dobili tovornega kolesa ali priklice za kolo, ki jih v tujini, predvsem na severu Evrope, lahko pogosto vidite. Na njih je moč domov pripeljati tudi pralni stroj, če je treba. Pomanjkljivost načega okolja je tudi dejstvo, da kolesi ni moč zavarovati pri zavarovalnici. Povsem nejasno je tudi, zakaj novomeška občina ne prisrbi privezov ali stojal za kolesa vsaj ob javnih zgradbah ali pa to od podjetij in institucij vsaj z občinskim odlokom ne zahteva. Še manj je jasno zakaj med 500 urejenimi parkirnimi mesti v središču mesta ni niti enega za kolo.

To seveda govorja o zapošljavanju kolesarjev s strani mestne uprave, pa četudi toliko govorijo o prometnih problemih v mestu in skrb za dobro počutje meščanov. Ljubljanska županija Vika Potočnik, ki je v Ljubljani za začetek kupila 6 koles za policiste, pa žal niti v tem ni zgled novomeškemu županu Konciliju. Bo že bolje.

S tarifno politiko lahko mesta prav tako urejajo oz. selektivno rajo promet v mestu. Predvsem imajo možnost delno zmanjšati avtomobilski promet v središču mesta z zvišanjem cene parkiranja, kar lahko mnoge voznike odvrne od poti v mestno središče z avtomobilom. Danes stanet parkiranje na Glavnem in Novem trgu avtomobilista prvo uro borih 150 SIT, vsaka nadaljnja ura pa stane še dodatnih 200 SIT, dalje parkiranje v parkirni hiši je nekaj cenejše, kar je povsem pravilno. Toda že pri tej absolutno preksromni ceni parkiranja v mestu in če si privoščite le kratko parkiranje, lahko ugotovite, da bi si po kakšnih 150 parkiranjih (22.500 SIT), kar se hitro nabere, lahko že kupili povsem zgledno kolo za takšne obiske v mestu. Tudi za zmanjšanje parkirnih površin ob tovarnah bi moralno mesto sprejeti ustrezena ukrepa v zvezi s prispevnimi stopnjami, tovarne same pa s finančnimi spodbudami zaposlene odvračati od prihajanja na delo z avtom, kot to počne v mnogih razvitih deželah.

Gotovo so mnoge investicije v prometno omrežje Novega mesta upravičene in dobrodošle, prav tako pa je gotovo tudi to, da je povsem neupravičen odnos novomeške uprave do kolesarjenja v mestu in do podobnih finančno nezahvalitih ukrepov za izboljšanje prometne podobe mesta. Na tak način bi bili prav gotovo ljudje bolj zadovoljni s svojim bivalnim okoljem, pa tudi za zdravje bi bilo kolesarjenje dobrodošlo.

TOMAZ LEVIČAR

Novo mesto

MODNI KOTIČEK

Poletne smernice

SREDI poletja si najpogosteje želimo osvežiti svoj videz. Izmislite si kaj novega. Morda vam bodo naslednje smernice pomagale pri odločitvi.

Najbolj uveljavljen videz letosnjih modnih pričes je: ravnin lesketajoče. Svojo pričesko oblikujte s sušenjem z veliko okroglo krtačo. Leske dosežete tako, da pred prenehanjem s sušenjem ohladite zrak, s katerim sušite. Te pričeske so nostalgična vrnitev v 80. leta zravnanih las, toda v 90. po načinu valovanja. Lasje delujejo zapeljivo.

Sicer pa lahko svojo pričesko oblikujete tudi tako, da sprednji del las nad celom dvigne in počese nazaj. To lahko naredite tako kratkot dolgolase. Videz je izdelan in tudi nosljiv. Na sprednje lase nanesite sredstvo za povečanje volumna oz. utrjevalec, nato jih navijte na figaro ali velike navjalke. Na koncu jih z glavnikom natupirajte in s krtaco počesite nazaj.

Za ženske elegantnejšega videza in stilu so modni frizerji naredili pričeske z modnim glamuroznim valovanjem. Lasje so od korenin do sredine ravni, nato pa ji navijete na večje navjalke. Največkrat so počesani nazaj z obraza.

Najbolj enostavna in tudi ženstvena pričeska so speti lasje na zadnjem delu glave v šinjon, sofisticiran rep ali figo. Pomembno je, da so strogo počesani in utrjeni tik ob glavi. Takšne pričeske lahko zaključite z leskom in izgledale bodo še bolj prefinjeno.

JERCA LEGAN

Urbanistom

Med planerji, urbanisti in reklamnimi statisti ni razlike prav velike: vse imamo - za reklamo. V simpatični obliki reklamirani proizvod dá statistu do veljave. S simptomatičnimi vzkliki so pospremljene povsod urbanistov razprave. Vse bolj črne so poljane divje urbanistike, urbanizem vse bolj - znane vaje iz statistike.

JANEZ JEŠTOVSKI

KDO SE BOJI MAJORJA?

Major Ladislav Troha še vedno vztraja pri svojih zahtevah. S svojo neopredeljenostjo in neodzivnostjo vztraja tudi naša oblast in glavnina državljanov Slovenije. Zagotovo pa bi bilo manj nejasnosti, bojazni in zadreg, če bi npr. TV hiše organizirale nekaj kontaktnih oddaj, na katerih bi gledalci lahko postavljali majorju Trohi vprašanja. Zakaj ni bilo do slej še nobene TV konference ali podobnega odprtrega pogovora z majorjem? Se naše televizijske hiše bojijo resnice? Bi majorjeva pojasnila znala škodovati tej naši oblastni garnituri? Ne zdi se mi primočno, da bi majorjevo zgodbo posneli in predvajale tuje televizijske hiše. Ali pa se motim in bi bilo prav, da nekdo drug iz tujine - skupaj z našim majorjem - razkrije pravi obraz naših vodilne politične strukture.

IVE A. STANIČ
Kočevska Reka

OSEM LET BREZ ZDRAVIL

Moje težave so se začele pred 13 leti in so se do leta 1990 samo stopnjevale. Zaradi neznošnih bolečin sem se poslužila vseh vrst zdravljenja, zdravnik pa je ugotovil, da imam osteoporozo. Pred 8 leti sem se s kupom težav oglašila pri bioenergetiku Ivanu Pircu iz Hrastnika. Težave so izginjale ena za drugo. Tako sedaj že osem let ne jemljam več nobenih tablet proti bolečinam, kadar pa se pojavijo, običejno g. Pirca. Kljub starosti, stara sem namreč 65 let, se zopet dobro počutim in vse postorim sam.

ROZALIJA LUNEŽNIK
Sele pri Pragerskem

30 LET LOVSKE DRUŽINE BUČKA - V soboto, 18. julija, so lovci lovske družine Bučka praznovali 30-letnico delovanja. V upravljanju imajo 1.880 hektarjev lovišč in klub številnim težavam - koi so melioracije, gradnja cest in drugi posegi v naravo - jim je z vztrajnostjo in trdim delom uspelo ohraniti vso avtohtono divjad. V lovišču imajo veliko lovske naprav, upravljeno pa so ponosni tudi na svoj nedavno dokončani lovske dom s streliščem. Ob jubileju so lovci pripravili pester kulturni program, v katerem so sodelovali rogoristi Zveze lovske družin Novo mesto (na sliki), pevski zbor Fantje z vasi in učenci OŠ Bučka, medse pa so povabili tudi predsednika Lovske zveze Posavja Antonia Podgorška in škocjanskega župana Janeza Povšiča. (Foto: Gregor Kaplan)

Slabi obeti za Dolenjske Toplice

Nepravilnosti iz preteklosti se vlečejo tudi v sedanjo nadzor pa očitno ni možen, zato tudi svetnik odstopa

Ko sem bil leta 1996 izvoljen za svetnika v krajevni skupnosti Še sreča, da imamo v Dolenjskih Toplicah župnišče, ki nudi prestore krajevne skupnosti, zdravstveni dom in še nekaterim inštitucijam. Žalostno pa je, da v 50. letih nismo bili sposobni ustanoviti ene upravne stavbe, ki jo ta krajevna skupnost še kako potrebuje. Največja ironija pa je, da so nam zaradi neplačevanja odklopili telefon in elektriko.

Rad sem objektiven in pošten zato moram klub vsemu priznati, da so se nekateri stvari kljub težji situaciji le premaknile na bolje. Med ostalimi imam veliko zasluga to tudi predsednik krajevne skupnosti, čeprav sem imel včasih občutek, da prikriva nekatere nepravilnosti, kar je krajevni skupnosti škodovalo. Ni pa mi jasno, zakaj je kot predsednik odstopil, saj je imel razen dveh večinsko podporo. Sprašujem se, kje so njegova volja, pogum in zagnost, ki jih je pokazal ob nastopa svojega mandata?

Iz navedenih dejstev odstopam tudi sam, ker ne želim biti le številka v glasovalnem stroju. V situaciji, kakšna je, ne vidim nikakršnih razvojnih možnosti, zato se tej sestavi počutim nepotrebne. Glede na to, da je sedaj vse tako klavno, pa ne pričakujem niti uspešnosti bodoče občine.

TONE ŠKUFCA

Dolenjske Toplice

Naše ceste

Simbolno bi opisal naše ceste, da gole so in bone, kot neveste na prvo poporočno noč, spoznane, da pravzaprav so davno že skrbane. Za ceste znan je vzrok za tako stanje: politika je pač skrbela zanje!

JANEZ JEŠTOVSKI

VESELE POČITNICE

- Te poletne dni ni živahn le ob Kolpi in v njem, ampak tudi po okoliških vaseh, kamor so k starim staršem prišli na obisk vnučki iz Kočevja, Ljubljane in drugod. Tako je tudi v Podgori, ki sedi leži v občini Črnomelj, do katere pa je možno priti le po cesti iz kočevske občine. Na fotografiji: med prijubjenimi igrami mladi počitnikarjev v Podgori je tudi merjenje moči, kdo bo sotekmovalcu položil roko na mizo. (Foto: S. Mirč)

APLAZ NI OBVEZEN

Ne morejo ali nočejo?

Štajerc, ki je željal loviti rabe v ribniku v Priložju, je bil presenetljen, ko mu je domačin povedal, da bo moral za to odsteti nekaj tolarjev. "Bom šel pa namakat trnek v Kolpo," je našel nadomestno rešitev. "Tudi prav," mu je odvrnil domačin, "toda za ribarjenje v Kolpi potrebujete dovolilnico." Povedal mu je, kje jo lahko kupi, toda namesto zahtave je slišal kup

Devetdesetletnica, ki vozi avto

"Ker rada delam, mi v življenju ni nikoli dolgčas," pravi Rozalija Valas, ki bo v soboto praznovala 90 let - Do lani obdelovala vinograd - Še vedno kaj sešije

KAMNJE PRI ŠENTRUPERTU - Gospo pri devetdesetih letih si ponavadi predstavljam bolj boljno, v postelji ob skodelicah čaja, ali pa vsaj zdolgočaseno sediče na klopcu pred hišo, čakač, da jo bo Bog poklical k sebi. Rozalija Valas iz Sentruperta, ki bo to soboto v krogu svojih praznovala 90. rojstni dan, močno odstopa od teh predstav.

"Veste kaj, da me ne boste preveč iskali, ker stanujem v Kamnu, nekaj kilometrov iz kraja, se bova dobiti kar v Šentrupert," je živahnega dejala po telefonu in se na njej "zmenek" pripeljala s petico. Zagledala sem lepo urejeno žensko, postavno, okusno oblečeno, skratka gospo, ki bi ji prisodila šestdeset, nikakor pa ne devetdeset let. "Lahko vam pokažem osebno izkaznico," se je nasmejala, pa sem ji raje kar verjela. Njen dom v Kamnu, kamor sva se odpravili, je pravi raj za dušo. Hišica na hribčku med vinogradi, svež zrak, prijazni ljudje... "Ja, tu sem najraje. Ceprav sem živila v Ljubljani, smo vseskozi z družino prihajali v moj rojstni kraj, zdaj pa sem večino časa tukaj," je povedala Rozalija. Rada poseda na klopci pri hišici, opazuje naravo in se spominja svojih otroških let.

Doma je bila z velike kmetije, kar 38 hektarov je imela v enem kosu, niso pa imeli le veliko zemlje, pač pa tudi otrok. Od desetih je Rozalija prišla na svet deveta, zdaj je še edina živa, čeprav pravi, da je bila vedno nekaj bolelna. Živeli smo v taki skromnosti in tdo delali, da se ne da povedati. Preden sem zjutraj odšla v solo, je bilo treba delati na njivi ali pasti krave," ne more pozabiti težkega otroštva. Zdaj je kmetija močno razdrobljena, kar jo na svoj način boli, toda tako pač pride v življenu. Zanimivo pa je, da Rozalija

pravi, da če bi se še enkrat odločala o poklicu, bi bila rada kmetica. Od doma je odšla zelo mlada, s sabo je vzela le par cunji. V Ljubljani je potem spoznala svojega moža, si ustvarila družino - ima hčerko in sina - naredila nekaj šole in tečajev ter doma odprla šivilsko obrt. Rada je šivala in še sedaj kaj malega naredi. 17 let je že vdova in pogreša svojega moža. "Izredno lepo sva se razumela," prepričano pove Rozalija.

Vseskozi je rada prihajala v Šentrupersko dolino in presrečna je bila, ko je leta 1939 od doma dobila nekaj vinograda. "Strašno veliko mi pomeni Šentrupert. Vseli me, da je kraj napredoval in sploh sem zadovoljna, če so ljudje uspešni," pove Rozalija. Je verjetno ena redkih devetdesetletnic, ki ne samo da vozi avto, na kar je strašno ponosna, saj je tako neodvisna od drugih, pač pa tudi ena

ROZALIJA MED ROŽJICAMI - V veliko veselje ji je vrt z rožami, za katerega pridno skrbi. Sicer pa - se vam zdi, da bo Rozalija v soboto praznovala 90. rojstni dan? (Foto: L. M.)

tistih, ki je do lani še sama obdelovala svoj vinograd s 1300 trtami. 25 let je članica Društva vinogradnikov Šentrupert in za letošnji jubilej so ji dali delati steklenice z napisom: Slavnostna polnitev za mojih 90 let, Rozalija Valas: "Ponosna sem, da sem Dolenjka, s cvičkom srečna sem mlaedenka." Gre za lastno pridelavo in polnitev. Letos je vinograd dala prvič v najem, saj je delo v njem zanjo vendarle pretežko, še vedno pa obdeluje vrt, kjer pridela vse za svoje potrebe. V posebno veselje so ji rože, ki jih ima vseh vrst.

"Vše življenje sem morala zelo trdo delati, ampak sem rada, in to cenim tudi pri drugih. Zato mi v življenju ni nikoli dolgčas," pove svoje življenjsko vodilo in odkrito nadaljuje, da ne ve, kako bi se moral počutiti kot devetdesetletnica. "Nekaj starostnih težav sicer imam, ampak notranje sem pa zdrava," se nasmeje, kar ji ni težko verjeti. Rozalija je dolgoletna naročnica Dolenjskega lista, ki ji je pravi četrtek priatelj. Naslovnih veliko prebira razne revije ter časopise in pravi, da se ne more odreči Naši ženi, Zdravju in Vzajemnosti. Tudi sicer zdravju posveča veliko pozornosti: nabira zelišča po Ašičevih knjigah, na primer rman, regrat, koprive, trpotec, si kuha čaje, ki jih ima veliko raje kot kakrsnekoli sokove, vsako jutro telovad, pazi na prehrano. "Rada živim, še posebej ker sem še vedno samostojna in neodvisna od pomoči drugih. To je veliko vredno," je prepričana devetdesetletnica, ki je preživelata tri vojne. Sicer pa meni, da bi moralna naša država več narediti za dobrobit ljudi, brez prerekanja in nagajanja, kar je žal vse preposta praksa.

L. MURN

Franc Kaps pred svojim čebelnjakom. (Foto: A. J.)

Svetovni prvak iz Predgrada

Buldog potrebuje človeka skoraj kot hrano

PREDGRAD - Pred kratkim je v Helsinkih na Finsku končalo svetovno prvenstvo angleških buldogov. Na njem je v konkurenči 70 psov iz vsega sveta vladinski konkurenčni psička Afna, last Toneta in Marije Kovačič iz Podgrada, osvojila naslov svetovne prvakinja. Kovačičeva sta bila zelo presenečena nad tem laskavim priznanjem, saj sta pričakovala uvrstitev okrog četrtega mesta.

"Ko je sodnik z roko pokazal proti meni, naj stopim na najvišjo stopničko, sem se počutil, kot da vzletam. Seveda je bila Afna res boljša, tako da nam zmaga ni bila podarjena," je zadovoljno povedal Tone Kovačič. Ceprav so doma imeli vedno pse, tudi nekaj legel nemških ovčarjev, je že dolgo Tone želel imeti angleškega buldoga. Pet let je zbiral denar za prvega samca, s katerim je nastopal na mnogih razstavah po Evropi, kjer je vedno segal po visokih uvrstivitvah, doma pa redno zmagaval. Več let je iskal psičko, saj ni hotel, da bi bila v sorodu s samcem, ki ga imajo.

"Potrpljenje se nam je izplačalo, saj smo jo našli na Nizozemskem, pri znaniem vrhunkem reisu. Ko je bila stara dve leti, je imela prvo leglo, zdaj smo svetovni prvaci," razlagata Tone. Kovačičeva imata bulodge zelo rada. Pred tremi leti sta se iz Kočevja preselila na "podeželje", v Pred-

grad, kjer je življenje bilo zelo zdravje in moč, zato skrbi za čim bolj kakovosten med, za katerega je prejel že številna priznanja. Ponosno je pokazal dve zlati priznanji za gozdni in hojev med, ki mu ju je minuli mesec podelilo čebelarsko društvo Semic.

Letos načrtuje še s tremi čebelarji iz starih delov sestaviti voz, kakrsnega so nekoč uporabljali za prevoz čebel. V starih časih so namreč po odtočitvi medu panje naložili na voz in jih odpeljali na ajdova polja. Danes so ta polja redka, tako da čebele nahranijo s sladkorjem, potrebeta pa so tudi zdravila, brez katerih čebele ne bi preživele.

Na Slovenskem ima čebelarstvo bogato tradicijo, ki se že stoletja prenaša iz roda v rod. Svojega očeta posnema tudi Franc Kaps iz Rumanje vasi, sin znanega čebelarja Rudolfa Kapsa iz Občic.

Franc je očetu pomagal čebelariti že v otroštvu in imel tudi svoj kranjč. Pred 12 leti si je bližu hišo postavil čebelnjak s 24 panji "de-setsatarji", danes pa jih ima 60. Skrbi za svoje panje ter še za očetove in osem šolskih. Letos upa, da bo natočil 1400 kilogramov medu, največ hojevega. "Zadnje desetletje je za naše čebelarstvo zaradi bolezni težko obdobje, zato je pomembno zdravljenje čebel," je dejal F. Kapš, ki je pred našim obiskom točil med, in dodal, da zdravstveno varstvo čebel vse bolj ogrožajo tudi škropiva in onesnaženo okolje.

Zaveda se, da je čebelji panj kot lekarna, v kateri nam narava nudi zdravje in moč, zato skrbi za čim bolj kakovosten med, za katerega je prejel že številna priznanja. Ponosno je pokazal dve zlati priznanji za gozdni in hojev med, ki mu ju je minuli mesec podelilo čebelarsko društvo Semic.

Letos načrtuje še s tremi čebelarji iz starih delov sestaviti voz, kakrsnega so nekoč uporabljali za prevoz čebel. V starih časih so namreč po odtočitvi medu panje naložili na voz in jih odpeljali na ajdova polja. Danes so ta polja redka, tako da čebele nahranijo s sladkorjem, potrebeta pa so tudi zdravila, brez katerih čebele ne bi preživele.

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

Afna - Maria Kovačič: "Afna se vedo k svetovna prvakinja." (Foto: M. G.)

KRAVI, KI STA POVZROČILI SPOR - Na fotografiji sta Amalija Klepec in njen sin Stane Klepec ob obeh kravah, katerih iztrebki so "smrdeli" do same občinske oblasti. (Foto: J. Princ)

Dve resnici in ena pravica

V Ribjeku huda kri zaradi kravjekov na cesti

OŠILNICA, RIBJEK - "Klepčevi napajajo krave v Ribškem potoku. Temu ne nasprotuje, ni pa prav, da ne počistijo z asfalta kravjih iztrebkov in jih morava midva," sta povedala Marjanka in Željko Knavz iz Ribjeku, ki imata ob tej asfaltni cesti ribogojnico, h kateri prihajajo z vozili ali peš, na ogled pa celo ministri.

Stane, Amalija in Peter Klepec pa so osvetlili sporno zadevo s svojo plati: "Po tej cesti, ki je bila od nekdaj kravja pot, smo vodili krave napajati, odkar pomnimo. Takrat je bil v Ribjeku več krav, kot jih je danes v vsej osilniški občini, ki steje le 42 glav govedi. V Ribjeku je samo še šest krav, od tega sta dve naši. Ostali napajajo krave doma, mi pa jih vodimo napajati na potok, saj živini korišči, da se malo sprehoči. Nimamo nič proti občinskemu odlok, vendar naj bi veljal za vse enako, tudi za župana in svetnike, saj županovi turisti ogledujejo in kupujejo svetnike, Knasvove, ribe in vemo čigave konje jahajo turisti in policisti tod okoli pa se zaradi njihovih iztrebkov ni še nihče pritoževal. Turisti, predvsem otroci, so še veseli, da vidijo v naravi kravo."

Amalija Klepec je temu dodala, da ima 74 let in ne bo hodila čistiti ceste za kravami. Sin Stane pa je predlagal, naj bi s ceste čistili kravjeke tisti, ki so zaposleni na občinskih javnih delih in čistijo grobove, spomenike, zalivajo rože, urejajo otoček v Bosljivi Loki itd.

Klepčevi so pokazali še občinski dopis, ki nosi datum 20. julij in v katerem piše, da občinski odlok o javnem redu in miru v osmi točki 11. člena prepoveduje prehod javnih površin živini brez nadzora lastnika in določa tudi čiščenje iztrebkov, ki ga živina povzroči. Za tak prekres je zagrožena denarna kazen 10.000 do 20.000 tolarjev in plačilo stroškov postopka pri sodniku za prekrške. Klepčevi so dejali, da bodo odlok spoštovati, čeprav menijo, da ni najboljši.

Ne bodo redili več krav in tako bodo v Ribjeku le še štiri krave. Zavedajo se, da je treba predpis spoštovati. Sicer pa tudi nekdanja kravja ulica ni več tisto, kar je nekdaj bila, se pravi blatna pot, ampak je že asfaltirana cesta.

J. PRIMC

Marjan Koplan

bila zraven še klarinetist in basist, je bilo še bolj veselo. Danes me še povabijo na kakšno očet, sicer pa je harmonika moj osebni spomljevalec, pripoveduje Marjan, ki ga ni težko pripraviti do tega, da si harmoniku položi nežno kot ljubico v svoje naročje, malce pripreve veke in že sta na perutih užitka - Marjan in njegova harmonika.

"Godci smo vedno prvi vstajali, budili svate in očet se je nadaljevala. Včasih je bil za očet dovolj že harmonikar, če pa sta

MOPED IN ALKOHOL

KOČEVJE, RIBNICA - V petek, ob 20.30, je na prehodu za pešce pred Policijsko postajo Kočevje mopedist s sopotnikom podrl pešakinjo, ki so jo po hitrem posredovanju policistov in dežurne zdravstvene službe takoj prepeljali v bolnišnico. Prevoz v bolnišnico pa žal ni bil več potreben za 59-letnega Janeza Andolška iz Ribnice, ki ga je v noči iz nedelje na ponедeljek, ob četrt na tri zjutraj, na Gorenjski cesti zbil 24-letni Leon Jakšič s katro. Andolšek, ki je zaradi hudih ran umrl na kraju nesreče, je koračil po sredi ceste, avtomobilistu, ki je vozil iz smeri Ljubljane v Ribnico, pa kljub zaviranju in umiku v levo nesreče ni uspel preprečiti. Alkoskop je vozniku pokazal 1,49 grama alkohola v izdihanem zraku.

JOŽE NOVAK

TABORNIKI OB DENAR

DOLENJA VAS - Taborniško društvo Rod sivih jelš je zadnji julijski dan taborilo blizu turistične kmetije v Dolenji vasi. Neznani nepridiprav je prišel v šotor blagajnika in iz nahrbtnika vzel 270 tisoč tolarjev.

Otroci in prosti čas

Zato si starši vzemite vsak dan nekaj minut za načrtovanje otrokovega prostega časa za naslednji dan, ko bo sam doma. Seveda naj pri tem sodeluje in izrazi svoje želje. Gre gre le za to, da otroku nakazete smernice, on pa bo zapolnil svoj prosti čas glede na trenutne želje in potrebe. Otrokov prosti čas ni odvisen le od materialnih možnosti družine, ampak tudi od domišljije in zavzetosti otrok in staršev. Če bodo v pravem razmerju prosti čas zapolnjevalo dejavne, dojemalne, domišljije in ustvarjalne igre, bo le-ta dobro oblikovan.

Tako naj se torej otroci ukvarjajo s športom, igrajo različne vloge, poslušajo pravljice, glasbo, berojo, pišejo, rišejo, gradijo iz kock, ustvarjajo slike iz delov, obdelujejo plastelin ali kak drug material... Televizija in računalnik sta tudi lahko del prostega časa, a naj ne postaneta celodnevno mašilo. Pri gledanju televizije lahko otroku pomagate tako, da pregledate TV program in otroku svetujete, kaj bi bilo zanimivo, koristno in tudi zabavno.

V igri otrok razvija svoja čustva in jih sprošča, zato ima tudi terapevtski pomen. Različne družbene oz. življenjske okoliščine pa so vzrok za različne igre: prijetne, ustvarjalne, nasilne... Te se razlikujejo po vsebinah in odrasli lahko uspešno in pozitivno (z zaledi, pogovori) vplivamo na otroke.

Počitnice so prekratke (in prosti čas tudi), da bi minile kar tako. Poskrbimo, da bodo otrokove male sive celice delale tudi v prostem času, čeprav neprisiljeno in ravno zato morda toliko bolj uspešno.

I. POTOČAR PAPEŽ

DOLENJSKI LIST 17

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 6. VIII.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 TEDENSKI IZBOR
PACKAČKOV PISANI SVET
9.40 MLADA EVROPA POJE
9.50 DENVER, ris. naniz.
10.15 AFRIŠKE KORENINE, angl. serija, 5/7
11.10 V HRIBIH SE DELA DAN
11.40 HOMO TURISTICUS
12.05 J.A.G., amer. naniz., 12/22
13.00 POROČILA
13.50 ZGODE IZ ŠKOLIKE
14.20 RESNA GLASBA
15.10 TEDENSKI IZBOR
PO DOLGEM IN PO ČEZ
15.35 VEĆNI SANJAČ, amer. naniz., 3/24
16.00 ZGODE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 12/14
16.50 OBVESTILA
17.00 OBZORNICK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 TEDI
18.20 PARADA PLESA
18.35 IZZIVI PRIHODNOSTI, amer. dok. serija, 6/22
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 EMILY Z MESEČEVU DOMAČIJU, kan. naniz., 13/13
21.00 TEDNIK
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.40 VEĆNI SANJAČ, amer. naniz., 4/24
23.05 ZGODE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 13/14
23.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA

SLOVENIJA 2

- 9.00 Vremenska panorama - 10.00 Matineja: Na vasi, dan. naniz., 29/44; 10.30 Pacific Drive, avstral. naniz., 29/130; 10.55 Družinski zdravnik, špan. nadalj., 9/14; 12.10 10000 obratov; 13.00 Naša krajinska skupnost - 13.45 Euronews - 15.30 Svet poroča - 16.30 Topot v noči, amer. film - 18.05 Opremljevalke, amer. naniz., 6/21 - 18.30 Kdo je glavni, amer. naniz., 16/22 - 19.00 Kolo sreće - 19.30 Videoring - 20.00 Tuji gostje v povki meseca - 20.55 Lepa Sara, portorič. film - 22.45 Ples na cesti, angl. glas.-dok. oddaja

KANAL A

- 9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 MacGyver, ponov. - 11.00 Nemogoče, ponov. - 12.00 Petrocelli, naniz. - 13.00 Odklop, ponov. - 14.00 Drzni in lepi - 14.30 Oprah show, ponov. - 15.00 Drzni in lepi, nadalj. - 14.30 Oprah show, ponov. - 15.30 Sončni zaliv, nadalj. - 16.00 Družinske vezi, naniz. - 16.30 Cooperjava družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve - 17.30 Alf, naniz. - 18.00 Princ iz Bel Aira - 18.20 Bravo, maestro - 18.30 Oprah show - 19.30 Korak za korakom, naniz. - 20.00 Moj film - 23.30 MacGyver, naniz. - 0.30 Nemogoče, naniz. - 1.30 Dannijevne zvezde, ponov.

KANAL B

- 14.00 Videostrani - 16.45 Najspot - 17.40

Zgodovina avtomobilizma - 18.00 Kmetijski nasveti - 18.25 Sosedje, 7/130 - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvatska - 10.05 Simpsonovi - 10.30 Rdeči palček (serija) - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 New York (serija) - 12.55 Film po romanji Danielle Steel - 15.00 Program za mlade - 17.50 Zlata kletka (serija) - 18.40 Kolo sreće - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Potepam se in snemam (dok. oddaja) - 20.50 Lepa naša - 22.10 Opazovalnica - 22.35 Ljudje smo - 23.20 Poročila - 23.25 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); To je fantastično (hum. serija); Gospod in gospa Bridge (amer. film); Sedmi element; Kavboji (amer. film)

HTV 2

- 15.15 Tv kolesar - 15.25 Težka odločitev (amer. film) - 17.00 Frankenbergovi - 17.50 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.30 Na združju (hum. serija) - 19.00 Zagrebška panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon L.A. (serija, 11/44) - 21.05 Poročila - 21.20 Nenadoma Susan (hum. serija) - 21.50 Protiv njeni volji (amer. film) - 23.20 Velike skrivnosti 20. stoletja

SOBOTA, 8. VIII.

SLOVENIJA 1

- 7.40 - 2.20 TELETEKST
8.00 ODDAJA ZA OTROKE
ZGODE IZ ŠKOLKE
8.30 ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS, risana naniz.
8.55 ŽIVAHNI SVET IZ ZGODE RICHARD SCARRYJA, 7/13
9.20 MODRO POLETJE, špan. naniz., 18/37
9.50 DOBRODOŠLI DOMA
9.55 ŠPORTNI KVIZ
11.30 PROMENADNI KONCERT

12.05 TEDNIK

13.00 POROČILA

13.10 TEDENSKI IZBOR

PRISLUHNIMO TIŠINI

13.45 DUHOVNI UTRIP

13.05 VEĆNI SANJAČ, amer. naniz., 5/24

14.30 ZGODE RUTH RENDELL, angl. nadalj., 14/14

15.25 SUHEC, amer. film

17.00 OBZORNICK

17.10 AL ANDALUS - FLAMENCO, 2. del

17.50 NA VRITU

18.15 OZARE

18.20 PUSTOLOVŠČINA OKAVANGO, francoska dok. oddaja

19.10 RISANKA

19.30 DNEVNIK, ŠPORT

19.55 UTRIP

20.15 DRAGI MODUGNO, glas.-dok. oddaja

21.45 HOMO TURISTICUS

22.05 DRUŽENJE IN PRAZNOVANJE, amer. dok. oddaja, 1/10

23.00 POROČILA, ŠPORT

23.10 LANSKO POLETJE, amer. film

0.45 ZGUBLJENI ATLANTIDIN ZAKLAD, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.25 Zlata šestdeseta - 10.35 Jeklene ptice, angl. naniz. - 11.10 S festivala na Vurberku - 12.35 Euronews - 17.10 Teniški magazin - 17.40 Košarka - 19.25 Videoring - 19.55 Košarka - 21.30 Zgredena ljubezen, nem. film - 23.00 V vrtincu - 23.30 Sobotna noc

KANAL A

- 8.30 Kaličkop, ponov. - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Jeanny, naniz. - 11.00 Atlantis, ponov. - 12.00 Srečni časi, naniz. - 12.30 Neverjetni dobermani, film - 14.00 Drzni in lepi, ponov. - 15.45 Bravo maestro, ponov. - 16.00 Družinske vezi - 16.30 Ponovno skupaj, film - 18.00 Miza za pet, naniz. - 19.00 Duh bojevnika, naniz. - 20.00 Lepotica in Denise, film - 21.30 Odklop - 22.30 Ubita nedolžnost, film - 0.00 Nemogoče, naniz. - 1.00 Cannon, naniz.

SLOVENIJA 2

- 11.30 EMILY Z MESEČEVU DOMAČIJU, kan. naniz., 13/13

13.00 POROČILA

13.15 RESNA GLASBA

15.05 TEDENSKI IZBOR

VEĆNI SANJAČ, amer. naniz., 4/24

15.30 ZGODE RUTH RENDELL, nadalj., 13/14

16.20 MOSTOVI

17.00 OBZORNICK

17.10 PO SLOVENIJI

17.30 MALA ČAROVNICA, 1. del

PETEK, 7. VIII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.00 TELETEKST

7.30 VREMENSKA PANORAMA

9.30 TEDENSKI IZBOR

GLEJTE KAKO RASTEJO

9.40 LAHKIH NOG NA OKROG

10.20 PARADA PLESA

10.35 IZZIVI PRIHODNOSTI, amer. dok. serija, 6/22

11.05 4 x 4

11.35 NA VRITU

12.05 EMILY Z MESEČEVU DOMAČIJU, kan. naniz., 13/13

13.00 POROČILA

13.15 RESNA GLASBA

15.05 TEDENSKI IZBOR

VEĆNI SANJAČ, amer. naniz., 4/24

15.30 ZGODE RUTH RENDELL, nadalj., 13/14

16.20 MOSTOVI

17.00 OBZORNICK

17.10 PO SLOVENIJI

17.30 MALA ČAROVNICA, 1. del

18.00 DOLENJSKI LIST

18.10 DOLENJSKI LIST

18.20 DOLENJSKI LIST

18.30 DOLENJSKI LIST

18.40 DOLENJSKI LIST

18.50 DOLENJSKI LIST

18.60 DOLENJSKI LIST

18.70 DOLENJSKI LIST

18.80 DOLENJSKI LIST

18.90 DOLENJSKI LIST

18.10 DOLENJSKI LIST

18.20 DOLENJSKI LIST

18.30 DOLENJSKI LIST

18.40 DOLENJSKI LIST

18.50 DOLENJSKI LIST

18.60 DOLENJSKI LIST

18.70 DOLENJSKI LIST

18.80 DOLENJSKI LIST

18.90 DOLENJSKI LIST

18.10 DOLENJSKI LIST

18.20 DOLENJSKI LIST

18.30 DOLENJSKI LIST

18.40 DOLENJSKI LIST

18.50 DOLENJSKI LIST

18.60 DOLENJSKI LIST

18.70 DOLENJSKI LIST

18.80 DOLENJSKI LIST

18.90 DOLENJSKI LIST

18.10 DOLENJSKI LIST

18.20 DOLENJSKI LIST

18.30 DOLENJSKI LIST

18.40 DOLENJSKI LIST

18.50 DOLENJSKI LIST

Dolenjski list v očeh javnosti

Dolenjski list že veliko let sodeluje v Medianu, raziskavi o razširjenosti oz. dosegu slovenskih medijev. Zadnja je pred kratkim pokazala, da Dolenjski list bere 83 od tisoč Slovencev, kar potrjuje napisano pravilo, da je razširjenost časopisa štirikratnik njegove naklade. Iz poletne Mediane razberemo še, da ima Dolenjski list 67 odst. rednih bralcev, pogostih bralcev je 16, bralcev 10 in občasnih bralcev 7 odst. Podatki o spolu in starosti anketiranih bralcev močno nihajo od raziskave do raziskave, tudi številke in odstotki o izobrazbi, kupni moči in sestavi gospodinjstev, v katera prihaja Dolenjski list, si niso toliko blizu, da bi nanje lahko prisegali, še najmanj pa je v Medianu verjeti podatkom o značajskih posebnostih sodelujočih v anketi, saj vpraševalci zagotovo niso vrhunski psihologi, da bi že na osnovi nekaj vprašanj lahko določili, kdo je družinski, razgledan, dejaven, samosvoj ali pa umirjen tip človeka.

V Medianu, kakor je zastavljena, seveda ni podatkov o vsebinski medijev – in ker je že dolgo od tedaj, ko je Dolenjski list sam vpraševal svoje bralstvo, kaj meni o časopisu, ki ga jemlje v roke, smo nedavno na mah "ubili dve muhi". Renati Opara, študentki 3. letnika ekonomije, smo omogočili, da je pri Dolenjskem listu opravila obvezno prakso, nalogu pa je imela eno samo, a dokaj obsežno in zahteveno: z anketo je raziskala javno mnenje o Dolenjskem listu nasploh in o njegovih vsebinskih sklopih. Veliko podatkov in ugotovitev nam bo v pomoč, kako naj iz četrtnika v četrtek za več bralcev pripravimo še boljši časopis, gospodična Oparova pa je iz svoje naloge povzela naslednje.

Anketa za 161 naročnikov in 94 občasnih bralcev

Anketni list oz. vprašalnik sem sestavila tako, da bi odgovori lahko koristili uredništvu Dolenjskega lista. Pripravila sem dva različna vprašalnika, enega za naročnike, torej redne bralce, drugega pa za občasne bralce, ki Dolenjskega lista ne pozna dobro.

Med različnimi načini (po telefonu, pošti, prek interneta...) sem se odločila za osebno anketiranje, saj je znano, da ljudje tako najraje privolijo v vpraševanje.

V anketi za naročnike je sodelovalo 14 Metličanov, 14 Šentjernejev, 27 Trebanjev in 106 Novomeščanov, skupaj torej 161 rednih bralcev (60 moških in 101 ženska, beležila sem tudi njihovo starost).

Med nebralci oz. občasnimi bralci sem spraševala 94 načiljeno izbranih ljudi (10 iz Metlike, 19 iz Šentjerne, 11 iz Trebnjega in 54 iz Novega mesta; 43 je bilo moških, 51 pa ženskih).

Nekaj ljudi je z veseljem in zanimanjem privolilo v sodelovanje, mnogi so bili sprva nezaupljivi; nekateri so me zavrnili, še preden sem uspela povediti, kaj bi rada, ali pa jim je bilo žal, ker se jim je mudilo v službo, po drugih opravilih...

Najprej sem že lela izvedeti, v kakšnem stiku je anketiranec z Dolenjskim listom. Zanimajo me je, ali ima naročenega, ga redno kupuje, bere na delovnem mestu ali pri sosedih, ali ga le redko prelista, morda pa ga še nikoli ni imel v rokah...

Na ta način sem, kot rečeno, sodelujoče izbrala pravi vprašalnik, s katerim sem nato ugotovljala, kako pogosto anketirani berejo posamezne vsebinske sklope ali določene rubrike Dolenjskega lista. Odgovoriti so morali, ali jih berejo vedno, pogosto, redko, nikoli ali pa jih sploh ne poznavajo.

Najbolj brana so

Pota in stranpot...

Iz odgovorov sem ugotovila, da je najbolj brana stran Pota in stranpot, saj je kar 83 odst. vprašanih odgovorilo, da jo prebere vedno ali pogosto. Po branosti sledi rubrika Halo, takoj je bralec Dolenjca!, 75 odst. vprašanih jo prebere vedno ali pogosto, male oglase 74 odst., sledi rubrika Portret lega tedna (65 odst.), strani Iz naših občin pa vedno ali pogoste bere 64 odst. anketiranih.

najmanj Mladi dopisnik

Podatki govorijo, da ima najmanj bralcev t.i. Mladi dopisnik, tega ne prebere ali redno 65 odst. vprašanih. Sledi televizijski spored, ka-

dve številki Dolenjskega lista, ampak so bile objavljene že prej ali pa so se jih v času spraševanja spomnili iz drugih medijev.

Ali ste letos že objavili kakšen mali oglas v kateremkoli mediju? S tem vprašanjem sem hotela izvedeti, ali se naročniki in bralci Dolenjskega lista poslužujejo svojega časopisa, kadar kaj prodajajo, kupujejo itd... Kot rečeno, 74 odst. vprašanih vedno ali pogosto prebira male oglase, objavo malega oglasa pa je letos že naročilo 31 odst. anketirancev. Seveda vsi ne samo v Dolenjskem listu, takih je bilo 44 odst.; v Dolenjskem listu in Salamonovem oglašniku je že oglaševalo 18 odst. tistih, ki so kaj prodali ali kupili, 6 odst. se jih je poleg Dolenjskega lista poslužilo tudi Studia D, preostali pa so oglaševali samo v drugih medijih.

Pomembna je vsebina

Za konec sem naročnikom navedla tri trditve o Dolenjskem listu, oni pa so mi povedali, kako se strinjajo z njimi.

Prvič: "Sedaj, ko je Dolenjski list v barvah, je bolj privlačen." 32 odst. anketiranih se zelo strinja s trditvijo, 52 odst. se s tem strinja, 13 odst. jih je negotovih, 2 odst. vprašanih se ne strinja, 1 odst. pa se s trditvijo sploh ne strinja. Večina tistih, ki se ne strinja, da je Dolenjski list v barvah bolj privlačen, je povedala, da je pomembna vsebina časopisa, pri tej pa barve nimajo velikega pomena.

Drugič: "Dolenjski list bere predvsem mlajša generacija." Nihče se ni zelo strinjal z drugo trditvijo, 9 odst. vprašanih se z njim strinja, 20 odst. pa je negotovih. S trditvijo se ne strinja 64 odst. vprašanih, 7 odst. pa se sploh ne strinja, da Dolenjski list bere predvsem mlajša generacija.

Tretnjič: "Dolenjski list je zanimiv časopis." 5 odst. anketiranih se s tem zelo strinja, kar 63 odst. vprašanih pa strinja; negotovih je 17 odst. vprašanih, 4 odst. se ne strinja, 1 odst. anketiranih pa se sploh ne strinja s tem, da je Dolenjski list zanimiv časopis.

Pri sosedu je najblizi kiosk

Kako se ljudje srečujejo z Dolenjskim listom, čeprav ga ne naročajo niti redno ne kupujejo? Izkazalo se je, da kar 51 odst. anketiranih prebere Dolenjski list pri sosedih, sorodnikih ali znancih, veliko si jih s sosedji izmenjuje časopise. 21 odst. vprašanih je odgovorilo, da časopis kupijo samo včasih, ker že imajo druge časopise, predvsem dnevne, in so nanje navajeni. 21 odst. anketiranih je Dolenjski list že imelo naročen, a so ga odpovedali. (Tako so odgovorile predvsem upokojenke, ki so vدوvali in si časopisa z eno pokojino ne morejo več privoščiti.)

Kakšni so razlogi, da ljudje samo občasno berejo Dolenjski list? "Imam že druge časopise", je bil napogosteji odgovor (21 odst.); "Ni časa" (14 odst.); "V Dolenjskem listu nič zanimivega" (13 odst. vprašanih). "Finančne razloge" je omenilo 9 odst. anketiranih, 5 odst. jih ni navedlo nobenega razloga, za 4 odst. vprašanih pa časopis ni za mlade.

Vprašanje o tem, kaj berejo oz. katere časopise imajo naročene, sem zastavila tudi občasnim bralcem Dolenjskega lista, odgovori pa so bili zelo podobnim onim za naročnike. Enako velja za vprašanje o malih oglasih, primerjava odgovor med naročniki in občasnimi bralci pa kaže, da prvi male oglase objavlja največ v Dolenjskem listu, drugi pa v Salamonovem oglašniku.

OSKRBNIK - Oskrbnik hotela za pse Marko Bradač, na sliki skupaj s hčerkico, je najraje v družbi svojih psov.

Kam s psi poleti

Hotel za pse je najbolj zaseden čez poletje

LOŠKA VAS PRI DOLENJSKIH TOPLICAH - V času dovoljno vprašanih vedno ali pogosto prebira male oglase, objavo malega oglasa pa je letos že naročilo 31 odst. anketirancev. Seveda vsi ne samo v Dolenjskem listu, takih je bilo 44 odst.; v Dolenjskem listu in Salamonovem oglašniku je že oglaševalo 18 odst. tistih, ki so kaj prodali ali kupili, 6 odst. se jih je poleg Dolenjskega lista poslužilo tudi Studia D, preostali pa so oglaševali samo v drugih medijih.

Pomembna je vsebina

Za konec sem naročnikom navedla tri trditve o Dolenjskem listu, oni pa so mi povedali, kako se strinjajo z njimi.

Prvič: "Sedaj, ko je Dolenjski list v barvah, je bolj privlačen." 32 odst. anketiranih se zelo strinja s trditvijo, 52 odst. se s tem strinja, 13 odst. jih je negotovih, 2 odst. vprašanih se ne strinja, 1 odst. pa se s trditvijo sploh ne strinja. Večina tistih, ki se ne strinja, da je Dolenjski list v barvah bolj privlačen, je povedala, da je pomembna vsebina časopisa, pri tej pa barve nimajo velikega pomena.

Drugič: "Dolenjski list bere predvsem mlajša generacija."

Nihče se ni zelo strinjal z drugo trditvijo, 9 odst. vprašanih se z njim strinja, 20 odst. pa je negotovih. S trditvijo se ne strinja 64 odst. vprašanih, 7 odst. pa se sploh ne strinja, da Dolenjski list bere predvsem mlajša generacija.

Tretnjič: "Dolenjski list je zanimiv časopis." 5 odst. anketiranih se s tem zelo strinja, kar 63 odst. vprašanih pa strinja;

negotovih je 17 odst. vprašanih, 4 odst. se ne strinja, 1 odst. anketiranih pa se sploh ne strinja s tem, da je Dolenjski list zanimiv časopis.

A. JERNEJČIĆ

Kronika PGD Žužemberk

Izšla ob 110-letnici

ŽUŽEMBERK - Ob 110-letnici gasilstva v Žužemberku so gasilci izdali Kroniko prostovoljnega gasilskega društva Žužemberk 1888-1998. V njej je uvodno opisana zgodovina kraja, nato pa predstavljen razvoj društva.

Prosta požarna bramba Žužemberk je bila ustanovljena leta 1888 zaradi skrb za premoženje in za varnost pred požari. V začetku svojega delovanja je društvo zgradilo shrambo za gasilsko opremo in orodje.

V letu 1938 so zgradili gasilski dom, ki je danes preurejen v sodobno stavbo za shranjevanje opreme in orodja ter prostor za zbiranje gasilcev. Danes je v Žužemberku sedež gasilskega sektora Žužemberk, ki povezuje naslednja prostovoljna gasilska društva: Žužemberk, Smihel, Križi, Reber, Ajdovec, Dvor in Hinje.

V zborniku je opisanih 22 občin obzorov, tekst pa je obogaten s skoraj stotimi fotografijami. V zaključku je naštetih vseh 92 članov PGD Žužemberk.

Kroniko je uredil Vlado Kostevec, pomagal pa si je s knjižico. V senci Žužemberškega gradu, izdan ob 50-letnici gasilstva v kraju in jo je spisal France Mrvar, največ pa s kroniko, ki je izšla ob 90-letnici GD Žužemberk in sta jo pripravila Janez Gliha in Srečko Kodre. Kroniko so natisnili v 500 izvodih, dobili pa jo bodo galicini in pokrovitelji.

Po Sloveniji se v teh dneh vrsti kar nekaj obletnic gasilskih društev, a le redki se lahko pohvalijo s pregledno kroniko. Žužemberški gasilci želijo z njo poudariti tudi pomen tovrstnega delovanja.

A. JERNEJČIĆ

BRALCEM V RAZMISLEK

Po sledovih nekega zločina

Vsi, ki vozijo pijani, so možni morilci

Od tistega četrtnika, ko sem v Dolenjskem listu objavil poročilo z gornjim naslovom, da je brezvesten voznik osebne avtomobile iz novomeške okolice v zgodnjem jesenskem jutru blizu stavbe takratne uprave pokopalšči do smrti povožil delavca, mater dveh malih otrok, ki je hitela na delo v bližnjo tovarno, je minilo že več kot 25 let. Nekaj mesecev kasneje je bil voznik zaradi dokazane krivde na okrožnem sodišču oboren na daljšo zaporno kazeno. Na javni razpravi ob izreku sodbe sem bil omenjen in "okregan" tudi jaz kot pisec prvega poročila o tragičnem dogodku. Sodnik je takrat dejal tote:

"Le zakaj morate novinarji pisati take naslove in hoditi kakov Izraelci pred ljudstvom z razvito zastavo?"

Predstavnik sodne oblasti ni bil všeč ostro napisan članek oz. njegov naslov, zaradi česar se je obregnil vame kot novinarja, ki je o zadevi poročal. Vsaj kakih 25-krat sem bil kot dolgoletni odgovorni urednik domačega pokrajinskega časnika otočja zaradi "zalitev, jemanja časti in dobrega imena pa tudi ugleda" ali raznih drugih neresničnih trditv ter podobnih dejanj, zavoljo česar so posamezniki iskali pred sodiščem zadoščenje. Nikoli nisem bil zavoljo novinarskega dela obsojen.

Začel je Matija pred petimi leti, ko je bil voznik službenega psa, nato pa je odprl hotel za pse. Tako imajo pri Bradačevih pod hišo pesjak za 15 psov, zasedenost pa je največja je v poletnem dočasnem času, pa tudi med zimskimi počitnicami in med prazniki. Pse spustijo trikrat dnevno, če dan dobitjo večkrat svežo vodo, če so dolgodlaki, pa jih po potrebi tudi češko. Za varstvo in skrb pa je potreben odstotek od 500 do 1200 tolarjev na dan, odvisno od tega, kolikokrat na dan ga hranijo in kakšne so dodatne zahteve lastnikov.

Vsekarž želimo, da se posm bivanje v našem hotelu za pse ne spremeni veliko, zato se prilagodimo vsakemu posebej. Če je potrebno, ga imamo tudi v stanovanju," je dejal Marko Bradač in dodal, da je potrebno imeti za pse veliko časa, zato mu pri tem pomaga tudi žena.

A. JERNEJČIĆ

DOLENJSKI LIST

Puščoba fasad na Glavnem trgu

Tam kjer stanujem, je moč spo mladi opaziti, da gospodje in gospodine pridno presajajo lončnice, jih urejajo in z njimi domišljeno krasijo svoj bivalni prostor. Mnogo od teh cvetlic pa se znajde tudi na okenskih policah hiš, vseh barv so, največ je rdečih, pa tudi rumene, modre, vijolične niso redke na oknih sicer pustih belih pročelij. Neverjetno je, kako izrazito rože pozivajo te v glavnem slabotne stavbarske dosežke izpred nekaj desetletij, iz časa socializma. Rože na oknih so zato korektor, nekakšen kompenzator, so kot make-up na obrazu ženske. Lepo je to opaziti tudi v teh dneh, ko morda rože najbujneje cvetijo in jih gospodje hitijo zatalivati.

Ko bi le povsod imeli takšne gospode. Na novomeškem Glavnem trgu in v starem mestnem jedru nasploh je takih gospod žal premalo. Če nisem preveč nepozorn opazoval pročelij dvaintridesetih hiš na novomeškem Glavnem trgu, potem so rože dejansko postavljene le na policah treh hiš, od teh hiš je ena Rotovž, za katerega rože na policah gre morda zasluga celo moškemu, namreč gospodu Padovškemu. Pa to niti ni tako pomembno. Pomembnejše je, da je glavni mestni trg zelo puščoben. Rože bi ga gotovo vsaj nekoliko poživili. Novo mesto sicer ni niti tako veliko mesto kot Mučenec na Bavarskem, še manj pa tako bogato mesto, toda pri tem razmišljaju mi pride na tun prav to mesto. Marijin trg v Mučenecu, ki je nekakšen novomeški Glavni trg, je prostor, kjer se lahko vidi koliko lepote ustvarijo rože na okenskih policah hiš in kako le lepote sevajo na prostor trga. Na Marijinem trgu je nemalo rož, na eni polici so bolj bogate in bujne

Sicer je vprašanje, kdo naj bi poskrbel, lastniki hiš oz. stanoval

Albinino plemenito srce

Dandanes, ko se vsem tako zelo mudi in ko mnogi hlepijo le po denarju, je pravi balzam za dušo, če človek posedi v delavnici, v kateri Albina Butala iz Črnomlja izdeluje in popravlja usnjeno galanterijo. Za vsakega si vzame čas, za katerega pravi, da za njo ni izgubljen in ga pozneje nikoli ne pogreša. V zadovoljstvo ji je, da lahko ljudem na kakršen koli način pomaga iz zadreg.

Delavnica, v kateri je očitno, kot pravi Albina v šali, nekakšno pozitivno sevanje, je odprla v domači hiši pred sedmimi leti. Že precej prej pa je, ne da bi imela kakršne koli načrte, dejala sinu: "Veš, v tem prostoru bo nekoč delavnica, pa četudi šivam samo zadrge. Za kruh si bom že zasluzila."

Sin je samo zamahnil z roko, kajti takrat je še delala v čevljarskem podjetju Planina, ki pa mu je šlo bolj slab. Zato so štiri delavke poslali na delo k Pavli Mikložič v Jankovič pri Adlešičih. In ko nekoga dne zaradi visokega snega ni bilo avtobusa in so se peš odpravile na nekaj kilometrsko pot proti Črnomlju, so druge robitile nad svojo usodo. Albina pa je delala načrte. Dala je odpoved v Planini, skoraj hkrati pa sta - ne da bi to vsi skupaj vedeli prej - ostala brez službe v Beltu tudi Albini mož in sin.

Tako ji pri najboljši volji ni preostalo drugega, kot da uresniči svojo napoved ter v pritličju hiše odpre delavnico. Ker se je izučila za šivilo, v Planini pa je delala zaščitne čevlje, se je vedno bala, da še nima dovolj izkušenj in da njeni izdelki niso dovolj dobrji za stranke. "Ko so začele prihajati prve stranke, sem se jih, povedano po pravici, bala. Strah me je bilo priti v stik z ljudmi, hkrati pa sem bila zelo kritična do svojega dela in neprestano se mi je zdelo, da ni dovolj dobro," se Albina spominja svojih začetkov zasebne obitelji.

Toda stranke, ki so prihajale k njej vse pogosteje, so potrjevale, da so zadovoljne z njenim delom. Na srečo so ji takrat, kot tudi še danes, stali ob strani tudi mož in oba sinova. Tako se je kot cvet v pomladnem jutru začela odpirati ljudem, s prijazno besedo pa si jih je kmalu veliko pridobila na svojo stran. A Albine niso zgolj be-

sede, ampak je znana tudi po delih, ki niso zapisana v njenem obrtnem dovoljenju in ki jih tudi sicer ne bi bilo potrebno opravljati. Čeprav je delo eno, srce pa drugo, Albina tega ne more ločevati. Svoje humanitarno delo, ki je pravzaprav njen konjiček, namreč tesno povezuje s poklicem.

Butalatova sicer po naročilu izdeluje usnjene torbice in nahrbnike, vendar ima velikokrat več opravka s popravili kot s šivanjem novih izdelkov, bodisi da zamejuje zadrge, podlage na jaknah

koli namreč ne pride praznih rok, a tudi oni se ji oddolžijo. Pri tem ji pomeni največ njihova iskrena otroška hvaležnost. Velikokrat se ji pridejo zaupat otroci. Marsikaterega pot iz šole najprej zanesi v njeno delavnico, da mu zašije šolsko torbico, ki se je strgala v njegovem neenakem boju z vrstniki. Tako skrivnost o neprijetni nezgodbi ostane le med njima in nikoli ne pride na ušesa staršem. Velikokrat pa obiše tudi starejše, saj se dobro zaveda, kako so potrebni predvsem tople besede.

Albina Butala pri stroju za šivanje usnja

METLIČANI V WAGNI - V program pobratstva med občinami Ronki in Metlika sodi tudi izmenjava otrok med poletnimi počitnicami, ki jih organizira Občinska zveza prijateljev mladine Metlika. Letos je gostiteljica občina Wagna. V sedmih julijskih dneh je poleg italijanskih obiskovalci tudi 10 otrok iz metliške občine, spremljata pa jih je Marjetka Škerl. Spletlo so se nove prijateljske vezi in kar težko je bilo ob slovesu priljubljena pri otrocih.

Redno obiskuje učence črnomalske osnovne šole s prilagojenim programom, ki jo pričakujejo tako težko kot dedka Mraza. Ni-

Moto Albine, ki jo je živilje dobra obrnilo in je bila že velikokrat na pomembnih preizkusnih, je, da se dobro vrača z dobrim in da je mogoče vse rešiti lepimi besedami. "Tega, da moram vedno dajati dobro, so mi naučili moji starši in iz vsega sem jim hvaležna. Pri tem pa sem - čeprav se trudim, da mi ne bi nikoli potrebovali iskati pomoči pred leti ugotovila, da sem takrat ko sem bila sama v največji stiski in sem jo najbolj potrebovala naletela na odprtva vrata. Še danes sem hvaležna za pomoč Območnemu zbornici Črnomelj in upokojenemu obrtniku Jožetu Ovniku. Prav to, da gledam okrog sebe hvaležne ljudi in da sem hkrat tudi jaz lahko drugim hvaležna, mi daje novih moči tako za življenje kot za razmišljjanje o tem, kje in komu bi lahko še priskoval na pomoč v stiski. Vedno znova mi namreč dozvede, da se nisem naredil dovolj dobrega," razmišlja Albin.

In če še enkrat spomnim na tiste, ki nimajo nikoli časa ne zasekaj šele za druge, ki niso nikoli nikomer in z ničem zadovoljni ter jih primerjam z Albino, lahko nekote pomislili, kako mogoči potrebujejo nekateri, da so srečni. Pa vendar je to, kar daje Albino, zanje in za mnoge druge nepremične vrednosti. To je nekaj cesar ni moč kupiti in kar Albino tudi ne prodaja. Zgolj razdaja Sebe in svoje srce.

MIRJAM BEZEK-JAKŠ

Slovenija uvaja

DDV

DAVEK NA DODANO VREDNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

DAVČNE STOPNJE

Prednosti ene same davčne stopnje

Četudi prevladuje mnenje, da je sistem davka na dodano vrednost glede na njegove značilnosti, najbolj učinkovit ob enotni in le eni stopnji, države Srednje in Vzhodne Evrope iz političnih razlogov, to težko uveljavijo. Na podlagi teoretičnih izhodišč za DDV je torej najprimernejša uporaba ene same davčne stopnje, saj se z eno samo stopnjo ohranja neutralnost DDV kot transakcijskega davka, ki zato ne vpliva na odločitve ekonomskih subjektov in na odločitve potrošnikov. Z eno samo davčno stopnjo so tudi stroški pobiranja davka zmanjšujejo, in sicer tako pri nadzornih organih kot tudi pri zavezancih. Večje število davčnih stopenj povečuje tudi možnost davčnega izogibanja in davčnih utaj. Pri uvajanju DDV smo torej priča nestrinjanju med teoretički davka na dodano vrednost in parlamentarnimi (političnimi) pobudami, ki v večini držav zagovarjajo dve stopnji – višjo in nižjo. Z nižjo stopnjo je ponavadi obdavčeno blago, kot je hrana, zdravila, knjige, časopisi in revije, javni transport itd... Uporaba nižjih stopenj izhaja iz argumentacije, da se z eno samo stopnjo povečujejo obremenitve prebivalstva v nižjih dohodkovnih razredih. Vendar je potrebno poudariti, da tudi nižja stopnja ne povečuje koristi prebivalstva v nižjih dohodkovnih razredih, saj zaradi večjega povečanja cen pri proizvodih, ki so obdavčeni z višjimi stopnjami, pride do navzkrižnega subvencioniranja porabe

proizvodov, obdavčenih z nižjimi stopnjami. Precejšnjo nevtralizacijo davčnega bremena, ki ga nosijo socialno šibkejši sloji, pa je mogoče doseči z uvedbo troškarja na blago, ki ga sorazmerno več trošijo prebivalci iz višjih dohodkovnih razredov.

Spošna in znižana davčna stopnja

V skladu s smernicami EU se spošna davčna stopnja določi v odstotku od davčne osnove in mora biti enaka za blago in za storitev. Spošna stopnja ne sme biti nižja od 15%. Države članice lahko uveljavijo tudi eno ali največ dve stopnji, ki sta nižji od spošne davčne stopnje. Znižana stopnja ne sme biti manjša od 5% in se lahko nanaša le na kategorije blaga in storitev, ki so določeni v dodatku H k šesti smernici EU. Višina spošne stopnje je po posameznih državah EU različna in se giblje med 15 do 25%, v vzhodnoevropskih državah pa od 18 do 25%.

Predloga zakona predvideva dve davčni stopnji – spošna 19% in znižana 8%

Predlagatelj zakona o DDV je v predlogu predvidel dva davčna stopnji. Spošna stopnja je v višini 19%. Po tej stopnji se DDV obračunava in plačuje od vsakega prometa blaga in storitev in uvoza blaga, razen od prometa blaga in storitev, za katerega je v predlogu zakona določeno, da se ne obračunava in plačuje DDV, ter od prometa blaga, storitev in uvoza blaga, za katerega je predpisana nižja davčna stopnja.

Ob določitvi prometa blaga in storitev, ki so obdavčeni po znižani – 8% davčni stopnji – je predlagatelj zakona izhajal iz dodatka H k šesti smernici EU, ki določa, katero blago oziroma storitev se lahko obdavčuje z znižano davčno stopnjo. Pri tem je bilo osnovno izhodišče, da se z znižano davčno stopnjo obdavčuje dobave blaga in storitev, ki se v načelu štejejo za življenske potrebu in širšem smislu. Predlog zakona tako predvideva znižano stopnjo za hrano, proizvode kmetijstva in ribištva, prehrano za živali, dobavo vode, za zdravila in medicinsko opremo ter tehnične pripomočke, ki so običajno namenjeni za lajšanje in zdravljenje nezmožnosti, za izgradnjo stanovanj, javne prevoze potnikov in blaga, za uporabo športnih objektov, za pogrebne storitev itd... Z vidika ohranjanja nacionalne identitete pa se po znižani stopnji plačuje DDV od knjig, avtorskih pravic in storitev s področja književnosti in umetnosti ter avtorskih pravic s področja znanosti, umetniških predmetov, zbirk in starin, vstopnic za razstave, kinematografske in glasbene prireditve. V skladu s smernico EU mora znižana stopnja še vedno omogočati normalen odbitek vstopnega DDV, kar pomeni, da mora biti predpisana v taki višini, da davčni zavezanci, ki opravljajo promet blaga in storitev po znižani stopnji, običajno ne prejmejo povračil DDV.

V nadaljevanju: Oprostitve od plačila davka na dodano vrednost

NAŠE KORENINE

Od Kapel do Murmanska in Marseilla

Človeško življenje je kot milni mehurček, ki ga s slamico napihljeno otroško usteča, da ga potem veter nosi sem in tja. Tudi slovenski fantje med drugo svetovno vojno so bili taki mehurčki. Ene je Hitlerjev veter zanesel celo tja v Murmanski, da so bili izpostavljeni globokemu mrazu daljnega severa in kroglam ruskih ostrostrelcev. Bili so res kot milni mehurčki, kajti ko ga je v tistem mrazu predrla ostrostrelčeva krogla in je iz telesa odtekla topota, ranjenci ni bilo več pomoči.

Danes ima Murmanski sumljiv sloves. Iz poročil lahko zvemo, da je postal simbol za sovjetski gospodarski in vojaški polom. Kraj, ki izzareva radioaktivno smrt. V njegovo pristanišče so Rusi zvlekli odrabljeno ladjevje na jedrski pogon in kupi drugih slabo zaščitenih jedrskih odpadkov leže na obalah Barentsonovega morja. Čas pa je neusmiljen gospodar in pripravlja sceno za ekološko katastrofo svetovnih razsežnosti. Še predno pa se je ta kraj črno zapisal v zavesti svetovne javnosti, ga je z odporom prekel vsak slovenski fant, ki ga je tja zanesla kruta usoda.

V ta nesluteno samotni in mrzli kraj je Hitler poslal svoj 137. regiment, z njim pa en bataljon slovenskih fantov, ki jih je mobiliziral na Štajerskem in Gorenjskem. Med mobiliziranci je bil tudi Dragi Vidmar iz Kapel pri Brežicah. Drago se je rodil kot prvi otrok trgovcu in gostilničarju Karlu Vidmarju in njegovi ženi Jožefi, doma iz Rautverje gostilne na Svetih Gorah nad Bizijskim. Mladost je preživel doma in kadar je bilo treba, zagotovo pa ob vsakomesečnih semajnih dnevnih, ko se je v Kapel zbral veliko domačinov in tudi okoličan ter Hrvatov z onkraj Sotle, je pomagal v domači gostilni in trgovini. Njegov oče je bil med prvo vojno avstrijski vojak. Drago je ob večerih pripovedoval o doživetjih na tiroški fronti, o visokih snežnih zametih in o strupenem mrazu, ki je grizel vojake do kosti. Očeta iz svojih kremljev ni spustil do konca. Prinesel ga je s sabo domov, da se je zviral v bolečinah, in ko so nekoč postale neznosne, jih je končal z vrvjo. Za njim je ostala vdova Jožefa z otrokom Dragom in Sonjo. Drago je potem odšel za vajenco k trgovcu Petru Šteinatu v Sevnico.

Ko je Hitler zbiral vojake za fronto, mu je bilo devetnajst let. Vtaknil ga je v uniformo in ga poslal na mrzli sever. Tam je bil mraz še hujši kot tisti, ki je med prvo vojno zviral očeta. Pa tudi z Rusi ni bilo igric. Od pozne jeseni leta dvainštirideset do septembra leta štiri in petdeset so branili položaje pred russkimi naleti. Slovenski fantje so bili dvojni ujetniki: spredaj russka fronta in ledena smrt, zadaj nemške krogle in ledena smrt. Druge možnosti ni bilo. V tem peku jih je veliko to vedno ostalo. Potem se je le posvetilo malo upanja. Finska, ki je prej skupaj z Nemci

TONE JAKŠE

**Prodajno razstavni salon Kolpa
v Rosalnicah 5 pri Metliki**

vas vabi v času od 3. do 14.8.1998
na razprodajo zaradi prenove salona,
in sicer med 8. in 19. uro, v soboto pa od 8. do 12. ure.

- Razstavni artikli iz salona
- Izvozni program kopalnih in tuš kadi Kolpa san
- Opuščeni kuhinjski pomivalniki Kolpa ker
- Masažne kabine
- Velik izbor keramičnih ploščic in sanitarno keramike
- Sanitarne armature Armal, Unitas in Crisam kopalniška galerija in keramika (vse za kopalnico)

Prodajni pogoji:
Popust do 50 odst. za izvozne in opuščene modele ter opuščene barve.
Možnost nakupa na več obrokov brez obresti.

Tel. 068/59-492, 58-273

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto

068/323-193
mobitel: 0609/625-585
0609/615-239
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, brat, stric in boder

JOŽE ZUPANČIČ

iz Birčne vasi 35

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. Mraku za lepe besede ob slovesu ter družinama Čaval in Kočar za vso pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Srce je tvoje dalo vse kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.
Spomini nate že živijo,
zdaj solze naše tvoj grob rosijo.

Ravno na svoj 52. rojstni dan nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, hči, sestra in teta

FRANČIŠKA ZABUKOVEC

iz Žalovič 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovali cvetje in sveče ter vsem, ki so pokojno pospremili na njen zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

JANEZA BANOVC

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraze sožalja, vence, cvetje in darovane sveče. Hvala tudi Zvezni borcev za poslovilni govor in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žaluoči: žena Milka, otroci Milan, Ivan in Darinka z družinami

Minevanje

Preteklost so prehajene doline, med griči prepoznavna sled iskanja, v cloveško bit zapisana spoznanja, da vse, kar se zgoditi, dokončno mine. Prihodnost je brezpotje do planine po slutenih poteh pričakovanja, je negotov korak premagovanja

nezbrane, neprehojene stirmine. Sedanjost je zgoščena v ta trenutek, ki, ko se ga zavem, zdriž že mimo, zaznamovan kot dober, slab občutek. Le hip za tem je to, kar si želimo. Bo hip, ki bo sledil, še moj trenutek? V tem negotovem upanju živimo.

JANEZ JEŠTOVSKI

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice, prababice, tačke, tete in botre

URŠKE GORNIK

iz Grmovelj 23, Škocjan

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za izraze sožalja, darovalo cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na zadnji poti. Posebna hvala g. Zrimu za njegove obiske na domu in lepo opravljen obred ter Petru Blatniku za organizacijo pogreba.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

Mogla umreti ni stara Sibila,
da so prinesli ji z doma prsti,
ena se tebi je želja spolnila,
v zemlji domači da truplo leži.
(F. Prešeren)

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, sestra in teta

MARIJA KONDA roj. Gorenc

Vsi njeni

Vsem, ki ste pokojnici kakorkoli pomagali pri njeni bolezni, se iskreno zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem, ki ste ji poklonili cvetje, sveče, darovali za sv. maše in ostalo in jo s spoštovanjem pospremili na njen zadnji poti. Posebna hvala gospodu župniku za lepe besede in opravljen obred.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila draga žena, teta in svakinja

MARIJA ZUPANČIČ roj. Drenik

s Hmeljčiča pri Mirni Peči

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem za izraze sožalja, darovalo cvetje, sveče ter za sv. maše. Še posebej se zahvaljujemo Internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem pevskega zbora Šmihel ter Pogrebni službi Oklešen. Hvala govornikoma sosedji Štefki ob slovesu pred domačo hišo in Staretovi ob odprttem grobu. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi, jo pospremili k večnemu počitku in se je boste kakorkoli spominjali.

Žaluoči: mož France, družina Kos

ZAHVALA

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je svoj glas,
žalost, bolečina domuje pri nas.
Ljubil si življenje, polej in dom,
večdar brez slovesa
zapustil si svoj dom.

Mnogo prezgodaj in nepričakovano
nas je zapustil naš dragi mož, oče,
stari oče, brat, stric in svak

**ANTON
KRAŠEVEC st.**
borec Gubčeve brigade
Jelše 7, Otočec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za ustne in pisne izraze sožalja, darovalo cvetje, vence in sveče ter spremstvo pokojnega na zadnji poti. Hvala g. župniku, godbi na pihala, g. Riflu za poslovilne besede, Tovarni zdravil Krka, Labodu, pevskemu zboru Šmihel, nosilcem praporja ter Zvezni borcev.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

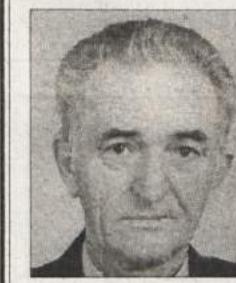
Slavček med trnje
se je zganil in zapel,
bel cvet divje rože
je zakravel.
(Kosovel)

Kruta usoda nam je v 71. letu starosti
iz naše sredine vzela draga ženo,
mamo, staro mamo in prababico

**MARIJO
PRIBANIČ**
roj. Križe
iz Občic 20

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, podjetjem GG Podturn, Krki Zdravilišča Dolenjske Toplice, Televiziji Novo mesto, Protektu,d.o.o., Novo mesto, TETO Ljubljana, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč. Zahvala tudi g. Jožetu Muhiču za ganljiv govor, ekipi reševalne postaje, pevcem, trobentcu, g. kaplanu za molitev, g. župniku za opravljen obred in Pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat hvala!

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

**VALENTIN
FILIPOVIC**
iz Meniške vasi 11
pri Dolenjskih Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala tudi g. kaplanu za lepo opravljen obred, pevcem za zapete pesmi ter Pogrebni službi Oklešen. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 42. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mamica, sestra, svakinja, teta in snaha

**LJUBICA
ŠPRAJČER**
roj. Barič
iz Črnomlja, Moše Pijade 2

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter nam stali ob strani in pokojno tako številno spremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo sodelavkam Beti Črnometl, govornikoma ge. Sandri Ružič in g. Marjanu Hadjurju, g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevkam iz Doblič za zapete žalostinke ter za zaigrano Tišino.

Žaluoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi in jo bomo pogrešali

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

JANEZA BANOVC

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraze sožalja, vence, cvetje in darovane sveče. Hvala tudi Zvezni borcev za poslovilni govor in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žaluoči: žena Milka, otroci Milan, Ivan in Darinka z družinami

ZAHVALA

Srečna naša je bila družina,
ko za nas tako lepo si skrbel,
z dobrim srcem, s pridnim rokami
si dal nam, kar si imel.

Po kratki, a težki bolezni nas je v 67. letu starosti nenadoma za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, tast in svak

NIKO BADOVINAC

iz Metlike

Iskrena hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo sosedom za pomoč v najtežjih trenutkih.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 42. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mamica, sestra, svakinja, teta in snaha

**LJUBICA
ŠPRAJČER**
roj. Barič
iz Črnomlja, Moše Pijade 2

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter nam stali ob strani in pokojno tako številno spremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo sodelavkam Beti Črnometl, govornikoma ge. Sandri Ružič in g. Marjanu Hadjurju, g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevkam iz Doblič za zapete žalostinke ter za zaigrano Tišino.

Žaluoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi in jo bomo pogrešali

TA TEDEN VAS ZANIMA

tedenski koledar

Četrtek, 6. avgusta - Ljubo
Petek, 7. avgusta - Kajetan
Sobota, 8. avgusta - Miran
Nedelja, 9. avgusta - Janez
Ponedeljek, 10. avgusta - Lovrenc
Torek, 11. avgusta - Suzana
Sreda, 12. avgusta - Klara

LUNINE MENE

8. avgusta ob 4.10. - ščip

kino

BREŽICE: 6. in 7. (ob 19. uri) črna komedija Pasji dnevi.

CRNOMELJ: 6.8. (ob 10.30) ameriška risanka Anastazija. 7. in 8.8. (ob 21. uri) ameriška kriminalka Divje strasti. 9.8. (ob 21. uri) ameriški film Dobrodošli v Sarajevu.

* DIVJE STRASTI, erotični triler (Wild Things, 1998, ZDA, 115 minut, režija John McNaughton)

Jep, že uvodna špica, ki razgledniško razkriva dekadentno lepoto močvirja Glensdale na Floridi, kjer mrgoli krokodilov, kač, mrčesa, in kjer je komaj dve leti nazaj čofnilo letalo s sto potnikami, ki so že dolgo dobro prebavljen člen v verigi tamkajšnjega ekosistema, ja, že čisto pri kadri so zelo zelo odgovorni. Napovedujejo "mucho" seks, poten in hoten ter seveda trilersko straten film. Divje strasti so odličen predstavnik svojega žanra, ki ga sicer bolje poznamo pod šifro film noir. Definicije slišijo na besede kot so seks, morbidnost, zločin, senzibilno, elegantno in strogo konspirativno. Ja, tu dobite vse tisto, kar vam običajno dozirajo tako zelo naravnost v fris, da teh reči sploh nihče več ne jemlje zares.

V zelo snažnem mestecu na zelo snažni gimnaziji uči snažni lepotec in lokalni porivač št. 1 Matt Dillon. Z Dillonom flirta večina dijakinj, dve pa sta z njim bolesto zasvojeni. Premožna in zelo zelo seksualista Denise Richards ga obtoži posilstvom, kmalu stori enako še zadrogirana sošolka, kakopak je tudi ta na moč fukantna - Neve Campbell, ki se je spomnite kot eno od junakinj

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

DOBREPOLJE: 9.8. (ob 15. uri in 20.30) ameriška komedija Gospod Magoo.

GROSLJUJE: 7.8. (ob 20. uri) ameriška komedija Gospod Magoo.

KRŠKO: 6.8. (ob 18. uri) in 7.8. (ob 20. uri) komedija Skrivenostno pleme. 8.8. (ob 20. uri) in 9.8. (ob 18. uri) romantična komedija Želim si te.

METLIKA: 7.8. (ob 21. uri) ameriški film Dobrodošli v Sarajevu. 9.8. (ob 21. uri) ameriški erotični film Divje strasti. 12.8. (ob 10. uri) ameriško-angleška komedija Mr. Bean.

NOVO MESTO: Od 6. do 12.8. (ob 19. uri) komedija Škratje. Od 6. do 12.8. (ob 20.30) drama Titani.

RIBNICA: 8.8. (ob 22. uri) ameriška komedija Gospod Magoo.

VELIKE LAŠČE: 8.8. (ob 20. uri) ameriška komedija Gospod Magoo.

teve Mize za pet in kot zvezdo prvega dela neogrožljivke Krik. Premežno mamo Therese Russel obtožba hudo razbesni, saj se je Matt nekoč dajal dol tudi z njo, zato ga toži. Ko že kaže, da bo Matt za vse življenje ob kariero, se Neve zlomi in prizna, da sta blefirali. Vsaka s svojo zamerjo, prva zato, ker je ni dal dol, druga pa je jezna, ker je ni spravil iz doma za mladoletne prestopnike. Matt toži mamo in "skesira" orto visoko dedičino, ki bi jo mala dobila šele po maminih smrti. Zdaj pa povejte, kam pes taci moli? Vsekakor odgovor tiči uporno daleč od te zgodbe, pravzaprav krizičari nekeje po Karibih, na kodiranem računu pa ima več sedemstevlčnih zelenih cifer.

Divje strasti izjemno umno premetujejo adute, ki jih non stop, celih 115 minut, všečajo iz rokava, na mizi pa so začuda vedno boljše karte. Res, v zadnji ponudbi slovenskih kinematografov redek pojav. Pravzaprav nas vsakih deset minut tako močno nategnejo, da se človek sploh ne more zbrati, da bi preprečil naslednji nateg. To je pameten film, ki ima toliko twistov, kolikor je poz med seksom Matta in Denise in Neve. Te le zaslužimo, toda nikoli jih čisto dobro ne vidimo. Dajo nam vedeti samo, da bodo porendi in se bodo imeli hudo fajn. Toda saj veste, dva sta družba, trije pa so že gužva. Priporočamo, da sledite že tolkokrat preverjenemu in vsakič znova zanemarjenemu Hitchcockovemu ključu: storilec je običajno eden, predvsem pa je to oseba, ki bi ji to pripisal zadnje. — TOMAZ BRATOŽ

RADIO MAX
88,90 MHz
89,70 MHz

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNIKA - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNA VOZILA - OBVESTILA - POHIŠTVO - POSEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO IŠČE - STANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDBE - ŽIVALI

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR Štajer, 18 KM, s kosišnicico, ohranjen, prodam. **061-372-619.**

KABINO ZA traktor Zetor, ovce za nadaljnjo rezo, cirkular za BCS in harmoniko c.i.b

in b.es, as, prodam. **068-67-003.**

IMT-jev trobradžni plug, premični, 13 na 14 col, prodam. **068-76-294.**

NOV TRAKTOR CARARO prodam. **068-30-305.**

3063

KUPIM

ZAPUŠČENO kmetijo na samem ali parcele kupim. **068-341-162, 041-693-239.**

MANJOŠ kmetijo na Dolenjskem ali v Beli krajini kupim. **068-324-566.**

DELNICE Nacionalne finančne družbe, NFD 1, kupim po ceni 220 SIT/delnica. **068-83-442.**

HLODOVINO odkupujemo. Plačilo v 15 dneh. MARKT, d.o.o. **068-324-244, 3049.**

DELNICE ugodno odkupim. **068-324-297.**

STAREJŠI OBJEKT za možnost preureditve v trgovino kupim. Lokacija je začeljena ob prometni cesti. Ponudbe pošljite na fax (064)691-610 ali **064-691-444.**

DELNICE Telekoma, Žita, Pivovarne Laško in Pivovar Union, Arkade in ostale ugodno odkupim. **041-669-221.**

IZKOPAČ za krompir za traktor Tomo Vinčovič 18-22 KS kupim. **068-70-207, 3023.**

BCS 715 za rezervne dele kupim. **068-34-986.**

3038

MOTORNA VOZILA

CLIO, letnik 95, ugodno prodam. **068-321-408, 3020.**

DAEWOO TICO, letnik 1997, prvi lastnik, prodam za 697.500 SIT. **068-24-791, 3044.**

R4 poceni prodam. **068-70-208, 3051.**

DAIHATSU APPLAUSE 1.6 LI, letnik 1990, 52.000 km, prvi lastnik, kovinsko sive barve, garažiran, poceni prodam. **068-221-624.**

YUGO 45, letnik 1986, prodam, reg. do 5/99. **068-20-344.**

Y-55, letnik 1991, registriran do 7/1999, prodam. **068-26-507, 041-717-165.**

ŠKODO FELICIO, letnik 1995, 52.000 km, bele barve, prodam. **068-58-476, 58-402.**

SAXI 1,1 i, 10/96, 12.000 km, 5vrat, CZ, kovinska barva, zračna blazina, radio, prodam za 1.200.000 SIT. **068-371-740, po 16. ur. 3094.**

LES: stenski opaž, brune, ostrešja, late, talni pod, rezani les. Nudimo prevoz. **063-754-003 ali GSM 041-621-478.**

126 P, letnik 1986, registriran do 3/99, vino šmarino in 2 termoakumulacijski peči, prodam. **068-65-012.**

JUGO KORAL 45, letnik 1988, prodam. **068-65-476.**

TIPO 1.6 SX, letnik 1995, kovinsko moder, 26.000 km, garažiran, registriran do 6/1999, prodam. **068-60-440.**

126 P, registriran do 5/1999, prodam za 45.000 SIT. **068-41-521.**

CITROËN AX 1.1 CABAN, temno moder, letnik 11/1993, 62.000 km, dobro ohranjen, redno vzdrževan, servisna knjižica, radio, prodam, cena po dogovoru. **068-323-377.**

126 P, letnik 1988, ugodno prodam. Mali Slatnik 1, 8000 Novo mesto. **3082.**

GOLF 1.4 CL, letnik 1993, prodam. **068-44-784.**

3074

AKCIJA SUZUKI BRILJANT SWIFT

že od 1.400.000 tolarjev

BALENO

že od 1.900.000 tolarjev

SAMURAI

že od 2.000.000 tolarjev

VITARA

že od 2.800.000 tolarjev

• Dragoceno darilo za vso družino

+ moped Tomos

• bogata oprema

• 3-letna garancija

• ugoden kredit

1 - 5 let TOM + 5,5 %

• ugoden leasing s preostankom vrednosti

Pooblaščeni trgovci in serviser

AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto

068-24-791

od 8. do 16. ure

3022

SUZUKI SWIFT 1.3 GL, 5 vrat, rdeč, redno servis, letnik 1994, prevoženih 78000 km, dodatno opremljen, kot nov, prvi lastnik, prodam. Jože Plantan, Koroška vas 25/a, **068-89-774.**

3053

GOLF JXD, letnik 1988, rdeč, registriran do 7/99, prodam. **068-42-607.**

3043

BMW 316, prvi lastnik, letnik 1992, 86000 km, nikoli karamboliran, prodam. **068-326-270.**

3063

POSEST

VIKEND, bivalni, opremljen, takoj vseljiv, v Straži, prodam. **041-625-280, popoldan.**

VINOGRAD blizu Novega mesta v Ljubnju pri Uršlji seli, pri Marofu, prodam. Cepljena trta, starosti 12 let, asfalt, elektrika, telefon, možna gradnja. **061-662-392.**

VEČ ZEMLJIŠČ na Planini pri Raku prodam. To so njeve, travniki, parcele za vinograde in postavitev vikendov, vse ob asfaltni cesti. Na parcelah sta elektrika in vodovod. Cena je zelo ugodna. **068-42-601.**

3066

TRAVNIK, primeren za vikend, nad progo, Rožanc, prodam. Informacije na **068-52-542.**

3025

V KRMEJU prodam novo hišo, že delno opremljeno, primerno tudi za obrtništvo. **068-84-552.**

3052

675 m² zemlje, primerena za postavitev brunarice, prodam. **068-65-208.**

3042

V OKOLICI Mirne Peči prodam kmetijsko zemljišče v izmeri hektar in pol (15.160 m²). Parcelo sestavljajo travnik, njiva, gozd in vinograd. Informacije na naslovu: Lidija Gašperič, Gor, Podboršt 22, 8216 Mirna Peč.

3022

TREBNJE, 2 km izven, novejša hiša, vsi priključ

tradicionalni

48. GORENJSKI SEJEM!

v KRANJU od 14. do 23.8.'98

- največja trgovina na enem mestu
- na večerni zabavni program prost vstop

ŽREBANJE VSTOPNIC – glavna nagrada Renault TWINGO

TILIA

NA NOVI LOKACIJI ŠE UGODNEJŠI

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo po sklepu župana Mestne občine Novo mesto potekala

JAVNA RAZGRNITEV

OSNUTKA SPREMEMB IN DOPOLNITEV PROSTORSKIH SESTAVIN DOLGOROČNEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 2000 IN SREDNJEROČNEGA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 1990 ZA OBMOČJE MESTNE OBČINE NOVO MESTO, DOPOLNENE 1998, S PROGRAMSKO ZASNOVO ZA UREDITVENI NAČRT

OSKRBNEGA CENTRA MERCATOR - KZ KRKA OB ŠENTJERNEJSKI CESTI V NOVEM MESTU

ter

OSNUTKA UREDITVENEGA NAČRTA OSKRBNEGA CENTRA MERCATOR - KZ KRKA OB ŠENTJERNEJSKI CESTI V NOVEM MESTU

v času od 7. avgusta do 7. septembra 1998

• v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III nadstropje
• v prostorih blagovnice Mercator - KZ Krka v Žabji vasi

Pisne pripombe k osnutku lahko vpišete v knjigo pripombe na krajih razgrnitve ali pošljete na Mestno občino Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenu gradu poteče zadnji dan razgrnitve. Javna obravnavna osnutkov dokumentov bo v ponedeljek, 7.8.1998, ob 20. uri v prostorih blagovnice Mercator - KZ Krka v Žabji vasi.

Na javni obravnavi bo izdelovalec podrobnejše obrazložil osnutka dokumentov in pristojnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje

Novi trg 6

VI NAM - MI VAM

Oglas na kratko s pošto
po 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA

Muzejska 3

068/321-751

TERME BANOVCI - ZA UPOKOJENCE

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

Od 1. septembra 1998 ugodni paketi za upokojence. 5 x polpenzion v Zelenem gaju, samo 25.110 SIT. Če rezervirate do 15. avgusta, vam priznamo 5 % popust. Pridite na oddih, počitnice!

Informacije in rezervacije: Terme Banovci, 069/13-400, fax: 069/87-703.

MANA
turistična agencija
Kandijska 9, Novo mesto
Tel.: 068/321-115, 325-477
Fax: 068/342-136

**POČITNICE
NA MORJU
IN V TUJINI**
Ugodne cene,
plačilo na obroke!

DOLENJSKI LIST

SCOOTER SUZUKI

Cena: 475.000 SIT

Akcija: 360.000 SIT

Pooblaščeni trgovec in serviser

AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto

068/24-791

od 8. do 16. ure

**Vi uganete
- mi nagradimo!**

Odgovor na deseto nagradno vprašanje se je pravilno glasil, da je odgovorni urednik Dolenjskega lista Marjan Legan. Srečo pri žrebanju za darilni bon je imel Alojz Dragan iz Gorenje vasi 9 pri Šmarjeških Toplicah, za knjigo (J. Dularja Smeh na prepisu) pa je bil izbrane Andrej Stopar iz Pečja 6 pri Sevnici. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (T. Jakšeta Dolenjske obraze) prejme Franc Tisovec iz Podturna 20 pri Dolenjskih Toplicah.

Izpolnite pravilno enajsti nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212, in sicer do torka, 11. avgusta, ko bomo izzreballi dobitnike treh nagrad, in sicer dveh knjig (ene bo delčen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in

**darilnega bona
Kovinotehne
za 5.000 tolarjev.**

NAGRADNI KUPON št. 11

Vprašanje: S prve strani vas Dolenjski list pozdravlja kot "va...?"

Odgovor:

Moj naslov:

Zamrl je topel nasmeh in utihnla prijazna beseda našega dragega

ZVONETA

BABIČA

dr. med.

zdravnika na Internem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto

Ob veliki osebni angažiranoosti in prijateljski pozornosti njegovih kolegov na Internem oddelku in skrbni negi medicinskih sester ter ostalega osebja so se njegovi zadnji dnevi iztekl kar najbolj človeško. Zahvaljujemo se dr. Starcu in dr. Steklasovi za tople poslovilne besede ter novomeškemu in metliškemu proštu, gospodoma Lapu in Božnarju in njegovemu sovaščanu g. Jožetu Milčinoviču za opravljen cerkveni obred. Iskrena zahvala sosedom in prijateljem ter pvecem cerkvenega zboru iz rodnih Drašičev za pokop po starih sosedskih običajih, kakor tudi vsem, ki ste ga v tolikšnem številu pospremili na njegovi zadnji poti v rodno Belo krajino ter nam v teh dneh stali ob strani.

Žalujoči: žena Alenka in otroci Blaž, Miha in Zala, mama Ivanka in ate Miha, sestra Sonja in ostalo sorodstvo

V Novem mestu, 3. avgusta 1998

MIZARSTVO

Andrej Bajt, s.p.

V mizarski delavnici takoj zaposlimo mizarja ali lesnega tehnika. 068/22-893

NATAKARICO in KUHARJA

zaposlimo v novomeškem

Bistroju A. Ponudbe na mobitel: 0609/628-385.

Predsedstvu Društva invalidov Novo mesto se za prisrčne čestitke ob rojstnem dnevu iskreno zahvaljujem.

Franc Šašek

ISDN & SiOL

Danes
pametna,
jutri nujna
odločitev!

Zaradi povečane poslovne dejavnosti so Vaše telefonske linije preobremenjene, uspeh Vašega dela pa je v veliki meri odvisen od hitrega komuniciranja prek računalnikov, telefaksov in telefonov. Zato Vašemu podjetju predlagamo sodobno tehnološko rešitev vseh telekomunikacijskih zadreg s kombinirano uporabo **ISDN** in **SiOL** storitev. Povečali boste učinkovitost, prihranili čas in denar. Telekom Slovenije je v Sloveniji edini ponudnik omrežja in storitev **ISDN**, ki omogočajo prenos govora, podatkov, slik in videa.

Telekom Slovenije je vodilni komercialni ponudnik interneta v Sloveniji z omrežjem **SiOL**, ki ima največjo zmogljivost mednarodnih in domačih povezav. Informacije na brezplačni telefonski številki 080 80 80.

<http://www.telekom.si>

Telekom
Slovenije

Nacionalni operater telekomunikacij

PRI VAŠEM POBLAŠČENEM

TRGOVCU Z VOZILI MAZDA

NOVO MESTO:

MSM, tel. (068) 37 29 60

BREŽICE:

BOGO BAUMKIRHER, tel. (0608) 41 07 68

ZAGORJE:

AVTOŠAŠA KRŽIŠNIK, tel. (0601) 63 399

LJUBLJANA:

GAMA CENTER, tel. (061) 141 43 38,

GRUDA, tel. (061) 26 82 83,

AMBROŽ LVM, tel. (061) 34 22 58

CELJE:

STIGMA 93, tel. (063) 41 43 51

MARIBOR:

ŠERBINEK, tel. (062) 42 45 00 50

RADENCI:

MOHOR MM, tel. (069) 65 830

NOVA GORICA:

AUTORENT, tel. (065) 28 460

mazda
MAZDA NAJ BO

V Novem mestu se vam bo ustavila samo pod enim pogojem:

če se boste tja pripeljali naravnost z obale Atlantika.
Brez postanka ...

Nova MAZDA 626 DITD 16V vas z enega na drugi konec Evrope odpelje z enim samim polnenjem 64-litrskoga rezervoarja. Turbo dizel motor s 16-ventilsko tehniko z direktnim vbrizgavanjem goriva in z 90 konjskimi močmi potrebuje le 4,5 LITRA GORIVA na 100 kilometrov pri daljših vožnjah, kar pomeni, da lahko z enim samim rezervoarjem prevozite kar 1400 kilometrov dolgo pot. Varčno porabo izredno vzdržljivega in varnega avtomobila dopolnjuje še izredna cena. Prvih sto lastnikov v Sloveniji bo svojo novo Mazdo 626 DITD 16V dobilo za samo dobrih 3,2 MILIJONA TOLARJEV! Bodite med njimi.

Janko Bukovec

Kako bi si lahko odraščanje Janka Bukovca ob vnožju semiških goric predstavljali drugače kot med vinskimi trtami? Žemlja, ki je na semiškem koncu preveč skopa, da bi mukotropno delo na njej sploh lahko imenovali kmetovanje v pravem pomenu besede, je že davn的前提ljila ljudi, da so se toliko bolj zažrli v pobočju okrog Semiča. Boren zaslužek so poskušali najti v vinom, v katerem pa so marsikdaj iskali tudi uteho. In na zemlji z vinsko trto, ki je bila za Semičane malodane sveta, so morali poprijeti prav vsi, od najmlajšega do najstarejšega. Vsak seveda po svojih močeh.

Janko je začel s pobiranjem grozdnih jagod ob trgovci, odraščanje pa so spremljala vse bolj težka dela. Spominja se, da je bilo v očetovih vinogradih, ki jih je dobil s tremi domačijami, najbolj nepriljubljeno škopljene, saj je bil v vinogradu sam, z ročno škopilnico pa je za eno škopljene porabil ves teden. Pri kopanju pa je bilo vsaj veliko ljudi in je čas hitro minil. S prevezmom ene od kmetij je Janko dobil tudi okrog dva hektara vinogradov, v katerih danes raste 6.500 trt. Čeprav je to za slovenske razmere malo, pa velja na semiškem koncu Bukovec za največjega vinogradnika. Dokler ni pred tremi leti in pol postal župan semiške občine, je bil vinograd njegov glavni vir za preživljvanje. Ko je začel z župovanjem, je vse ostalo kmetovanje opustil, a vinograd je ostal. In to predvsem iz ljubezni, saj je prepričan, da ga s pomočjo družinskih članov lahko v pobočju

vzdržuje le s pridnostjo in vztrajnostjo. Pa vendar je danes - za razliko od zgodnjih let njegovega vinogradništva - zanj delo v vinogradu sprostitev po napornem delu. Né nazadnje je precej lažje, saj so Bukovečevi v sedemdesetih letih začeli obnavljati vinograde in jih tudi prvi na semiškem koncu obdelovali strojno.

A obnove se Janko spominja z gremik priokusom, saj so jim svetovali zgolj sajenje modre frankinje, žametne črme in kraljivine. "Bolj kvalitetne sorte so bile za nas nedosegljive, češ da niso primerne. Ker je bilo ukoreninjeno pravilo, da smo dobri vinogradniki, a slabí kletarji, je bila direktiva, da moramo grozde voziti v metliško Vinsko klet. O vinogradništvu smo poslušali celo kakšno predavanje, o kletarjenju pa so nam povedali le, da moramo imeti čiste posode in uporabljati kvasovke in žveplo. In ker so nekateri zlasti na semiškem koncu že zelo zgodaj trgali, je bilo razumljivo, da vino ni moglo biti dobro," se spominja Bukovec. Tako je pred dobrimi dvajsetimi leti spontano vzniknila ideja o društvu vinogradnikov. Pobudnik je bil Jankov bratranec Boris Brunscole. In čeprav je bil po Bukovečevem mnenju glavni "krivec" za ustanovitev društva slabo semiško vino, je poleg kljubovanja Vinski kleti tlela tudi tih želja, da bi v Semiču nastala kmečka klet.

Kleti Semič sicer ni dobil, zato pa je Društvo vinogradnikov Bela krajina, ki je te dni praznovalo svojo 20-letnico - njegov prvi predsednik skupščine je bil prav Janko Bukovec - vinogradnikom gotovo prineslo več, kot so pričakovali ob ustanovitvi. Dodobra je združilo Belokranjce, saj je še stelo tudi po 1.300 članov, ter med njih vneslo tekmovalni duh. Janka ni sram priznati, da so bila na prvih ocenjevanjih tudi njegova vina izločena, danes pa sodijo v sam belokranjski vrh. A četudi so se vinogradniki tudi po zaslugu društva dobro znašli in podkovali v znanju, je po Bukovečevem mnenju to še vedno presneto potrebno. Le njegova vloga se bo moral nekoliko spremeniti: sedaj bodo morali v društvu vinogradnikov podučiti predvsem, kako dobro vino tudi prodati.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Odkrili cesto izpred leta 1958

Pričakujejo še srednjeveško in rimske cesto

IVANČNA GORICA - Na odcepnu s hitre ceste pri bencinski črpalki v Ivančni Gorici je nekoč proti Suhi krajini peljala rimska cesta. Ker naj bi na območju Ivančne Gorice in Mrzlega Polja potekala nova avtocesta Višnja Gora-Bič, so tu potrebne predhodne arheološke raziskave, ki jih izvaja Narodni muzej Slovenija.

Na območju Mrzlega Polja naj bi se predvidoma nahajale do dve železnodobni gomili, rimskega in nekropola in več cest, od rimskega in srednjeveškega do sodobne. Kot je dejal vodja arheološkega oddelka iz Narodnega muzeja Slovenije Drago Svoljšak, na območju Mrzlega Polja železnodobnih gomil ni, saj pa po vsej verjetnosti blizu rimskega grobišča, na kar kažejo predmeti

(novci, koščki oljenka, bronasta fibula), ki so jih našli v globini do 70 centimetrov.

"Vprašanje je, ali so predmeti še globje, ali pa so bili močno uničeni pri predhodni gradnji ceste. Ko so namreč gradili dolejsko magistralo leta 1958, so arheologi bili poleg vendar terena niso pregledali tako natančno, kot ga pregledujejo sedaj. Takrat so lahko velik del stare ceste Stična-železarna Dvor uničili, prekrili ali zavlekli," je dejal Svoljšak.

V dosedanjih raziskavah so tako odkrili cesto izpred leta 1958, pričakujejo pa še srednjeveško, če ne celo rimske. Raziskave bodo potekale do konca septembra, v primeru velikih najdb pa se bodo lahko tudi zavlekli. Kot so dejali na Darsu, bodo pripravljalna dela za gradnjo avtoceste Višnja Gora-Bič, v dolžini skoraj 12 kilometrov, stekla v drugi polovici avgusta, promet pa bo po njej predvidoma stekel konec prihodnjega leta.

ANDREJA JERNEJC

Ksilen v Rinži

Kriv je "človeški faktor"

KOČEVJE - V kemični tovarni Melamin, d.d., iz Kočevja, v kateri sicer posebno pozornost posvečajo varstvu okolja, je pri prečrpavanju ksilena iz avtocisterne v skladisčno posodo v obratu Smole prišlo do izlita tekočine. Prisotni delavci so takoj ukrepali, vendar je kljub temu okrog 50 litrov ksilena (razredčilo za barve in lake) odteklo v meteorno kanalizacijo in naprej v reko Rinžo.

O zadevi so bili takoj obveščeni vsi pristojni organi, z inšpekcijsko službo in gasilci na čelu. Zaradi izlita ni nastala večja gmotna škoda, razen pogina približno 50 manjših rib.

V podjetju so povedali, da je za izlito ksilena kriv "človeški faktor", kar lahko pomeni, da so bili pri prečrpavanju kemične snovi delavci manj pozorni. Sicer pri ksileni kupujejo le občasno, surovine, ki sodijo v isti nevarnostni razred kot ksilen, hrani jo v posebnih cisternah z lovilnimi bazeni. Rezultati analize o vplivu izlita ksilena na okolje še niso znani, podjetje Melamin pa zagotovo čaka kazen.

M. G.

UMRL JE KRALJEVI ČISTILEC AVTOMOBILOV

KOČEVJE - V stotem letu, rojen je bil 13. novembra leta 1898, je na domu na Mrtvicah pri Kočevju umrl Jože Košir, najstarejši prebivalec Kočevske. Iz družine s šestimi otroki, brez mame od šestega leta, ob očetu alkoholiku, je šel po končani šoli za hlapca. Po hišah in v gozdu je opravljal težaška dela. Ker v domačem kraju ni bilo zaslužka, je leta 1935 odšel k sestri v Beograd. Tam je na kraljevem dvoru pet let pral avtomobile. Pred drugo svetovno vojno se je s priznanji vrnil k družini v Loški Potok. Po vojni pa je opravljal številna dela v gozdu ter se leta 1963 upokojil.

Droege je med mladimi vse več

Lani ena žrtev

KRŠKO - Statistični pregled zaseženih nedovoljenih drog in s tem tudi kaznivih dejanj nas tudi v Sloveniji naraščanje te problematike. S podobnim trendom se srečuje tudi Posavje. Naj spomnimo le na lanski primer, ko je zaradi uživanja drog umrl mladi Brežičan, to pa je uradno tudi prvi smrtni primer zaradi drog. Sicer pa je bilo lani zaradi drog podanih 18 kazenskih ovad, letos pa 4. V prvem polletju letosnjega leta so policisti zasegli 180 sadik indijske konoplje, 16 gramov hašča, gram heroina, nekaj marihuane, nekaj pribora za uživanje in uporabljnih injekcijskih igel.

Nedovoljene droge vplivajo tudi na povečano število drugih kaznivih dejanj. Odvisniki namreč potrebujejo iz dneva v dan več droge, da dosežejo učinek, kakršnega so dosegli ob prejšnjem jemanju, to pa zahteva tudi več denarja. Denar dobijo s tativnimi, vlomi, ropi, prostitucijo... Na UNZ Krško opozarjajo, da imajo pri preprečevanju odvisnosti in njenem zgodnjem odkrivanju veliko vlogo starši, ki lahko opazijo spremembe pri obnašanju (slaba volja, potrost, preganjavice, sovražnost, občutljivost, izguba interesov, laganje), izgledu (rdeče oči, sledi vzbud, zanemarjenost in neurejenost), spremembah v prehranjevanju in spalnih navadah (nespečnost, spanje ob neobičajnih urah, zgubljanje telesne teže, nenavadno povečanje ali zmanjšanje teka), novi družbi, ki se od prejšnjega razlikujejo po obnašanju in videzu, o uživanju drog pa lahko govorijo tudi drugi dokazi, na primer priponočki za uživanje drog, kot so papirčki za zvijanje cigaret, razne pipe, ožgane žlice, injekcije, citronka, čudni vonji ali vonji, ki poskušajo prekriti čudne vonjave, praškaste snovi... V takšnih primerih moramo otroku poiskati pomoč in mu stati ob strani.

Zalostna je bila ugotovitev S. P. z Mirne, ki je šel te dni pomagati pri kmečkih opravilih svojemu prijatelju v eno od trebanjskih vasi. Tamkaj je zvedel za hlapca, ki ga je pri nekom že pred leti nastanil trebanjski center za socialno delo, in na lastne oči videl, kako ga izkorisčajo. "Imel je mavec, ker si je pred kratkim zlomil nogo, pa je moral vseeno delati v vročini. Sosedje pravijo, da mora delati od 5. ure zjutraj do 23. ure zvečer, tudi ob nedeljah, in niti k maši ga ne pustijo. Tö kar se tam dogaja, je absurd in sramota za vse, zato naj socialna služba malo bolj nadzira, kaj se kje dogaja," je povedala Grubarjeva.

Iz istih razlogov je poklical tudi Jaki Alfonz iz Brinj. Imajo veliko kmetijo, škoda pa je ogromna, po njegovi oceni okrog milijon 250 tisoč tolarjev. Prizadetega pa se čuti predvsem zato, ker se mu zdi, da v trebanjski občini premalo glejda na kmete. "Župana so polna usta,

L. M.

T. G.

PRVA ODKRITJA NA TERASI MRZŁO POLJE - V ospredju je odkriti odsek tri metre široke ceste, ki so jo uporabljali do leta 1958 in je naslednica vsaj srednjeveške, če ne celo rimske ceste. (Foto: A. J.)

Don Pierino na obisku na Razborju

Oče zatočišč za narkomane v sevnški občini - Dogovori za ureditev prostorov

RAZBOR - Don Pierino Gelmini, bolj znan kot "oče zatočišč", kjer se narkomani učijo živeti in razumevati življenje kot dragocen dar", je minuli teden med tremi kraji po Sloveniji obiskal tudi vasico Razbor v sevnški občini. Pred petimi ali šestimi leti so poskusili v tej prijazni vasici pod gorom Lisco ustaviti eno od skupnosti Srečanje. Takrat je v tej fari stekla akcija zbiranja podpisov ljudi, ki so bili proti temu pobudi. Ugotovili so, da sami krajani Razborja ne nasprotujejo zamisli. Tako je Don Pierino med sedanjim obiskom Slovenije prišel tudi na Razbor. Vsi, ki so se z njim srečali, so bili očarani nad njegovo osebnostjo. Ogle-

dali so si prostore nekdajne kapljane, farovški hlev in nekdajno podružnično solo. Krajani imajo že vrsto let težave z vzdrževanjem teh poslopov.

Don Pierino je tokrat prišel na informativni ogled. Lokacija mu ustreza, zato morajo steči le še dogovori, tudi z državo, za ureditev prostorov. Razborčani se že veselijo nadaljnji stikov z Don Pierinom.

Med Slovenci je trenutno 70 oseb, ki bi že elele vstopili v takšno skupnost. Podobna komuna deluje za zdaj v Sloveniji le pri Novi Gorici. Don Pierino med sedanjim obiskom Slovenije prišel tudi na Razbor. Vsi, ki so se z njim srečali, so bili očarani nad njegovo osebnostjo. Ogle-

A. Ž.

TRČILO 5 AVTOV, EDEN ZGOREL

NOVO MESTO - V soboto ob 2. uri zjutraj se je na hitri cesti Ljubljana - Obrežje pri Mačkovcu zgoljila huda prometna nesreča, v kateri je bilo udeleženih 5 vozil, eno pa je zgorelo. Nesrečo je povzročil Makedonec, ki je hotel prehiteti kolono vozil, ko je nasproti pripeljal Ljubljancan. Na kupu se je znašlo 5 zverišenih vozil, avto Ljubljancana pa se je vnelo. Pogasili so ga poklicni gasilci iz Novega mesta. Voznik je bil huje poškodovan, tri osebe pa lažje.

AVTO IZGINIL V NOČ

OSKORŠNICA - V noči na 31. juliju je nekdo v Oskoršnici ukradel osebni avto. Zastava jugo 1,1 GX, registrskih številk NM 78-52E, ki ga je lastnik B. P. parkiral ob gospodarskem posloju v bližini hiše. Avta ni zaklenil. UNZ Novo mesto prosi občane, ki bi karkoli vedeli o ukradenem vozilu, naj to sporočijo na številko 113.

MINISTRA S CVIČKOM - Nedavnega srečanja članov in simpatizerjev Slovenske ljudske stranke iz novomeške, Šentjernejske in Škocjanske občine pri Miklavžu na Goričanci sta se udeležila tudi kmetijski in obrambni minister Ciril Smrkolj (levi) in Alojz Kapež. SLS-ova ministra sta veselila nazdravila s cvičkom, ki ga je zbrani družbi pridno natakal Smrkolj. "Moram skrbeti za porabo vina, kleti so polne!" se je odrezal. (Foto: A. B.)

PODGORJANSKE KMEČKE IGRE - V nedeljo so bile na Goričancu pri Miklavžu že 5. tradicionalne Podgorjanske kmečke igre, ki jih je organiziral KS Orehovica. Ekipa iz te krajevne skupnosti so se pomerile v smučanjih na travni, metanju krompirja in koš, sajenju krompirja, nalivaju vino in steklenice, teku v vrečah in v sestavljanju kmečkega voza. Vzdušje je bilo zelo dobro, za kar je poskrbel tudi povezovalec prireditve, sicer župan občine Šentjernej, Franc Hudoklin. Že tretjič zapored je zmagała ekipa iz Cerovega Loga, ki je zato dobila v trajno last tudi prehodni pokal iger. Druga ekipa s Tolstega Vrha, tretja pa z Gornjega Mokrega Polja. Zaključenih igrah je bil še nogometni turnir. (Foto: M. Hočevar)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Telekom preveč zaračunava - Bučka spet v sevnški občini? - Razočarani kmetje zaradi nepravega odziva glede škode - Koga moti rampa na Hmeljniku?

Tokrat smo še pred četrtkom, ko eno uro zbiramo klice naših bralecov, prejeli pismo **Zdravke Čuk**, ki ima pripombo v zvezi z Novo ljubljanskim bankom. "Pri poslovanju se mi večkrat nabere denar v manjših vrednostih, na primer po deset, dvajset ali petdeset tolarjev, zato zato, ker moram zamenjati, kar pa sploh ni enostavno. V znesku preko 80 tisoč tolarjev, vključno z dvema bankovcema po pet in tisoč tolarjev, vam ga na Novi ljubljanskem banki v Novem mestu ne morejo zamenjati, ker šefica tega ne dovoli. Torej vam priporočam Krekovo banko, kjer to naredijo zlahko," je začela svojo izkušnjo.

Bralka iz okolice Škocjana ne more razumeti, kako je lahko Državni zbor sprejel, da kraj Bučka v prihodnje spet spada v občino Sevnica in ne v Škocjansko občino. "Zakaj enkrat sem, drugič tja? Sploh pa bi o tem morali odločati sami krajani na referendumu," je menila.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

DOLENJSKI LISTI

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Ce vas kaj žuli, če bi radi kaj spremeni, morda koga pojavljam, ali pa le opozoril na zanimiv dogodek iz domačih krajev - poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, mora dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo